

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING AV FAKTURAMODELLEN FÖR SKATTEREDUKTION FÖR HUSARBETE

Datum
2012-02-28

 Dnr
131 561711-11/113

1	SAMMANFATTNING.....	5
2	INLEDNING.....	6
2.1	Uppdraget.....	6
2.2	Rapportens disposition.....	7
2.3	Bakgrund.....	7
2.4	Utbetalningar via fakturamodellen.....	8
3	FÖRETAGENS SYN PÅ FAKTURAMODELLEN.....	9
3.1	Administration av fakturamodellen	9
3.2	Köparnas syn på fakturamodellen.....	10
3.3	Företagens syn på fakturamodellen.....	11
3.4	Den administrativa bördan för företagen	13
3.5	E-tjänsten bidrar till att minska den administrativa bördan	15
4	MISSTAG OCH MISSFÖRSTÅND I FAKTURAMODELLEN	15
4.1	Inledning	15
4.2	Misstag och missförstånd som görs av köparen.....	15
4.3	Misstag och missförstånd som görs av utföraren.....	16
4.4	Misstag och missförstånd mellan köpare och utförare.....	16
5	UTBETALNING SOM VÄGRAS PÅ GRUND AV ATT KÖPAREN UPPNÅTT MAXIMAL SKATTEREDUKTION.....	17
5.1	Antal köpare som uppnått maximal preliminär skattereduktion	17
5.2	Konsekvenser för utföraren och köpare vid vägrad utbetalning	17
5.3	Köparnas rätt till slutlig skattereduktion	18
6	HANTERING AV ÅTERBETALNING FRÅN UTFÖRARE	19
6.1	Inledning	19
6.2	Anledning till återkrav	19
7	DOMSTOLSPROBLEMATIK.....	20
8	NÄRSTÅENDE	21
8.1	Inledning	21
8.2	Kontroll av närstående	21
8.3	Andra problem	22
9	INTRESSEORGANISATIONERNAS SYN	22
9.1	Inledning	22
9.2	Almega Hemserviceföretagen.....	22
9.3	Sveriges Byggindustrier	24
9.4	Företagarna.....	24
10	FÖREKOMST AV FUSK OCH MISSBRUK I SYSTEMET.....	25
10.1	Inledning	25

Datum
 2012-02-28

 Dnr
 131 561711-11/113

10.2	Omfattning av fusk och missbruk	26
10.3	Fakturamodellen ger nya kontrollmöjligheter.....	27
11	SKATTEVERKETETS ÅTGÄRDER FÖR ATT UNDERLÄTTA FÖR KÖPARE OCH UTFÖRARE	27
11.1	Inledning	27
11.2	Det bör bli möjligt att spara påbörjade ansökningar om utbetalning i e-tjänsten	28
11.3	Det bör bli möjligt att summera de olika kolumnerna när man fyllt i flera ansökningar i e-tjänsten	28
11.4	Kundlistorna bör kunna ligga kvar i systemet	28
11.5	Problem med dubbla ansökningar.....	29
11.6	Beslut om utbetalning bör kunna meddelas elektroniskt	29
11.7	Behov av snabbare besked om felaktiga uppgifter vid ansökan på papper.....	30
11.8	Möjlighet att skriva ut namnet på den som ansöker om avdrag.....	30
11.9	Prenumerera på information om husarbete	30
11.10	Information på andra språk	30
11.11	Möjlighet att få besked när kunden närmar sig maximal skattereduktion	30
12	FÖRSLAG TILL FÖRBÄTTRINGAR OCH FÖRENKLINGAR...31	
12.1	Inledning	31
12.2	Ombud och registrering av företrädare	31
12.3	Ansökan om utbetalning ska ske elektroniskt.....	33
12.4	Utbetalning till konto	34
12.5	Utredning och andra kontrollåtgärder	35
12.6	Anstånd och kostnadsränta.....	36
12.7	Utbetalning i hussystemet kan jämföras med skatt i vissa avseenden	37
12.8	Överklaganden	38
12.9	Arbete utfört av person i samma hushåll	39
13	ÖVRIGA ÖVERVÄGANDE	40
13.1	Inledning	40
13.2	Utbetalningar via skattekontot	40
13.3	Spårbara betalningsmedel	41
13.4	Arbetskostnad.....	42
14	GRÄNSDRAGNINGSPROBLEM.....	43
14.1	Inledning	43
14.2	Markarbeten	43
14.3	Försäkringsersättningar	43
14.4	Rotarbete som utförs i bostadsrätt.....	44
14.5	Rotarbete får bara utföras i bostaden	44

Datum
2012-02-28Dnr
131 561711-11/113

BILAGOR	46
BILAGA 1	47
1	FÖRFATTNINGSFÖRSLAG49
1.1	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)49
1.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete50
1.3	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2009:201) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete.....54
2	ÖVERVÄGANDEN OCH FÖRSLAG55
2.1	Begäran om utbetalning enbart genom elektroniskt dokument55
2.2	Begäran genom ombud56
2.3	Registrerad företrädare.....58
2.4	Utbetalning till konto59
2.5	Utredning och andra kontrollåtgärder61
2.6	Anstånd63
2.7	Jämställa återkrav av utbetalning till utförare med skatteskuld i vissa fall64
2.8	Överklagande66
2.9	Arbete utfört av person i samma hushåll67
3	FÖRFATTNINGSKOMMENTAR68
3.1	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229);68
3.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete68
3.3	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2009:201) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete.....70
3.4	Ikraftträdande70
BILAGA 2	71

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

Uppföljning och utvärdering av fakturamodellen för skattereduktion för hushållsarbete

1 SAMMANFATTNING

Den 1 juli 2009 infördes fakturamodellen för skattereduktion för hushållsarbete. Den ersatte det tidigare systemet för skattereduktion som innebar att den som köpt husarbete själv, i särskild ordning, skulle ansöka om skattereduktion. Med fakturamodellen infördes ett helt nytt system som innebär att köparen av ett husarbete i praktiken får en ”preliminär skattereduktion” direkt vid köpet genom att han eller hon bara betalar halva arbetskostnaden till utföraren. När arbetet är utfört och kunden betalat sin del av arbetskostnaden ansöker utföraren om utbetalning från Skatteverket för den del av arbetskostnaden som kunden inte har betalat. I och med att Skatteverket betalar ut ersättning till utföraren tillgodoförs köparen även formellt en preliminär skattereduktion. Uppgift om preliminär skattereduktion förtrycks i köparens inkomstdeklaration. I samband med beskattningsbeslutet medges köparen slutlig skattereduktion med ett belopp motsvarande den preliminära skattereduktion förutsatt att köparens slutliga skatt räcker för att tillgodoföra den preliminära skattereduktionen.

Fakturamodellen var till en början omstridd, bland annat för att utförarna befarade att hanteringen hos Skatteverket skulle medföra att de fick problem med likviditeten. I de undersökningar och djupintervjuer som Skatteverket och även Sveriges Byggindustrier har genomfört framgår det dock att merparten av företagen numera är nöjda med fakturamodellen även om det finns en viss skillnad i inställningen till fakturamodellen mellan företag som utför rutarbete och företag som utför rotarbete.

Skatteverket har under 2011 hanterat 3,3 miljoner utbetalningar om sammanlagt 15,3 miljarder till 75 700 företagare. Över 1,2 miljoner svenskar har fått preliminär skattereduktion under 2011.

Även om fakturamodellen fungerar bra finns det utrymme för förbättringar. För att underlätta för företagare föreslår Skatteverket att det ska bli möjligt att ansöka om utbetalning hos Skatteverket med hjälp av ombud. Möjligheten att använda ombud skulle väsentligt förenkla för företag som har svårt att hinna med sin administration. Skatteverket föreslår även att det ska finnas en möjlighet för utförare som blir återbetalningsskyldiga att begära anstånd med betalning, en möjlighet som nuvarande lagstiftning inte medger. En sammanställning av Skatteverkets lagförslag finns i avsnitt 12. Förslag till författningstext finns i bilaga 1

Skatteverket arbetar aktivt med att förbättra de befintliga e-lösningarna och det är Skatteverkets uppfattning att möjligheten att ansöka på papper på sikt ska tas bort. Redan idag får utförare som ansöker om utbetalning via Skatteverkets e-tjänst

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

utbetalningen inom fem dagar till skillnad från dem som väljer att använda pappersblanketten där handläggningen av en utbetalning normalt tar tio dagar. E-tjänsten kommer under 2012 att få fler och förbättrade funktioner för att underlätta för utförarna. Förbättringarna av e-tjänsten beskrivs i avsnitt 11.

Det förekommer fusk och missbruk av systemet och även här föreslår Skatteverket en del åtgärder för att komma till rätta med problemet. Bland annat föreslås att återbetalning i fakturamodellen i vissa fall ska jämföras med skatt för att komma tillrätta med problem kring utmätning och företräddartalan i fall med obetalda återkrav. Förslaget skulle även innebära att obetalt återkrav i fakturamodellen skulle kunna föranleda återkallelse av godkännande för F-skatt.

Rapporten innehåller även den del överväganden som behöver utredas ytterligare. Här kan särskilt nämnas frågan om utbetalningarna i fakturamodellen bör ske via skattekontot och om det ska uppställas krav på betalning till utföraren skett med spårbara betalningsmedel för att skattereduktion ska kunna medges.

Reglerna om skattereduktion för husarbete medför en hel del gränsdragningsproblem när det gäller vilka arbeten som ska ge rätt till skattereduktion och vilka arbeten som inte gör det. Företag som arbetar med mark och anläggning anser att även dessa arbeten bör ge rätt till skattereduktion i de fall de utförs på tomt. Företag som arbetar med fönsterreovering och plåtarbeten upplever att skattereduktionen ger allt för snäva gränsdragningar eftersom arbetet måste vara utfört i eller i närheten av bostaden.

2 INLEDNING

2.1 Uppdraget

Regeringen har gett Skatteverket i uppdrag att följa upp och utvärdera fakturamodellen för skattereduktion. Frågor som särskilt ska belysas är

1. Omfattning av utbetalningar som vägras på grund av att köparen uppnått maximal preliminär skattereduktion samt vilka effekter detta har för utförare och köpare.
2. Hantering av återbetalning från köpare.
3. Hur den administrativa bördan för utförare och köpare har påverkats av fakturamodellen jämfört med tidigare ordning.
4. Konsekvenserna av slopandet av begränsning att anlita eget eller närståendes företag.
5. Förekomsten av fusk och missbruk i systemet.
6. Förekomsten av misstag och missförstånd rörande fakturamodellen från köpare och utförare.

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

7. Omfattningen av överklaganden och ordningen för överklagande, där bland annat två olika domstolar kan bli behöriga (se prop. 2008/09:77 s. 60).
8. Möjlighet till förbättringar och förenklingar av fakturamodellen.

I uppdraget ingår även att lämna förslag till lagändringar på skatteområdet som bedöms lämpliga.

Skatteverket har tillsatt en arbetsgrupp bestående av nio personer. Arbetsgruppen har letts av den rättsliga experten Pia Blank Thörnroos. I arbetsgruppen har Annika Persson, Bengt Hansson, Carina Malmkvist, Christer Gripert, Eva Welamsson, Mathias Karlsson, Per Kjellsson och Sven Göran Dahlgren ingått.

2.2 Rapportens disposition

Rapporten har följande disposition. Avsnitt 3 ger en beskrivning av utförarnas och köparnas syn på fakturamodellen. I avsnitt 4 till 8 återfinns beskrivning av misstag och missförstånd i fakturamodellen, vägrade utbetalningar, hantering av återbetalning, domstolsproblematik och problem när köpare anlitar närstående att utföra husarbete. I avsnitt 9 finns en sammanställning av Almedags, Sveriges Byggindustrier och Företagarnas syn på fakturamodellen. I avsnitt 10 beskrivs förekomsten av fusk och missbruk i systemet. I avsnitt 11 beskrivs vilka åtgärder Skatteverket planerar att vidta för att underlätta för utförarna och i avsnitt 12 beskrivs de lagändringar som Skatteverket anser är nödvändiga för att förbättra och förenkla för utförare och köpare. I avsnitt 13 finns en beskrivning av områden som kan behöva förändras men där ytterligare analyser först måste göras och i avsnitt 14 finns en översiktlig beskrivning av de gränsdragningsproblem som finns vad gäller rätt till skattereduktion för husarbete.

2.3 Bakgrund

Reglerna om skattereduktion för hushållsarbete infördes 1 juli 2007. I det inledande skedet var det bara hushållsarbete (rutarbete) som omfattades av skattereduktionen men från och med den 8 december 2008 omfattas även byggarbete (rotarbete) av reglerna om skattereduktion. Rot- och rutarbete kallas gemensamt för husarbete.

Skattereduktion för utgifter för husarbete uppgår till 50 procent av utgifterna för arbetet inklusive mervärdesskatt. Skattereduktionen får sammanlagt inte överstiga 50 000 kr per person och år.

När reglerna infördes betalade köparen hela ersättningen till utföraren och köparen ansökte därefter om skattereduktion hos Skatteverket. Den 1 juli 2009 ersattes ansökningsförfarandet med den så kallade fakturamodellen. Faktura-

Datum
2012-02-28

 Dnr
131 561711-11/113

modellen innebär att en privatperson som köper husarbete av en utförare som är godkänd för F-skatt betalar halva arbetskostnaden till utföraren och att utföraren därefter ansöker om utbetalning hos Skatteverket för resterande del av köparens betalning. I och med att Skatteverket betalar ut resterande del av ersättningen till utföraren tillgodoförs privatpersonen preliminär skattereduktion. Skatteverket förtrycker uppgifterna om preliminär skattereduktion i inkomstdeklarationen och köparen medges slutlig skattereduktion i samband med att beslut om beskattning görs.

2.4 Utbetalningar via fakturamodellen

Under 2011 betalade Skatteverket ut totalt 15,3 miljarder kr i preliminär reduktion varav inemot 1,8 miljarder avsåg rutarbete och nästan 13,6 miljarder avsåg rotarbeten. 416 000 personer köpte rutarbeten och 924 000 personer köpte rotarbeten. Det finns en viss överlappning mellan köparna av rut- och rotarbete, 113 000 personer har köpt både rut- och rotarbete. Utvecklingen mellan 2010 och 2011 visar på en långsam och stadig tillväxt för rutarbetena över årets månader medan rotarbetena har planat ut på en nivå strax över den för 2010.

Hanterade volymer 2010 och 2011

	2010			2011		
	RUT	ROT	Totalt	RUT	ROT	Totalt
Antal köpare (avrundat)	326 000	870 000	1 104 000	416 000	924 000	1 227 000
Preliminär reduktion, miljoner kr	1 371	13 488	14 859	1 760	13 561	15 321
Genomsnitt per köpare, tusental kr	4,2	15,5	13,5	4,2	14,7	12,5
Antal utförare	12 451	61 137	68 339	14 810	65 833	75 685
Antal ärenden			2,7 miljoner			3,3 miljoner
Antal ansökningar			755 000			848 000

Med ”utförare” avses här de företag som ansökt om utbetalning för utförda rut- och rotarbeten enligt fakturamodellen. Totalt har 75 685 utförare fått utbetalningar under 2011. Antalet utförare som fått utbetalning för rutarbeten är 14 810 och antalet som fått utbetalning för rotarbeten är 65 833. Det finns en viss överlappning mellan de båda kategorierna genom att vissa utförare – 4 958 stycken – utfört både rut- och rotarbeten.

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

Skatteverket har i en rapport¹ tittat närmare på bl.a. sammansättningen av de företag som fått utbetalning av rut- och rotarbeten under 2010. Skattereduktion för rotarbete infördes 1 juli 2007. Under 2010 fick ca 12 500 utförare utbetalning från Skatteverket för utförda rotarbeten. Av dessa företag var det många som huvudsakligen utförde rotarbeten men som också utfört en del rutarbeten. Om man räknar bort dessa utförare så återstår ca 8 600 företag som huvudsakligen utförde rutarbete. Av dessa hade ungefär hälften startats upp 2007 eller senare. 4 500 företag som utförde rotarbeten drevs som enskild näringsverksamhet.

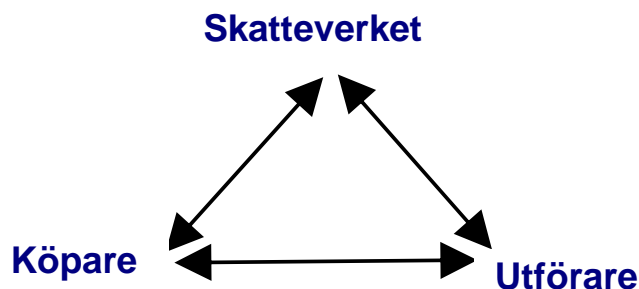
Ca 4 300 företag (av 12 500) hade anställda och av dessa var drygt 2 400 företag specialiserade på rotarbeten medan rotarbeten endast utgjorde ett marginellt inslag i den totala verksamheten för ca 1 900 arbetsgivare.

Skattereduktion för rotarbete infördes i december 2008. Under 2010 fick ca 61 000 utförare utbetalning från Skatteverket för utförda rotarbeten. Hälften av dessa företag drevs som enskild näringsverksamhet och drygt 60 procent var arbetsgivarregistrerade. Lite drygt 19 000 eller 31 procent av de företag som utförde rotarbeten var företag som startats 2007 eller senare.

3 FÖRETAGENS SYN PÅ FAKTURAMODELLEN

3.1 Administration av fakturamodellen

Oavsett vilken metod man använder för att tillgodoföra skattereduktion för husarbete krävs ett samspel mellan Skatteverket, köparna och företagen som utför rut- och rotarbeten. En bedömning av de administrativa effekterna av fakturamodellen bör därför inkludera Skatteverket, utförarna och köparna.

Fördelningen av de administrativa kostnaderna mellan de tre aktörerna är beroende av vilken administrativ modell som används. En värdering bör innefatta inte bara direkt tid och kostnader utan även hur aktörerna uppfattar andra aspekter på fakturamodellen. Skatteverkets administrativa kostnader för hantering av

¹ Om RUT och ROT och VITT och SVART. Rapport 2011:1.

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

utbetalning till utförarna i fakturamodellen kan med den ärendevolym och dimensionering av kontrollinsatserna som fanns 2010 beräknas till 110 miljoner kronor. Det motsvarar en administrativ kostnad på i genomsnitt 41 kr per ärende (faktura mot kund) fördelat på 22 kr för löpande hantering och 19 kr för insatser i form av riktad kontroll för att skydda systemet mot bedrägerier och annat fusk.

En av Skatteverkets uppgifter är att upprätthålla konkurrens på lika villkor och arbeten som utförs direkt i hemmen, som skattereduktionen för husarbete tar sikte på, är normalt sett ett svårkontrollerat segment. I den tidigare modellen när köparna själva ansökte om skattereduktion fick Skatteverket information om utförda arbeten uppemot ett till två år efter att arbetet utfördes (i samband med fastställd taxering). Fakturamodellen ger löpande och aktuell information om transaktionerna som kan användas i Skatteverkets kontroller. Fakturamodellen möjliggör också förtryckning av uppgifter i köparnas deklARATIONER vilket skapar en rationell och kostnadseffektiv hantering av skattereduktionen hos Skatteverket, se vidare avsnitt 10.3.

3.2 Köparnas syn på fakturamodellen

Fakturamodellen har gjort det smidigt och enkelt för köparna att få skattereduktion för husarbete. Den preliminära skattereduktionen förtrycks på deklara-tionsblanketten och köparna behöver inte själv fylla i några uppgifter. I november 2010 genomförde Skatteverket intervjuundersökningar med ett slumpmässigt urval av privatpersoner som köpt rut- eller rotarbeten.² Undersökningarna visar att 90 procent av köparna anser att det varit lätt att få den information som behövs kring skattereduktionen för husarbete. Nästan hälften av köparna uppger att de har fått informationen via utförarna och en tredjedel av köparna uppger att de har hittat informationen via Skatteverket (hemsidan, broschyrer och skatte-upplysningen). De djupintervjuer med utförare som Skatteverket låtit göra hösten 2011 bekräftar bilden att näringsidkarna får hjälpa till att informera köparna om gränsdragningar och andra frågor som rör skattereduktionen.

Uppgifterna om preliminär skattereduktion förtrycks i köparens deklARATION och i samband med att Skatteverket beslutar om slutlig skatt fastställs den slutliga skattereduktionen. För att köparen ska kunna få slutlig skattereduktion med lika stort belopp som han eller hon har fått preliminär skattereduktion med krävs det att köparen har slutlig skatt att betala som räcker till för att tillgodoföra hela den preliminära skattereduktionen. Vid taxeringen 2011 fick 4 procent eller ca 43 000 personer en lägre slutlig skattereduktion än vad som preliminärt tillgodoräknats. Sammanlagt blev deras slutliga skattereduktion 440 miljoner kronor lägre än vad

² Undersökningarna och resultaten beskrivs i rapporten "Om RUT och ROT och VITT och SVART" (Skatteverket. Rapport 2011:1).

Datum
2012-02-28

 Dnr
131 561711-11/113

de fått utbetalat i preliminär skattereduktion. Det innebar en sänkning med i genomsnitt drygt 10 000 kr per köpare.

Av de 43 000 personer som fick lägre slutlig skattereduktion än den preliminära hade ca 11 500 personer haft en preliminär skattereduktion på 50 000 kr.

Köpare som fick en differens mellan preliminär och slutlig skattereduktion vid tax-11

Ålder	Differens mellan preliminär och slutlig skattereduktion, tkr						Samtliga
	-1	1 - 2	2 - 5	5 - 10	10 - 20	20 -	
- 29 år	770	719	969	842	922	672	4 894
30 - 65 år	3 815	3 122	6 635	7 290	7 931	5 678	34 471
66 - år	550	432	848	753	585	317	3 485
Samtliga	5 135	4 273	8 452	8 885	9 438	6 667	42 850

Fastställd och preliminär skattereduktion för köpare med differens vid tax-11

	Sammanlagd skattereduktion, mnkr	Genomsnitt per köpare, tkr
Fastställd skattereduktion	938	21,9
Preliminär skattereduktion	1 379	32,2
Sänkning	-441	-10,3

Av den statistik som finns tillgänglig hos Skatteverket går det inte att utläsa hur stor del av differensen som har hanterats genom att den del som inte kunnat utnyttjas har flyttats över på make.

Även om fyra procent av köparna har fått en slutlig skattereduktion som är lägre än den som medgetts preliminärt så är det Skatteverkets uppfattning att modellen har fungerat väl även för köparna. Däremot har skatteuträkningen som visar hur den preliminära skattereduktionen har tillgodoförts väckt en mängd frågor även hos dem som haft slutlig skatt att betala som mer än väl täcker in den preliminära skattereduktionen. För att underlätta för köparna kommer Skatteverket framöver bara att redovisa skatteuträkningen för skattereduktion för husarbete i de fall den slutliga skatten inte räckt till för att tillgodoföra belopp motsvarande den preliminärt utbetalda skattereduktionen.

3.3 Företagens syn på fakturamodellen

Skatteverket har genomfört ett tjugotal djupintervjuer med företag som utfört husarbete³. Syftet med djupintervjuerna har varit att skapa en djupare förståelse för hur utförarna upplever att fakturamodellen fungerar. Intervjuerna har fördelats

³ Intervjuerna har på uppdrag av Skatteverket gjorts av undersökningsföretaget Markör under oktober/november 2011.

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

på små, mellanstora och stora företag i Stockholm- och Örebroområdet.⁴ Personerna som intervjuats är ägare eller på annat sätt ansvariga för de ansökningar om utbetalning som företaget lämnat in till Skatteverket och de har god insikt i företagets verksamhet. Kompletta rapporter över resultatet från djupintervjuerna återfinns som bilagor till rapporten.

Information om rotföretagens syn på fakturamodellen har också hämtats från den undersökning som organisationen Byggbranschen i samverkan genomfört i oktober 2011. Undersökningen är gjord som en webbenkät och bygger på svar från 2 447 företag i byggsektorn.⁵

Bilden av hur informationen kring avdraget fungerat är likartad bland de intervjuade rut- och rotföretagen. De flesta tycker att kontakten med Skatteverket har fungerat bra. Informationen på hemsidan upplevs som lätt att hitta, tydlig och lätt att förstå. Flera uppger att det har varit en positiv utveckling vad gäller service och information. Företagen anser att de har fått den information som de har behövt. Ett företag bokade tid med en handläggare när företaget startade för att få all information om hur det fungerade med avdraget. Några av de intervjuade har en kontaktperson på Skatteverket som de vänder sig till när de har frågor. Några har fått information via kollegor inom samma bransch eller via nätverk/företags-träffar.

Utförarna upplever att Skatteverkets handläggare är kunnigare, tydligare och bättre i sitt bemötande jämfört med för några år sen. Några tycker att väntetiden på telefon är för lång. Några företag som utför rutarbete och som drivs av personer med utländskt ursprung eftersöker informationen på hemsidan på andra språk än svenska.

När fakturamodellen kom förkortade många företag som utför rutarbete betalningstiden emot kunden och har nu en betalningstid på omkring 10 dagar. Den förkortade betalningstiden gentemot kunden skyndar på processen med att få utbetalningarna från Skatteverket. Samtidigt som fakturamodellen ger en del problem med likviditeten uppger många företag som utför rutarbete att man generellt sett fått en betydligt bättre ekonomisk situation eftersom efterfrågan på tjänsterna har ökat markant i och med fakturamodellen.

De flesta företagen som utför rotarbete fakturerar sina kunder en gång i månaden men det varierar hur ofta de skickar in ansökningarna till Skatteverket - en del så

⁴ Intervjuer har utförts med tio rutföretag och tio rotföretag. Inom varje kategori har utförts fyra intervjuer med små företag, fyra med mellanstora och två med stora. Längden på intervjuerna var mellan 60-75 minuter.

⁵ http://www.bygg.org/UserFiles/publikationer/ROT-avdraget_skapar_fler_vita_jobb_111206.pdf

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

fort de får in en betalning, vissa några gånger i veckan och andra endast en gång i månaden. De flesta företag som utför rotarbete upplever inga likviditetsproblem på grund av fakturamodellen. För att undvika att få problem använder man sig av delfakturering och skickar in ansökningarna till Skatteverket för varje delbetalning. De företag som tidigare haft längre betalningstid (30 dagar) har förkortat tiden till 10 dagar, på grund av fakturamodellen.

Företagarna tycker inte att det är svårt att specificera fakturorna så att det framgår vad som grundar rätt till avdrag. De flesta har mallar för det. Företagen som utför rotarbete tycker inte heller att det är svårt att hålla reda på avgränsningarna för vilka arbeten som omfattas av reglerna för skattereduktion. Ibland behöver man förklara för kunden vilka delar i arbetet som ger rätt till skattereduktion och vilka som inte gör det.

Det är inte vanligt förekommande att kunderna efterfrågar att ”glida på” vilka arbeten som ger rätt till skattereduktion. Däremot uppger några av de intervjuade företagen som utför rotarbeten att det förekommer att kunderna vill att de ska reglera fakturorna mellan åren.

De stora och vissa av de mellanstora företagen skriver avtal med kunderna om vad som händer om kunden redan har fått maximal preliminär skattereduktion om 50 000 kr.⁶ Övriga företag har information på fakturan om vad som händer om kunden överskrider gränsen. Vid de fall där köparen överskridit gränsen på 50 000 kr uppger flera av de intervjuade att företaget löser det genom att dela upp kostnaden mellan parterna i hushållet om så är möjligt. Det leder till merarbete för företaget men eftersom fallen är få upplever man inte det som ett stort problem.

3.4 Den administrativa bördan för företagen

Det allmänna intrycket från djupintervjuerna med både företag som utför rutarbete och företag som utför rotarbete är att företagen arbetat upp rutinerna sedan fakturamodellen infördes och att det nu generellt sett fungerar väl. Det gäller både i relationerna till kunderna och i relation till Skatteverket.

I djupintervjuerna har företagen även fått lämna förslag på hur hanteringen eller administrationen skulle kunna förbättras genom ändrade regler eller rutiner. Vi återkommer till dessa förslag i avsnitt 11 som handlar om Skatteverkets åtgärder för att underlätta för utförarna.

⁶Enligt undersökningen från Byggbranschen i samverkan i oktober 2011 använder 65 procent av medlemsföretagen numera skriftliga avtal med s.k. ROT-klausul (en skriftlig överenskommelse mellan företag och kund som reglerar vad som gäller mellan parterna om Skatteverket skulle neka utbetalning).

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

Företag som utför rutarbete

Djupintervjuerna med de företag som utför rutarbete visar att de är överens om att fakturamodellen har större fördelar än nackdelar. De vill inte återgå till tidigare system där kunden själv ansökte om skattereduktion. Företagarna har skaffat sig upparbetade och väl fungerande rutiner för processen kring skattereduktionen både gentemot kunden och gentemot Skatteverket. Företagen ser den egna administrationen i ett kundperspektiv och pekar på att kunderna uppskattar mycket att slippa administrationen. Flera företag uppger att det särskilt för gruppen äldre och pensionärer är en stor fördel att slippa administrationen med att själva ansöka om skattereduktion. De företag som utför rutarbeten ser inte heller mindre arbeten som ett problem i förhållande till fakturamodellen och de tillämpar även fakturamodellen på dessa arbeten.

Företag som utför rotarbete

Djupintervjuerna med företag som utför rotarbeten visar att företagen vant sig vid fakturamodellen och de anser att fakturamodellen generellt fungerar bra. Företagen uppger att de får visst merarbete med fakturamodellen men det betraktas i allmänhet inte som betungande och vägs upp av att de har fått mer arbete. Företagen framhåller som positivt att kunderna är nöjda med att slippa administrationen med att själva ansöka om skattereduktion. Två av de totalt tio intervjuade företagen som utför rotarbeten tycker dock att nackdelarna med fakturamodellen är större än fördelarna på grund av att administrationen tar mycket tid. De tycker att ansvaret skulle ligga på kunden. Här finns således en viss skillnad mellan företag som utför rutarbete och företagare som utför rotarbete. De flesta av de intervjuade företagen som utför rotarbete uppger att de har få småjobb och är överens om att det inte är något problem med administrationen för små belopp. Man inkluderar de mindre arbetena i helheten och tycker inte att det bör finnas en nedre gräns för skattereduktionen för rotarbete. Företagen som utför rotarbete tror att fakturamodellen haft effekt särskilt gällande de mindre arbetena. Tidigare, när kunden var tvungen att göra avdraget själv, tog många kunder hellre ett mindre jobb svart än ansökte om skattereduktion hos Skatteverket. Sammanfattningsvis är huvudintrycket från djupintervjuerna med företag som utför rotarbete att majoriteten vill att nuvarande fakturamodell kvarstår.

För de företag som utför rotarbete kan bilden från djupintervjuerna kompletteras med statistik från den undersökning som Byggbranschen i samverkan gjorde i oktober 2011. Enligt denna anser 84 procent av företagen att det går bra att hantera fakturamodellen jämfört med 75 procent i en motsvarande undersökning år 2009. Nio procent av företagen anser att fakturamodellen är dålig (15 procent 2009). De anser främst att det är svårt att få korrekta uppgifter från kunden och principiellt att Skatteverket och kunderna bör sköta skattereduktionen för rotarbete utan inblandning av byggföretaget.

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

3.5 E-tjänsten bidrar till att minska den administrativa bördan

En tredjedel av ansökningarna om utbetalning i fakturamodellen sker numera via Skatteverkets e-tjänst. De intervjuade företagen som använder e-tjänsten är generellt sett nöjda med hur det fungerar och de anser att e-tjänsten bidragit till att minska tiden för administration. En fördel med e-tjänsten som respondenterna tar upp är att den indikerar när en uppgift är felaktig. Företagen som använder e-tjänsten kommer också med vissa uppslag om hur e-tjänsten skulle kunna förbättras. Skatteverket kommer under 2012 att utveckla och förbättra e-tjänsten, se vidare avsnitt 11.

Även de som ansöker på papper tycker generellt att det fungerar bra. Flera av de intervjuade företagen som utför rotarbete nämner dock att ett problem med ansökan på papper är tiden det tar att få besked när någon uppgift är felaktig. Några respondenter säger att de ska sätta sig in i e-tjänsten eftersom de tror att det kommer att effektivisera administrationen. Anledningen till att man inte har satt sig in i e-tjänsten är att man inte har haft tid, att man inte har datorvana, att man på grund av språksvårigheter har svårt att förstå tjänsten eller helt enkelt inte prioriterat det. De flesta har tillgång till uppkoppling till Internet.

4 MISSTAG OCH MISSFÖRSTÅND I FAKTURAMODELLEN

4.1 Inledning

När det gäller skattereduktion för rot- och rutarbeten är det tre parter inblandade, köparen, utföraren och Skatteverket. Parterna har olika relationer till varandra i olika skeden av processen. Köpare och utförare kommer först överens om ett arbete. Detta avtal kan vara skriftligt men tycks oftast vara muntligt. När arbetet är utfört och betalat ska utföraren lämna in en ansökan om utbetalning till Skatteverket. När Skatteverket har fattat beslut om att godkänna eller vägra utbetalning kan både köpare och utförare överklaga beslutet. Den sista delen som sker i handläggningen är att köparen, i sin inkomstdeklaration året efter inkomståret, ska yrka slutlig skattereduktion. Uppgiften om den preliminära skattereduktionen är förtryckt i deklarationen och köparen kan göra yrkandet genom att godkänna de förtryckta uppgifterna i deklarationen.

I alla dessa relationer uppstår givetvis misstag och missförstånd. Med tanke på den mängd med arbeten som utförs är det dock en mycket liten del som berörs av missförstånden. Vid Skatteverkets första kontroll innan utbetalning framkommer att ca tio procent är felaktiga på något sätt. Exempel på vanliga fel är felaktiga fastighetsbeteckningar och personnummer.

4.2 Misstag och missförstånd som görs av köparen

Köpare verkar inte alltid ha helt klart hur mycket återstående utrymme de har för skattereduktion. Det kan medföra att utförare får avslag på sin begäran om utbe-

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

talning av Skatteverket, se vidare avsnitt 5. Detta upplevs dock inte som ett stort problem av företagen, se avsnitt 3.4.

4.3 Misstag och missförstånd som görs av utföraren

Det är inte ovanligt att utföraren begär utbetalning av halva arbetskostnaden exklusive moms. Eftersom underlag i form av faktura eller andra handlingar inte ska bifogas ansökan, har Skatteverket ingen möjlighet att upptäcka och rätta sådana fel. Det händer också att utförare missar att ansöka om utbetalning för arbete som köparen har betalat. Dessa fel upptäcks normalt när utföraren går igenom sin redovisning med revisorn eller bokföringsmedhjälpare. Upptäcks felet innan 31 januari året efter det att kunden har betalat sin del, kan utföraren komma in med en ny ansökan på det missade beloppet. Om felet upptäcks efter det datumet finns med nuvarande lagstiftning inte någon möjlighet för utföraren att rätta till dessa misstag.

Utförare anger ibland fel personnummer på sin köpare. Till exempel vänder man på siffrorna eller anger ett felaktigt personnummer, exempelvis för en tidigare kund. Fel av detta slag medför att utbetalningen till utföraren kan bli fördröjd. Skatteverket har också uppmärksammat att en del utförare felaktigt begär utbetalning för tidigt, dvs. innan köparen har betalat sin del av den fakturerade arbetskostnaden.

4.4 Misstag och missförstånd mellan köpare och utförare

Ett av de vanligaste misstagen är att uppgiften om fastighetsbeteckning är felaktig. Felet kan t.ex. bestå i att gatuadress anges istället för fastighetsbeteckningen eller att inte hela beteckningen finns med. Dessa fel kan bero på både köpare och utförare. Skatteverket gör en maskinell kontroll av fastighetsbeteckningen och stämmer inte denna helt så stoppas ärendet om utbetalning vilket ofta resulterar i en senare utbetalning.

De utförare som använder e-tjänsten får ett felmeddelande om fastighetsbeteckningen inte är korrekt angiven. Därmed minskar risken väsentligt för att utföraren ska få en fördröjd utbetalning på grund av felaktig fastighetsbeteckning.

Ett annat vanligt missförstånd mellan utförare och köpare är fördelning av den preliminära skattereduktion när flera köpare äger samma fastighet. Detta kan bero på rena missförstånd mellan köpare och utförare men också på att köpare ändrar sig avseende fördelningen. Detta går oftast att ändra i efterhand, både under löpande år och för makar och andra som lever i hushållsgemenskap, vid taxeringen året efter.

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

5 UTBETALNING SOM VÄGRAS PÅ GRUND AV ATT KÖPAREN UPPNÅTT MAXIMAL SKATTEREDUKTION

5.1 Antal köpare som uppnått maximal preliminär skattereduktion

Inkomståret 2010 fick ca 1,1 miljoner personer preliminär skattereduktion för husarbete. Av dessa fick 54 055 personer maximal preliminär skattereduktion med 50 000 kr. 2011 fick ca 1,2 miljoner personer preliminär skattereduktion för husarbete och av dessa fick ca 58 000 personer maximal preliminär skattereduktion för husarbete.

Skatteverket har med nuvarande uppföljningssystem inte någon möjlighet att skilja ut de avslagsbeslut som fattats på grund av att köparen uppnått maximal preliminär skattereduktion från andra beslut om avslag. Sedan mitten av december 2011 fattar Skatteverket automatiska beslut när en köpare uppnått maximal skattereduktion. Från detta datum finns det möjlighet att direkt följa upp omfattningen av avslagsbeslut på grund av att köparen uppnått maximal preliminär skattereduktion.

Eftersom det inte har varit möjligt att direkt söka fram de efterfrågade uppgifterna i beslutsredovisningssystemet har Skatteverket gjort en uppskattning av hur många avslagsbeslut som fattats på grund av att köparen har uppnått maximal skattereduktion. Nedanstående uppgifter får ses som en indikation om hur vanligt det är att utförare har köpare som helt eller delvis vägras skattereduktion p.g.a. den maximala skattereduktionen

Ca 7 500 utförare fick 2010 avslag på begäran om utbetalning i fakturamodellen på grund av att kunden redan hade utnyttjat maximal preliminär skattereduktion. Avslagsbesluten låg i snitt på 7 300 kr per köpare. 2011 var det ca 7 200 utförare som fick avslag på grund av att kunden redan utnyttjat maximal skattereduktion och avslagsbesluten låg i snitt på 10 300 kr.

5.2 Konsekvenser för utföraren och köpare vid vägrad utbetalning

Om en köpare överskrider maximal preliminär skattereduktion fattar Skatteverket ett beslut om att helt eller delvis avslå utförarens begäran om utbetalning för denna köpare. Sedan mitten av december 2011 fattar Skatteverket sådana beslut maskinellt vilket medfört att utföraren och köparen snabbt får besked om att utföraren inte kan få begärd utbetalning

Även om ca 7 200 utförare, under 2011, har fått avslag på sin begäran om utbetalning på grund av att köparen redan utnyttjat maximal skattereduktion är detta inte ett problem som lyfts fram av intresseorganisationerna eller av branschen i övrigt. En av anledningarna till att det är så få klagomål kan vara att de flesta utförare har avtal med sina kunder som innebär att om de inte får ut pengar

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

från Skatteverket så har de rätt att kräva kunden på återstående del av fakturerat belopp, en så kallad ROT-klausul. Företagarnas undersökning⁷ visar att 65 procent av företagen som utför rotarbeten har skriftliga avtal med ROT-klausul.

En annan anledning kan vara att när arbete gjorts till två eller flera personer så kan utföraren ha ansökt om utbetalning för fel person och att detta sedan har rättats till vilket inneburit att utföraren fått sin utbetalning från Skatteverket.

Utföraren kan minska risken för att köparen ska överskrida maximal preliminär skattereduktion genom att begära ett intyg från köparen där det framgår hur mycket preliminär skattereduktion köparen hittills har utnyttjat under året. Köparen kan ladda ner dessa intyg via Skatteverkets e-tjänst för husarbete, få det hemskickat via telefon (Skatteupplysning) eller besöka något av våra servicekontor. Skatteverket planerar också att intyget ska kunna laddas ner via en mobilapp.

5.3 Köparens rätt till slutlig skattereduktion

För att köparen ska kunna medges slutlig skattereduktion med belopp som tillgodoförts i preliminär skattereduktion krävs att köparen har slutlig skatt att betala som räcker för skattereduktion för husarbete. I de fall köparens slutliga skatt inte räcker till för att räkna av hela den preliminära skattereduktionen kommer den överskjutande delen att påverka beräkningen av skatt att återfå eller ytterligare skatt att betala. Köparen kommer att få krav på skatt att betala som innebär att den för högt medgivna preliminära skattereduktion ska betalas in till Skatteverket. I denna situation påverkas inte utföraren av återkravet och något krav på återbetalning kommer inte att riktas mot utföraren.

Fakturamodellen ger köparen möjlighet att skjuta en del av betalningen för arbetet på framtiden genom att utnyttja maximal skattereduktion och en beräknad kvarskatt. Det finns en viss risk för att köparen medvetet utnyttjar maximal preliminär skattereduktion trots att han eller hon vet att den slutliga skatten inte räcker till.

Vid taxeringen 2011 fick fyra procent eller ca 43 000 personer en lägre fastställd skattereduktion än vad som utbetalades preliminärt. Av dessa var det ca 20 procent som hade utnyttjat maximal preliminär skattereduktion, se vidare avsnitt 3.2.

⁷ "Rot-avdraget" skapar fler vita jobb. En studie kring inställning till ROT-avdraget hos 2 447 företag inom byggbranschen. December 2011

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

6 HANTERING AV ÅTERBETALNING FRÅN UTFÖRARE

6.1 Inledning

En utförare är skyldig att anmäla till Skatteverket om han har fått en utbetalning i fakturamodellen som han inte varit berättigad till. Skatteverket kan också på eget initiativ besluta om återbetalning om det framkommer att grunderna för en utbetalning inte varit riktiga. Reglerna finns i 13 och 14 §§ lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete (2009:194).

Under 2010 återkrävde Skatteverket 151 miljoner kronor fördelat på 6 200 återbetalningskrav. 2011 har Skatteverket återkrävt 133 miljoner kronor fördelat på 6 800 återbetalningskrav. Siffrorna för 2011 visar att medelvärdet är ca 20 000 kr per återbetalningsbeslut medan medianvärdet är ca 6 000 kr. Återkraven skedde såväl på Skatteverkets initiativ som på utförarnas. Den stora skillnaden mellan medelvärdet och medianvärdet beror på att en del av de återkrav som Skatteverket gjort med anledning av företagna bedrägeriutredningar omfattar mycket stora belopp.

De återkrävda beloppen ska dock jämföras med totalt utbetalade belopp i fakturamodellen som uppgår till 14,9 miljarder för 2010 och 15,3 miljarder för 2011.

6.2 Anledning till återkrav

Skatteverkets kontroller kan resultera i återbetalningskrav. Skatteverkets kontrollverksamhet beskrivs närmare i avsnitt 10; Förekomsten av fusk och missbruk i systemet.

Den största andelen återbetalningskrav, både antalsmässigt och beloppsmässigt, initieras dock från köpare och utförare själva. Utförare upptäcker att de fått för mycket utbetalt och köpare kan upptäcka att de fått meddelande om preliminär skattereduktion flera gånger för samma arbete eller med belopp som inte stämmer överens med vad de har betalat.

Under de första månaderna 2010 var Skatteverket hårt belastat av den stora mängden ansökningar. Många utförare som då inte fick utbetalning inom tio dagar skickade in ytterligare ansökan i tron att den första ansökan kommit bort. Detta resulterade i att många utförare fick dubbla utbetalningar från Skatteverket. Skatteverkets handläggningstider har väsentlig förkortats sedan första halvåret 2010 vilket medfört att problemen med dubbla utbetalningar är betydligt mindre för 2011.

En annan vanlig orsak till återkrav är att den preliminära skattereduktionen fördelats felaktigt mellan köpare i utförarens begäran. När utföraren eller köparen begär ändring medför ändringsbeslutet både ett återkrav och ett nytt beslut om

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

utbetalning. Begäran om utbetalning på fel personnummer samt flytt av preliminär skattereduktion från ett år till ett annat, är också orsaker till återkrav.

Skatteverket har tagit kontakt med utförare och köpare som varit föremål för beslut om återkrav. De flesta anser att hanteringen av återkrav hos Skatteverket fungerar bra och smidigt. Samtidigt önskar utförarna snabbare handläggningstider. De flesta utförare tycker att en månads handläggningstid vid återkrav är acceptabelt. Skatteverket har vidtagit åtgärder för att korta handläggningstiden vid återkrav.

Utförare önskar också att det skulle vara möjligt att begära beslut om återbetalning via Skatteverkets e-tjänst. Detta finns med i Skatteverkets planering för 2012 års utveckling av e-tjänsten för husarbete.

Antalsmässigt skickas ungefär tio procent av besluten om återkrav till Kronofogden för indrivning. Beloppsmässigt är det en betydligt större andel som skickas för indrivning. Anledningen till att de restförda beloppen är höga i förhållande till antalet beslut som restförs beror på att de återkrav som restförs oftast är hänförliga till de bedrägeriutredningar som Skatteverket gjort.

7 DOMSTOLSPROBLEMATIK

När fakturamodellen infördes uttalades i förarbetena att det fanns risk för dubbla processer avseende i huvudsak en och samma fråga, se prop. 2008/09:77 s. 60. Två olika domstolar kan bli behöriga om både ett beslut enligt lagen om förfarandet vid skattereduktion och ett taxeringsbeslut/beslut om slutlig skatt avseende samma skattereduktion överklagas.

Beslut enligt lagen om förfarandet vid skattereduktion fattas i de flesta fall samma år utföraren fått sin betalning från köparen medan taxeringsbeslutet/beslutet om slutlig skatt avseende köparen fattas först året därefter. Den tid inom vilken de olika besluten får överklagas är olika (tre veckor resp. fem år/sex år). Det är därför mycket ovanligt att de olika besluten blir föremål för prövning i domstol samtidigt. Undantag kan förekomma men då mycket sällan.

Under åren 2010 och 2011 har 926 resp. 703 ärenden som avser skattereduktion enligt lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete överklagats. Hittills har slutlig skattereduktion beslutats vid två taxeringsår. Hur många av dessa taxeringsbeslut som överklagats med avseende på skattereduktionen finns inte någon uppgift om.

Överklagandena utgör en mycket liten andel av den totala ärendemängden. Hanteringen av dessa har inte medfört några problem. Att olika domstolar kan bli aktuella samt att prövningen inte sker samtidigt har hittills inte heller vållat några

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

problem. Skatteverkets bedömning är att någon ändring av forumreglerna inte behövs.

I Skatteverkets rutiner vid omprövning och överklagande ingår att kontrollera om samma fråga tidigare varit föremål för domstolsprövning. Det innebär att om en köpare överklagar/begär omprövning av en slutlig skattereduktion för hushållsarbete ska kontroll ske av om samma reduktion tidigare prövats i domstol. Om så skett informerar Skatteverket domstolen om detta.

8 NÄRSTÅENDE

8.1 Inledning

När skattereduktion för hushållsarbete infördes den 1 juli 2007 var det inte möjligt att anlita närstående eller företag som ägdes av närstående för att utföra hushållsarbete. Regeln medförde att en person inte kunde anlita ett företag där han själv eller en släkting var delägare och få skattereduktion för det utförda arbetet. En företagsledare i ett stort företag som ville köpa hushållsarbete var tvungen att anlita ett annat företag för att få rätt till skattereduktion. Denna situation upplevdes inte som rimlig och i samband med att fakturamodellen infördes den 1 juli 2009 infördes också lätnader avseende möjligheten att anlita eget eller närståendes företag. Numera kan man köpa husarbete från eget eller närståendes företag förutsatt att köparen eller närstående till denne inte själv har utfört arbetet. Fördelarna med att ta bort förbudet mot att anlita eget eller närståendes företag var, enligt prop. 2008/09:77 avsnitt 5.6, att alla personer behandlas på ett likartat sett och att gränsdragningsproblemen avseende väsentligt inflytande försvann. I propositionen redogörs för fördelar och nackdelar med att slopa begränsningen att anlita eget företag och det betonas särskilt att eventuellt missbruk bör kunna åtgärdas genom att Skatteverket kontrollerar uppgifterna i självdeklarationen eller kontrollerar uppgivna utförare.

8.2 Kontroll av närstående

Skatteverket har upptäckt en hel del fusk men också många oavsiktliga fel när det gäller köpare som anlitat närstående eller närståendes företag.

Det finns alltid en ökad risk för missbruk när det saknas ett reellt tvåpartsförhållande mellan utförare och köpare av husarbete. I kontrollen har det uppmärksammats fall där Skatteverket misstänker att det påstådda arbetet aldrig har utförts och där köparna, utan att ha ekonomiska förutsättningar, har gjort stora kontantbetalningar till utförare. I en del av dessa fall förekommer det att köpare och utförare är närstående men i de flesta fall kan Skatteverket inte alls finna något släktskap. Det är istället andra personer som troligen är i maskopi med varandra. Givetvis skulle en del av fuskets försvinna om man slopade möjligheten

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

till att anlita närstående företag men åtgärden kommer inte att leda till att bedrägerierna upphör.

Det är Skatteverkets uppfattning att det även i fortsättning ska vara tillåtet att anlita eget eller närståendes företag förutsatt att den som utfört arbetet inte är köparen själv eller närstående till denne.

8.3 Andra problem

Idag har vi en begränsning att köparen eller närstående till denne inte själv får utföra arbetet. Det finns dock andra situationer där det är tveksamt om skattereduktion borde medges, men där reglerna inte begränsar denna möjlighet. Exempel på en sådan situation är när personer bor i samma hushåll utan att vara närstående enligt lagens mening. Denna situation kan uppkomma när sambor, utan gemensamma barn, låter den ena sambon utföra arbete för sin räkning i den fastighet som de äger och bor i.

Ett annat exempel som har framkommit är att personer med företag i städbranschen och som delar bostad med en eller flera andra personer som inte är närstående anlitas av sina inneboende. Företagaren kan då med nuvarande regler städa den delade bostaden och fakturera sina inneboende som därefter kan få skattereduktion för rutarbete.

Det är inte rimligt att fall som dessa ska kunna ge rätt till skattereduktion. Undantaget för arbete som utförts av den som söker skattereduktion eller denne närstående bör därför utökas till att även avse annan person i samma hushåll och Skatteverket föreslår därför att lagen ändras i detta avseende, se vidare avsnitt 12.9.

9 INTRESSEORGANISATIONERNAS SYN

9.1 Inledning

Skatteverket har varit i kontakt med Almega Hemserviceföretagen, Sveriges Byggindustrier och Företagarna för att få höra hur de anser att fakturamodellen fungerar. Gemensamt för alla organisationerna är att de upplever att fakturamodellen fungerar bra. Vid samtalen har det framkommit att såväl Almega som Sveriges Byggindustrier anser att lagstiftningen bör delas så att rut- och rotarbete regleras var för sig.

9.2 Almega Hemserviceföretagen

Almega Hemserviceföretagens uppfattning var att fakturamodellen generellt har fungerat bra. Modellen har varit en del i att förenkla för kunden och på så sätt har den modellen bidragit till en ökad efterfrågan på rutarbete vilket har gynnat företagen.

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

De hade inget att invända mot de förslag som Skatteverket kommer att föra fram vad avser möjligheten att använda ombud, förtydligande av förfarande vid överklagande, möjligheterna att begära anstånd samt slopande av utbetalning via faktura.

Almega Hemserviceföretagen underströk att förslaget att möjliggöra utbetalning genom ombud är viktig eftersom en sådan möjlighet underlättar för företagen. Förslaget att utbetalning i princip alltid ska ske till av företaget registrerat konto ansåg de var självklart eftersom det motverkar fusk och kan förbättra för de seriösa företagen.

Skatteverkets förslag att verket på plats ska kunna kontrollera om ett husarbete utförts är inte så relevant i samband med utförda rutarbeten eftersom det normalt inte går att i efterhand kontrollera att de utförts.

Almega Hemserviceföretagen ansåg att Skatteverkets e-tjänst och beslutshantering kan förbättras och att följande åtgärder bör vidtas:

- Ta bort tidsbegränsningen vid ifyllande av e-uppgifter.
- Beslut borde kunna komma via e-post för att förenkla.
- Beslut borde kunna komma med personnummer plus namn (nu endast personnummer).

De anser att informationen på hemsidan kan göras bättre och mera målgruppsanpassad. De lämnade följande förslag på förbättringar.

- Information om fakturamodellen bör finnas på flera språk.
- Information om rotarbete och rutarbete bör delas upp i två separata avdelningar.
- Bättre samlad sida med information kring fakturamodellen hos Skatteverket (ex. pressmeddelanden, uppmaning om inlämnande, regelverk mm.).
- Tydliggör de vanligaste skälen till att företaget eller kunden inte är berättigad till skattereduktion.

Almega Hemserviceföretagen menade allmänt att det vore bra att separera systemen för skattereduktion för rut- och rotarbete.

Vad gäller problem med gränsdragningar förespråkade de att skattereduktionen för rutarbete utvidgas till service och arbete som utförs i hemmiljö. Regeln bör utformas som en omvänd begränsning och inte ange vilka arbeten som ger rätt till

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

skattereduktion utan snarare ange vilka arbeten som inte ger rätt till skattereduktion. Nuvarande begränsningar leder till osäkerhet hos både kund och utförare.

De påpekade att fakturamodellen inte fungerar för dem som har förmån av rotarbete med nettolöneavdrag eftersom dessa måste ligga ute med pengarna till slutskattebeskedet till skillnad från dem som själva köper tjänsterna direkt från utföraren. Almega Hemserviceföretagen anser att även den som har förmån av rotarbete ska kunna få preliminär skattereduktion.

9.3 Sveriges Byggindustrier

Sveriges Byggindustrier (BI) hade inget att invända mot de förslag som Skatteverket kommer att föra fram vad avser möjligheten att använda ombud, förtydligande av förfarande vid överklagande, möjligheterna att begära anstånd samt slopande av utbetalning via avi.

BI anser att det vore fördel om lagstiftningen för rut- och rotarbeten delades upp i separata delar. Om rotarbete får en egen lagstiftning skulle man kunna komma bort från kopplingen att arbetet ska vara utfört i bostaden eller i nära anslutning till bostaden. Detta skulle kunna lösa de problem som nu uppkommer vad gäller vissa arbeten som bäst utförs i företagets egna lokaler istället för i kundens bostad. Exempel på arbeten som hänför sig till bostaden, men som bäst utförs i utförarens egna lokaler, är arbete med måttbeställda snickerier, fönsterrenoveringar och plåtarbeten.

BI ansåg att Skatteverket handlagt information och rutiner kring rotarbete på ett mycket bra sätt. Vad gäller e-tjänsten fanns inledningsvis mycket frågor men dessa har avklingat vilket tolkades som ett tecken på att det fungerar. Den administrativa bördan uppfattas inte som farligt stor.

BI ansåg att det är bra att Skatteverket lyfter upp, problematiken med vad som är att definiera som "arbetskostnad". Avarter skulle kunna bli ett hot mot legitimiteten i hussystemet.

9.4 Företagarna

Organisationen Företagarna, som representerar 75 000 företagare i många olika branscher, hade bilden att fakturamodellen numera fungerar bättre administrativt än inledningsvis. Både företagen och Skatteverket har blivit bättre på hanteringen. Inställningen till fakturamodellen är något mera kritisk bland företag som utför rotarbeten än företag som utför rutarbeten. Företagarna menade att skillnaden i uppfattning är förklarlig – de företag som utför rotarbeten måste alltid få tillgång till fastighetsbeteckning och ägare vilket ställer till en del problem.

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

Företagarna pekade på vissa problem i avgränsningarna av skattereduktion för rotarbeten:

- Reglerna vid försäkringsskador.
- Bostadsrätter vad gäller uppdelning mellan föreningens ansvar och bostadsrättsinnehavarens ansvar för olika typer av arbeten (t.ex. stambyten – vad ingår/vad ingår inte).
- Avgränsningen kring markarbeten.

Företagarna ansåg att det är bra om det införs en möjlighet att begära utbetalning via ombud och påpekade att det är viktigt att Skatteverket i skrivningarna är tydlig med att ett företag ska kunna ha flera alternativa ombud för att minska sårbarheten. Det ska också tydligt framgå att möjligheten till ombud ska gälla både för pappers- och elektronisk ansökan.

Företagarna såg inte några direkta hinder mot förslaget att utbetalning normalt ska ske via konto.

Företagarna hade i nuläget inte något att invända mot Skatteverkets förslag om möjligheter till anstånd med återbetalning, att köparen ska kunna överklaga avslagsbeslut, möjlighet till kontroll på plats hos kunden som Skatteverket kommer att föra fram i anslutning till regeringsuppdraget.

Vad gäller förslaget att jämställa återkrav av utbetalningar i hussystemet med inte betald skattefordran vid återkallelse av F-skatt, indrivning, ställföreträdaransvar ansåg Företagarna att förslagen rör så komplexa förhållanden att de måste avstå från att göra någon preliminär bedömning men framhöll att det är viktigt att utformningen blir sådan att det inte slår ut seriösa företag.

Företagarna framhöll att det är viktigt att Skatteverket skickar ut information till företagen om de förändringar som görs.

Vad gäller sista ansökningsdag för utbetalning (31 januari) ansåg Företagarna att det kan finnas ett behov av en undantagsregel. Företagens administrativa förutsättningar varierar. Det finns småföretag som är överhopade med jobb som sköter administrationen när man lyckas skapa tid på helgen som kan få problem om det inte medges undantag.

10 FÖREKOMST AV FUSK OCH MISSBRUK I SYSTEMET

10.1 Inledning

Det förekommer visst fusk och missbruk av systemet. Precis som systemet med mervärdesskatt lockar det till fusk när det finns en möjlighet att få utbetalningar av pengar. Skatteverket gör kontroller dels innan utbetalning sker men också efter

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

det att utbetalning gjorts. Kontrollen som sker innan utbetalning inriktas i huvudsak på att stoppa bedrägerier där något arbete aldrig utförts eller att belopp för arbete som inte berättigar till skattereduktion betalas ut. Den kontroll som sker i efterhand inriktas mer på att jämföra utbetalda belopp med vad som redovisas i de olika skatteslagen såsom mervärdesskatt, arbetsgivaravgifter och inkomstskatt. Skatteverket har också utfört kontroller som bygger på ett slumpmässigt urval av inkomstdeklarationer från företagare som fått utbetalning avseende husarbete. Syftet med denna kontroll är att få en bild av hur stor andelen är som lämnar felaktiga uppgifter, dels när det gäller begäran om utbetalning i fakturamodellen, dels när det gäller redovisningen i inkomstdeklarationen.

10.2 Omfattning av fusk och missbruk

I kontrollerna har Skatteverket upptäckt dels rena bedrägerier, där det aldrig utförts något arbete, dels missbruk av systemet där exempelvis utförare låter en del av det använda materialet faktureras som arbete och därmed medverkar till att köparen får för hög skattereduktion.

I den kontroll som görs innan utbetalning har Skatteverket under 2011 stoppat utbetalningar på drygt 80 miljoner kr. Samtidigt har det gjorts återkrav på redan utbetalade belopp om 17,4 miljoner kr.

Skatteverket har uppmärksammat att en stor andel av bedrägeriförsöken har utförts av utförare som ansökt om utbetalning i fakturamodellen för första gången. I samband med Skatteverkets utredningar i dessa fall har det också framkommit att utförare och köpare ofta är i maskopi med varandra och att avsikten aldrig varit att något arbete ska utföras.

Det förekommer även fall där utförare har "kapat" identiteter och falskeligen uppgett att dessa personer har köpt tjänster som ger rätt till skattereduktion. Skatteverkets kontroller som görs innan utbetalning har medfört att denna form av bedrägerier har minskat. De kontrollbrev som skicka ut till köparna i samband med att utbetalning har gjorts bidrar också till att förhindra denna form av bedrägerier. Det finns dock fall där de som utför bedrägerierna har bevakat köparnas brevlådor så att köparna inte ska få del av Skatteverkets kontrollmeddelande.

I Skatteverkets kontroll som gjorts utifrån ett slumpmässigt urval har två utbetalningar per kontrollerad utförare granskats genom att Skatteverket har begärt in underlag för utbetalning. Det har visat sig att 14 procent av utbetalningarna har varit felaktiga på något sätt. Det vanligaste felet är att utföraren begärt utbetalning innan köparen har betalat sin del av arbetet. Ett annat förekommande fel är att utföraren själv har utfört arbete åt närstående. Andra felaktigheter är att utföraren

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

ansökt om utbetalning för kostnader som inte ger rätt till skattereduktion exempelvis kostnad för markanläggning och maskinkostnader.

Skatteverket har också jämfört utförarens utbetalningar i fakturamodellen med den omsättning som utföraren redovisat i sin inkomstdeklaration. Analysen av detta arbete är ännu inte klar, men den visar på att drygt 5 procent av utförarna redovisat lägre belopp avseende omsättningen i sin inkomstdeklaration än vad utbetalda ersättningar i fakturamodellen visar på.

Totalt har Skatteverket gjort 158 brottsanmälningar avseende utbetalningar i hus-systemet under 2011. Av dessa brottsanmälningar är 100 hänförliga till bedrägeri-kontrollen.

10.3 Fakturamodellen ger nya kontrollmöjligheter

Genom fakturamodellen får Skatteverket löpande uppgifter om storleken på det arbete som utförs i de företag som ansöker om utbetalning för skattereduktion. Skatteverket får även en god uppfattning om omfattningen på det arbete som utförs åt privatpersoner och där Skatteverket tidigare haft problem att få in adekvata uppgifter. Företagarna är väl medvetna om att fakturamodellen ger Skatteverket goda kontrollmöjligheter vilket bidrar till att skapa en preventiv effekt mot undanhållande av inkomster vid uppgiftslämnande.

Fakturamodellen bidrar till att göra företagens inkomster synliga under beskattningsåret och ger Skatteverket möjlighet att i ett tidigt skede stämma av inkomsterna mot redovisad moms, redovisade arbetsgivaravgifter och debiterad preliminär skatt.

11 SKATTEVERKETS ÅTGÄRDER FÖR ATT UNDERLÄTTA FÖR KÖPARE OCH UTFÖRARE

11.1 Inledning

I de djupintervjuer som Skatteverket utfört med anledning av utvärderingen av fakturamodellen har det framkommit förslag på hur begäran av preliminär skattereduktion kan ske på ett enklare sätt för köpare och utförare.

Förbättringsförslagen handlar till största del om utveckling av e-tjänsten som används för att ansöka om skattereduktion. Skatteverket har för 2012 satt av sex miljoner för att förbättra hussystemet och då även e-tjänsten.

De flesta förbättringsförslagen rör Skatteverkets e-tjänst för husarbete. E-tjänsten kan användas av enskilda näringsidkare eller behöriga firmatecknare. E-tjänsten är ett alternativ till att använda Skatteverkets pappersblanketter för att begära utbe-

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

talning. Innan utföraren kan börja använda e-tjänsten måste han eller hon registrera sig hos Skatteverket.

En av fördelarna med att använda e-tjänsten är att det finns vissa automatiska kontroller redan i samband med att utföraren lämnar in begäran. De automatiska kontrollerna medför att risken för onödiga fel minskar.

När uppgifterna lämnas via e-tjänsten får utföraren en kvittens som omfattar de uppgifter utföraren skickat in. Utföraren kan när som helst logga in och titta på sin kvittens.

11.2 Det bör bli möjligt att spara påbörjade ansökningar om utbetalning i e-tjänsten

Under förutsättning att man inte gör någonting alls efter det att man loggat in sig på e-tjänsten för husarbete blir man automatiskt utloggad efter 30 minuter och de uppgifter som man skrivit in går då förlorade. Varje gång man byter sida eller klickar på en knapp nollställs sessionstiden och man kan arbeta ytterligare 30 minuter. En nedräknare visas på sidan som talar om hur mycket tid som är kvar av sessionstiden. När det är 10 minuter kvar respektive 5 minuter ändrar den färg och får fet text. När det återstår 60 sekunder visas en pop-up, där kan man välja att fortsätta jobba och då får man ytterligare 30 minuter på sig att fylla i sin begäran.

I samband med djupintervjuerna har det framkommit önskemål om att man ska kunna vara inloggad längre tid än 30 minuter utan att vidta några åtgärder. För att underlätta för företagarna planerar Skatteverket att under 2012 göra det möjligt att spara en påbörjad begäran om utbetalning som utkast. Utföraren ska vid nästa inloggning kunna fortsätta att fylla i den påbörjade begäran. Ett sådant utkast ska också sparas automatiskt i samband med att sessionstiden på 30 minuter tar slut.

11.3 Det bör bli möjligt att summera de olika kolumnerna när man fyllt i flera ansökningar i e-tjänsten

I mars 2012 planerar Skatteverket att utveckla e-tjänsten på så sätt att det ska bli möjligt att summera de olika kolumnerna i ansökan.

11.4 Kundlistorna bör kunna ligga kvar i systemet

I den undersökning som Skatteverket gjort i samband med arbetet med att marknadsföra e-tjänsten har det framkommit att användarna av e-tjänsten vill ha en möjlighet att spara kundlistorna i systemet för att på så sätt göra det enklare att registrera när man har kunder som återkommer varje månad.

Skatteverket ska utreda möjligheten att spara kundlistor i systemet men någon sådan möjlighet kommer inte att införas under 2012.

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

11.5 Problem med dubbla ansökningar

Om en utförare begär utbetalning för ett ärende, där det finns ett tidigare ärende som har liknande uppgifter, så sker det en automatisk felmarkering i Skatteverkets system vilket medför att utbetalningen försenas. Syftet med den automatiska kontrollen är att Skatteverket ska undvika att göra utbetalningar flera gånger för samma köp.

Företag som utför rutarbete drabbas oftare av problemet med s.k. ”dubbletter” eftersom deras kunder återkommer regelbundet. En köpare kan exempelvis ha betala två separata städningar samma dag där de betalade beloppen per faktura är identiska. Det senaste ärendet av de två kommer att felmarkeras och behöver handläggas manuellt av Skatteverket. Konsekvensen är att utföraren får vänta på att få de pengar som denne är berättigad till. För närvarande (februari 2012) tar det cirka 6 veckor innan utföraren får sina pengar vid manuell handläggning.

För att underlätta för företag som utför rutarbete kommer Skatteverket att införa en möjlighet för dessa företag att ange fakturanummer på ansökan för att undvika problemet med försenad utbetalning på grund av att Skatteverket felaktigt markerat ärendet som en dubblett.

11.6 Beslut om utbetalning bör kunna meddelas elektroniskt

När Skatteverket kontrollerat begäran om utbetalning fattas beslut om utbetalning. Beslutet skickas per brev. Någon möjlighet att få del av beslut via e-post eller i e-tjänst finns ännu inte. Utföraren får oftast pengar insatt på sitt konto innan de får del av beslutet per post.

Beslut om utbetalning innehåller sekretessbelagd information och kan därför inte skickas ut med nuvarande e-postsystem. Skatteverket arbetar med att kunna skicka ut beslut om utbetalning via e-post/Internet.

I samverkan med andra myndigheter utvecklar Skatteverket en tjänst för säkra e-postmeddelande, se www.minameddelanden.se. Enligt planeringen ska beslut om rut- och rotutbetalningar kunna anslutas till Mina meddelanden under sommaren 2012. Då kommer Skatteverket även att kunna skicka beslut om utbetalning till utförare via säker e-post. Skatteverkets e-tjänst för husarbete ska också utvecklas under samma tidsperiod så att utförare kan ta del av beslut via e-tjänsten.

Utförarna vill ha besluten om utbetalning samtidigt som de utbetalade pengarna sätts in på deras konto. I nuvarande system där besluten sänds ut per brev är det inte möjligt att samordna utbetalning och beslut på det sätt som utförarna önskar. Problemet kan lösas genom säker e-post alternativt e-tjänsten.

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

11.7 Behov av snabbare besked om felaktiga uppgifter vid ansökan på papper

Beslutet om utbetalning håller på att ses över och en ny utformning av beslutsblanketten planeras. Från mars 2012 ska utförarna få information om orsaken till att ett visst belopp inte har kunnat betalas ut. På så sätt blir det enklare för utföraren att snabbare rätta och åtgärda eventuella fel.

11.8 Möjlighet att skriva ut namnet på den som ansöker om avdrag

I samband med intervjuerna har det framkommit att utförarna tycker att det skulle vara bra om beslutsredovisningen, förutom personnummer, innehåller kundernas namn så att utförarna enklare kan stämna av beloppen. Med början i mars 2012 kommer Skatteverket att redovisa även namnet på köparen i besluten.

11.9 Prenumerera på information om husarbete

Utförarna tycker att det skulle vara bra om man kunde prenumerera på nyheter som handlar om skattereduktion för husarbete. Skatteverkets nyheter och pressmeddelanden finns i RSS-format. RSS är ett standardformat för att leverera nyheter och sammanfattningar. För att kunna prenumerera på våra nyheter och pressmeddelanden behöver användaren ett program som hämtar information i RSS-format. Många av programmen är gratis och fungerar i Windows, Mac OS X eller Linux.

Någon möjlighet att få enbart ett visst område, t.ex. skattereduktion för husarbete finns däremot i dagsläget inte. I dagsläget är inte någon förändring av RSS-funktionen planerad men Skatteverket arbetar ständigt med att utveckla och förbättra de elektroniska tjänsterna och förslaget kommer att tas upp i det kontinuerliga förbättringsarbetet.

11.10 Information på andra språk

I djupintervjuerna har det framkommit önskemål om att informationen om skattereduktion för husarbete skulle finnas på flera språk bland annat polska. Idag finns ingen information på andra språk än svenska avseende skattereduktion för husarbete. Det finns behov av att ha informationen på fler språk än svenska men i första hand är det aktuellt att ta fram information på engelska. Skatteverket har påbörjat arbetet med att ta fram information om skattereduktion på engelska.

11.11 Möjlighet att få besked när kunden närmar sig maximal skattereduktion

Utförarna efterfrågar information från Skatteverket i de fall kunderna närmar sig maximal skattereduktion om 50 000 kr. En del utförare vill också själva ha möjlighet att få ut uppgifter om kunden har utrymme kvar för ytterligare preliminär skattereduktion. Uppgift om hur stor preliminär skattereduktion en köpare har

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

utnyttjat omfattas av sekretess och Skatteverket har därför inte någon möjlighet lämna ut uppgifter om hur stor skattereduktion en köpare har fått under året. Detta behandlades redan i propositionen.

Idag är det endast köparen som kan begära att få ut denna typ av information från Skatteverket. Idag kan köparen själv ladda ner ett sådant intyg från hemsidan (kräver e-legitimation) alternativt ringa/besöka Skatteverket för att få ut intyget på papper. Enligt planeringen ska även dessa intyg på sikt kunna laddas ner direkt i mobiltelefonen via Skatteverkets app. En sådan möjlighet för köparna beräknas komma sommaren 2012.

12 FÖRSLAG TILL FÖRBÄTTRINGAR OCH FÖRENKLINGAR

12.1 Inledning

Under utredningsarbetet har det framkommit förslag på hur fakturamodellen kan förbättras och förenklas för att underlätta för de företagare som använder sig av fakturamodellen men även förslag som tar sikte på att försvåra för dem som vill tillgodogöra sig pengar i fakturamodellen utan att vara berättigade till det. Här följer en genomgång av de författningsförslag som utredningen har tagit fram. Förslagen i sin helhet återfinns i bilaga 1.

12.2 Ombud och registrering av företrädare

Skatteverket föreslår att det ska bli möjligt för utförarna att begära utbetalning genom ombud. Kravet på att begäran om utbetalning ska vara egenhändigt underskriven av utföraren eller av viss ställföreträdare ersätts med att begäran ska vara underskriven av utföraren, behörig ställföreträdare eller ombud. Kravet på egenhändig underskrift tas bort och begäran kan därigenom även skrivas under av ett ombud med stöd av en fullmakt.

Många företag som tillhandahåller hushållsarbete som kan ge rätt till skattereduktion är små företag som har begränsade egna resurser för administrativt arbete. Det kan i många fall vara till fördel för ett sådant företag att köpa olika former av administrativa tjänster, såsom att hantera förfarandet med utbetalning enligt lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete. För ett företag som köper en sådan tjänst kan det i många fall vara en fördel om ombudet kan hantera så mycket av förfarandet som möjligt, inklusive att underteckna och lämna en begäran om utbetalning.

En anledning att välja att anlita ett ombud kan vidare vara att företaget vill dra nytta av möjligheten att lämna begäran om utbetalning elektroniskt men saknar egen möjlighet att underteckna begäran elektroniskt. Lösningen kan då vara ett ombud som har en elektronisk legitimation (e-legitimation). Skatteverket har utvecklat en elektronisk tjänst (e-tjänst) för utförare som begär utbetalning enligt

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete. Skatteverket kan tekniskt sett ta emot en elektronisk begäran om utbetalning med en elektronisk underskrift från ett ombud. Detta är dock inte möjligt inom ramen för dagens lagstiftning. Kravet på egenhändigt undertecknande gäller även vid en elektronisk begäran.

Möjligheten att använda ombud innebär en minskning av företagets administrativa börda. Ombuds förfarandet underlättar användningen av ett elektroniskt ansökningsförfarande vilket är ett viktigt steg för att förverkliga regeringens förvaltningspolitiska mål med 24-timmarsmyndigheter. Det elektroniska ansökningsförfarandet i kombination med möjlighet att ansöka om utbetalning via ombud innebär att företaget får en minskad börda och en snabbare utbetalning.

Skatteverket anser att det skulle vara till stor fördel för användarna och för myndigheten om bestämmelserna ändras så att det blir möjligt att använda ombud både om begäran lämnas på papper eller i form av ett elektroniskt dokument.

Störst effekt får förslaget om det förenas med ett krav på att begäran ska lämnas i elektronisk form. I avsnitt 12.3 föreslår Skatteverket att begäran enbart ska kunna lämnas genom ett elektroniskt dokument. Även om förslaget i den delen inte skulle genomföras finns det skäl att införa möjligheten att lämna en begäran genom ombud.

De skäl som fanns för att införa möjligheten att använda deklaraionsombud (se prop. 2005/06:31) gäller i huvudsak också för att införa möjligheten att använda ombud vid en begäran om utbetalning till en utförare. Möjligheten att använda ombud innebär en minskning av företagets administrativa börda. Ett generellt förbud mot att låta ett ombud underteckna en begäran om utbetalning är svårt att motivera.

Redan i dag kan företag alltså använda ombud för att lämna skattedeklarationer. Antalet elektroniskt lämnade deklaraioner har ökat efter att möjligheten att använda ombud har införts. Något missbruk av bestämmelserna har inte konstaterats. Risken för missbruk torde inte vara större när det gäller begäran om utbetalningar för hushållsarbete. För att motverka missbruk av förfarandet kan vidare olika åtgärder vidtas som t.ex. möjlighet att registrera ombud samt att förtydliga reglerna om till vilket konto pengarna ska utbetalas till, se avsnitt 2.3. Dessa åtgärder får enligt Skatteverkets mening vara tillräckliga för att motverka risken för fusk. De kontrollrutiner som redan byggts upp för skattedeklarationer kan också tas tillvara.

Möjligheten att använda deklaraionsombud är i dag begränsat till fall då skattedeklarationerna lämnas i form av ett elektroniskt dokument. Detta för att på

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

detta sätt kompensera för de risker som ett ombudsförfarande kan föra med sig. Enligt Skatteverkets mening bör dock möjligheten att använda ombud vid begäran om utbetalning gälla oavsett om begäran görs på papper eller i elektronisk form. De åtgärder som nämns ovan för att begränsa risken för att någon obehörigen uppträder som ombud får anses tillräckliga även när det gäller begäran som lämnas på papper.

Vidare föreslås att en företrädare som ska kunna lämna en begäran om utbetalning ska vara registrerad hos Skatteverket. På samma sätt som gäller avseende deklaraationsombud bör krävas att en företrädare som ska lämna en begäran om utbetalning måste vara registrerad hos Skatteverket. I ett elektroniskt förfarande är detta i praktiken en nödvändighet.

En utförare kan ha behov av att ha flera företrädare registrerade. En företrädare i detta fall kan vara ett av Skatteverket godkänt ombud.

Skatteverket föreslår mot bakgrund av det ovan angivna att en möjlighet att använda ombud införs och att det ska finnas en skyldighet att registrera en företrädare eller ett ombud.

Skatteverket har tidigare fört fram delvis motsvarande förslag i hemställan 2009-11-30 med diarienummer 131 870688-09/113, Hemställan om författningsändringar i syfte att underlätta möjligheterna att använda ombud för visst förfarande.

12.3 Ansökan om utbetalning ska ske elektroniskt

Skatteverket föreslår att begäran om utbetalning endast ska kunna genom en elektronisk begäran.

En begäran om utbetalning kan i dag göras elektroniskt eller på papper. Ansökan som lämnas på papper är i större utsträckning behäftad med fel än vad en elektronisk ansökan är. Vid en elektronisk begäran görs en kontroll av att alla obligatoriska uppgifter är ifyllda och det sker även en viss formaliakontroll redan i samband med att begäran lämnas. Om begäran saknar obligatoriska uppgifter kan den inte lämnas innan begäran har kompletterats.

Om brister eller otydligheter framkommer under kontrollen av en begäran kan en komplettering göras snabbare inom det elektroniska systemet. Detta ger fördelar för den utförare som lämnar en elektronisk begäran genom att denne kan få en snabb och säker hantering. Det finns även stora hanteringsvinster för Skatteverket när en begäran görs elektroniskt. Det finns således betydande fördelar med att

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

utföraren använder det elektroniska systemet både för Skatteverket och för utföraren.

För att kunna göra en elektronisk begäran krävs att utföraren har tillgång till en dator med internetuppkoppling och att det finns en (eller flera) personer som är behöriga, som har en godkänd elektronisk signatur och som är registrerad för att lämna begäran för utföraren. De flesta utförare har eller kan skaffa sig dessa förutsättningar. Det finns dock utförare som inte har dessa möjligheter och som av olika skäl kan finna det svårt att själv skaffa sig dessa förutsättningar. För dessa har det funnits skäl att ha kvar en möjlighet att lämna begäran på papper.

Skatteverket föreslår nu att det ska bli möjligt att lämna en begäran genom ett ombud. Med detta skapas en möjlighet för utföraren att anlita hjälp med lämnandet av begäran. Genom detta förändras förutsättningarna för att lämna begäran elektroniskt. Även små företag som inte själva ser en möjlighet att lämna en elektronisk begäran, får genom detta möjligheten att göra detta genom att anlita ett ombud.

Förutsatt att en möjlighet att använda ombud införs, föreslår Skatteverket att det införs ett krav på att en begäran om utbetalning ska lämnas elektroniskt. Krav på elektronisk begäran bör kunna införas från och med 1 januari 2014. Utformningen av de närmare reglerna kan lämpligen delegeras till Skatteverket.

12.4 Utbetalning till konto

Skatteverket föreslår att en utbetalning till en utförare alltid ska göras till ett konto. Vidare föreslås ett förtydligande genom att det uttryckligen anges att kontot ska tillhöra utföraren. På sikt är det Skatteverkets uppfattning att utbetalningar i fakturamodellen ska ske via utförarens skattekonto, se vidare avsnitt 13.2.

För de flesta utförare torde det enbart finnas fördelar med att få utbetalningen från Skatteverket till ett konto. Trots detta betalade Skatteverket under kalenderåret 2011 ut 573 miljoner kronor via utbetalningsavi till 9 160 företag som inte anmält konto till Skatteverket, motsvarande 3,7 procent av de totala utbetalningarna.

Endast den som bedriver näringsverksamhet och är godkänd för F-skatt kan, efter begäran, få utbetalningar enligt husreglerna. Även den som bedriver näringsverksamheten i liten skala får som regel antas ha ett konto till vilket utbetalningen kan styras. Utbetalning via konto medför hanteringsvinster för både Skatteverket och utföraren. Utbetalning till konto ökar också säkerheten i systemet, i synnerhet om kravet på kontoutbetalning kombineras med ett uttryckligt krav på att kontot ska tillhöra utföraren.

Datum
2012-02-28Dnr
131 561711-11/113

Den nuvarande ordningen innebär till sin lydelse att en utbetalning kan göras även till ett konto som inte har någon koppling till utföraren. Om utbetalning kan begäras till vilket konto som helst ökar möjligheterna att utnyttja systemet för att orättmätigt komma över utbetalningar. Det ökar i så fall kravet på andra säkerhetsåtgärder och torde innebära att förfarandet blir mer arbetskrävande och långsammare. Enligt Skatteverkets mening bör nuvarande bestämmelser ändras så att utbetalning endast bör medges till ett konto som tillhör utföraren. Genom att endast medge utbetalning till ett konto som tillhör utföraren minskar risken för att någon oriktigt uppträder som företrädare för en utförare i syfte att själv orättmätigt kunna tillgodogöra sig utbetalningar. Genom att pengarna ändå hamnar hos utföraren blir det svårt för den som felaktigt utger sig för att vara företrädare för utföraren att komma över några pengar genom att lämna in en begäran om utbetalning för annans räkning. En begränsning av till vilka konton en utbetalning kan göras gör således systemet mindre mottagligt för den typen av bedrägligt agerande och underlättar därigenom att ett ombudsförfarande kan användas.

Skatteverket har tidigare fört fram förslag som delvis motsvarar dessa förslag i hemställan 2009-11-30, diarienummer 131 870688-09/113.

12.5 Utredning och andra kontrollåtgärder

Skatteverket lämnar förslag avseende utredning och andra kontrollåtgärder i fyra frågor.

Begära uppgifter från köparen

Skatteverket föreslår att det införs en uttrycklig regel som innebär att Skatteverket vid en utredning av en begäran om utbetalning ska kunna begära in uppgifter från såväl utförare som köpare av det utförda arbetet.

Naturligtvis kan Skatteverket begära uppgiften från utföraren som i sin tur kan inhämta den från köparen. Det framstår dock som väsentligt mycket mer rationellt om Skatteverket skulle kunna vända sig direkt till köparen i ett sådant fall. Det ligger också i köparens intresse att kunna visa att rätt till utbetalning föreligger. Köparens rätt till skattereduktion är ju direkt knuten till utbetalningen till utföraren. Får utbetalaren inte en utbetalning så får inte heller köparen någon skattereduktion.

Inspektion av utfört arbete

En förutsättning för att rätt till utbetalning ska föreligga är att det berörda arbetet är genomfört. Ett effektivt sätt att få klarhet i om ett arbete är genomfört är i många fall att inspektera resultatet av arbetet på plats. Den plats där arbetet har genomförts utgör en del av någons hushåll. Det ligger i sakens natur att en sådan inspektion görs i samråd med den som förfogar över platsen.

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

Uttryckliga regler om utredning efter att en betalning har gjorts

I 20 § lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete anges att den som underrättar Skatteverket om en felaktig utbetalning ska ge Skatteverket tillfälle att granska underlaget för utbetalning och lämna de uppgifter som behövs för granskningen. I övrigt innehåller dagens bestämmelser inte någon bestämmelse om granskning efter att ett beslut om utbetalning har gjorts. Uppenbarligen finns ett behov att sådan granskning kan göras.

Underlag och information ska kunna begäras hos utföraren och köparen. I samråd med utföraren ska utförarens underlag kunna granskas i utförarens lokaler.

Samband mellan utbetalning, mervärdesskatt och arbetsgivaravgifter

I praktiken framkommer uppgifter av betydelse för beslutet om utbetalning i samband med kontroller avseende mervärdesskatt eller arbetsgivaravgifter. Det är i sig naturligt att när det finns anledning att titta närmare på en gjord utbetalning i fakturamodellen, så finns det även skäl att titta på mervärdesskatt och arbetsgivaravgifter. Skatteverket anser att det bör finnas uttryckliga regler om att en kontroll avseende utbetalning ska kunna samordnas med en kontroll avseende skatt eller avgifter.

12.6 Anstånd och kostnadsränta

Skatteverket föreslår att det införs en möjlighet för utföraren att få anstånd med betalningen i samband med överklagande av Skatteverkets beslut om återbetalning. Med nuvarande regler är utföraren skyldig att göra återbetalningen senast den sista dagen i månaden efter den månad då Skatteverket fattat beslutet. Utförarens enda möjlighet att slippa betala inom nämnda tidsrymd är att i samband med ett överklagande av verkets beslut begära inhibition hos domstolen.

Utföraren torde i normalfallet inte hinna få sin sak prövad i domstol innan fordran lämnas för indrivning. Vilka slags arbeten som ger rätt till skattereduktion kan vissa gånger vara oklar och därför behöva prövas i domstol. Återbetalningsbesluten kan också avse betydande belopp, vilket i vissa situationer kan tänkas medföra likviditetsproblem hos utföraren. En möjlighet för utföraren att i nämnda situationer vid ett överklagande av Skatteverkets återbetalningsbeslut begära anstånd med betalningen bör därför inrättas.

Anstånd bör enligt mönster från skatteförfarandelagen kunna bestämmas till längst tre månader efter dagen för domstolens beslut. Vanligtvis torde det dock vara lämpligt att bestämma anståndet till utgången av månaden efter den månad då domstolen fattat beslutet. Det ger samma betalningsfrist från domstolens beslut som gäller i förhållande till betalningsfristen från Skatteverkets beslut om återbetalning.

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

I dag finns regler om kostnadsränta i samband med ett krav på återbetalning. Kostnadsränta tas därvid ut på det utbetalda beloppet från dagen för utbetalning till dagen för Skatteverkets beslut om återbetalning. Från Skatteverkets beslut om återbetalning har utföraren mellan en och två månader på sig att göra återbetalningen beroende på när i månaden beslutet om återbetalning fattas. Ränta tas alltså inte ut under tiden mellan Skatteverkets beslut och den faktiska betalningen.

När denna ordning infördes avseende ränta vid ett krav på återbetalning (prop. 2008/09:178 s.60) motiverades det med att Skatteverket därigenom redan i sitt beslut om återbetalning kunde ange storleken av kostnadsräntan.

Detta motiv gör sig inte gällande avseende anstånd i samband med ett överklagande eftersom slutpunkten för anståndet som regel inte kommer att kunna bestämmas till ett visst datum när beslutet om anstånd ska fattas. Kostnadsränta vid ett anstånd i samband med ett överklagande bör således tas ut fram till dess betalning görs.

12.7 Utbetalning i hussystemet kan jämföras med skatt i vissa avseenden

Skatteverket föreslår att belopp som ska återbetalas enligt lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete ska, om återbetalningen inte görs i rätt tid, jämföras med en inte betalad skattefordran i följande avseenden

- betalningssäkring,
- indrivning,
- ställföreträdaransvar,
- återkallelse av godkännande för F-skatt.

Belopp som utbetalas till utföraren enligt lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete är inte skatt. Ett belopp som återkrävs utgör inte en skattefordran. I grunden finns dock ett skatteförfarande och det finns utifrån detta starka skäl för att behandla en bristande återbetalning på motsvarande sätt som en förfallen obetald skattefordran.

Skatteverket fattade under år 2010 beslut om återbetalning i 6 146 fall, till ett sammanlagt belopp om 151 miljoner kronor. I 611 fall gick frågan vidare till restföring. Restfört belopp uppgick till 70,9 miljoner kronor. Motsvarande siffror för 2011 var återkrav på 133 miljoner kronor, varav 30 miljoner kronor gick till restföring.

En näringsidkare som missköter sina skattebetalningar riskerar att få sin F-skatt återkallad. Att vara godkänd för F-skatt är en förutsättning för en utförare att använda hussystemet. Det är därför rimligt att den som missköter återbetalningar

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

av felaktiga utbetalningar inom hussystemet kan få sin F-skatt återkallad på samma sätt som den som missköter betalning av skattefordringar.

I 23 § lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete finns i dag bestämmelser om indrivning. En återbetalning som inte görs i rätt tid ska lämnas för indrivning enligt bestämmelserna i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. Det förfarande för indrivning av ett obetalt krav på återbetalning av en felaktig utbetalning i hussystemet är i stort sett detsamma som gäller för ett skattekrav. Vid löneutmätning har ett återkrav inte något företräde framför andra fordringsanspråk men mer väsentligt är dock att det saknas möjlighet att använda betalningssäkring och företrädaransvar vid krav på återbetalning av en felaktig utbetalning enligt hussystemet. Det innebär att staten riskerar att gå miste om belopp som annars hade kunnat säkras.

Skatteverket har i ett stort antal fall av bedrägerier mot hussystemet väckt skadeståndstalan mot enskilda personer bakom bolag som fått ut felaktiga utbetalningar inom hussystemet genom vad som misstänks vara ett bedrägligt förfarande. Skatteverket har i flera fall tilldömts ersättning för utbetalade belopp som inte har kunnat återfås på annat sätt. Ett ställföreträdaransvar skulle för vissa av dessa fall vara ett effektivare sätt att kunna få in återbetalningen.

Betalningssäkring är ett viktigt instrument för att kunna hindra att tillgångar skingras innan ett indrivningsförfarande har kunnat genomföras.

Att jämställa kravet på återbetalning med skatt öppnar även möjligheter att begära utlandshandräckning enligt indrivningsdirektivet. Eftersom hussystemet även omfattar arbeten i andra EU-stater kan det finnas ett behov av en sådan möjlighet. Staten har lika starka skäl att måna om att få in ett beslutat återkrav som i fråga om att få in en utestående skattefordran. Att använda samma förfarande ger en snabbare, enklare och säkrare indrivning.

Att koppla bestämmelserna direkt mot skatteförfarandelagens bestämmelser är en enkel och funktionell lösning. Alternativt kan särskilda regler med ett motsvarande innehåll upprättas för förfarandet med fordringar avseende återkrav. Ett naturligt ytterligare steg vore att koppla samman utbetalningssystemet med skattekontot, se vidare avsnitt 13.2.

12.8 Överklaganden

Skatteverket föreslår att överklagandebestämmelsen förtydligas så att det direkt av författningstexten framgår att ett utbetalningsbeslut även kan överklagas av köparen när det går denne emot. Dagens överklagandebestämmelse talar inte om vem som får överklaga de beslut som Skatteverket fattar med stöd av lagen. Det kan ligga nära till hands att tro att det enbart är utföraren eller annan mottagare av

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

en utbetalning som är så berörda av ett beslut att de kan överklaga beslutet. Av förarbetena till lagen framgår dock att avsikten även är att köparen ska kunna överklaga Skatteverkets beslut. Detta är också rimligt mot bakgrund av att köparens rätt till skattereduktion är direkt beroende av att utföraren medges en utbetalning. Köparens intresse av att överklaga ett avslagsbeslut avseende en sökt utbetalning kan rent av vara större än utförarens. Får utföraren ett avslag på en begäran om utbetalning, är den enklaste vägen för utföraren att hantera frågan genom att vända sig till köparen och kräva resten av betalningen från denne. Köparen kommer vid en sådan utgång att aldrig få någon skattereduktion. Köparen kan således ha ett starkt och befogat intresse av att kunna överklaga Skatteverkets beslut. Köparens rätt att överklaga bör framgå redan av lagtexten.

12.9 Arbete utfört av person i samma hushåll

Skatteverket föreslår att rätt till skattereduktion inte ska finnas avseende arbete som utförts av en person som tillhör samma hushåll även om denne inte är närstående. I dagens bestämmelser finns en begränsning i rätten till skattereduktion som innebär att köparen eller en närstående till denne inte själv får utföra arbetet. Det finns näraliggande situationer där reglerna inte begränsar rätten till skattereduktion.

En sådan situation kan uppkomma när personer delar hushåll utan att vara närstående enligt lagens mening. I ett samboförhållande, utan gemensamma barn, kan den ena sambon utföra arbete i den gemensamma bostaden och den andra sambon kan få en skattereduktion inom hussystemet.

Ett annat exempel är personer med företag i städbranschen och som delar bostad med en eller flera andra personer som inte är närstående. När en sådan företagare anlitas av sina inneboende kan denne med nuvarande regler städa den delade bostaden och fakturera sina inneboende som därefter kan få skattereduktion för rutarbete.

Det är inte rimligt att fall som dessa ska kunna ge rätt till skattereduktion. Undantaget för arbete som utförts av den som söker skattereduktion eller denne närstående bör därför utökas till att även avse annan person i samma hushåll, se vidare avsnitt 8.

Med hushåll bör här förstås alla personer som bor i samma bostad och som har en gemensam hushållning. Ett hushåll kan bestå av flera generationer, syskon eller vänner som bor tillsammans och har gemensamt hushåll. Inneboende bör inte anses ingå i hushållet. Skatteverket föreslår en vidare definition av begreppet hushåll än vad som exempelvis finns i Socialförsäkringsbalkens regler om bostadsbidrag. En anledning till Skatteverkets förslag är att verket uppmärksammat att det förekommer en del bedrägerier där personer som delar bostad

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

uppgett att de utfört arbete åt varandra utan att något arbete utförts. Genom ett utvidgat hushållsbegrepp minskar möjligheten till fusk samtidigt som möjligheten att utföra arbeten åt sambo i hus som utföraren själv äger och bor i tas bort.

13 ÖVRIGA ÖVERVÄGANDE

13.1 Inledning

Skatteverket vill fästa uppmärksamhet på ytterligare ett antal frågor som kan behöva utredas vidare. Frågorna behöver analyseras djupare innan ställning tas till om lagändring behövs och hur en författningstext i så fall bör utformas. Nedan följer en genomgång av dessa.

13.2 Utbetalningar via skattekontot

Fakturamodellen innebär att Skatteverket betalar ut ersättning till utförare i särskild ordning till konto som utföraren anmält eller på avi. Betalningen sker inte via skattekontot. På sikt är det naturligt att utbetalningarna i fakturamodellen sker via utförarens skattekonto. Det skulle vara en stor praktisk förenkling om utbetalningarna till utförarna skulle ske via skattekontot. Utbetalningarna är visserligen inte till sin natur skatt, men det finns en nära och naturlig koppling till skattesystemet och det är en fördel om särlösningar för utbetalningar kan undvikas. Utbetalningarna är en del i ett system för att åstadkomma en skattereduktion för utförarens kund.

För Skatteverket skulle stora administrativa vinster kunna göras.

Skattekontot används redan i dag för att administrera utbetalningar som inte är skatter och som inte har någon koppling till skatter. I skattekontot hanteras i dag anställningsstöd och stöd till nystartade företag, båda från Arbetsförmedlingen, samt sjöfartsstöd, byggstimulans från länsstyrelsen och jämställdhetsbonus från Försäkringskassan.

En hantering i skattekontot innebär att alla belopp på kontot behandlas på samma sätt, däribland ett avräkningsförfarande mellan belopp tillgodo och skulder. Avräkningen kan vara till fördel för en utförare som därigenom slipper att göra en inbetalning för att täcka ett krav samtidigt som han får en utbetalning från samma konto på ett lika stort eller större belopp. En utförare kan å andra sidan själv vilja bestämma i vilken ordning han ska använda pengar som från hans perspektiv utgör betalning för ett utfört arbete. Vid en avvägning mellan olika intressen anser Skatteverket att övervägande skäl talar för att utbetalningarna borde gå via skattekontot.

Det skulle dock inte vara möjligt att fullt ut införa utbetalningar via skattekontot så som reglerna ser ut i dag. Det finns ett mindre antal utförare i andra länder som

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

inte är skattskyldiga i Sverige men som ska ha utbetalningar i hussystemet. För sådan utbetalning kommer en särskild ordning att vara nödvändig. Ett alternativ är att utvidga tillämpningsområdet för skattekontot så att även dessa utförare kan hanteras i skattekontot.

13.3 Spårbara betalningsmedel

För att upprätthålla en sund konkurrens inom de branscher som utför rut- och rotarbete finns det skäl att överväga om det bör införas ett krav på att betalningen mellan kunden och utföraren ska ha gjorts med ett spårbart betalningsmedel för att utbetalning och skattereduktion ska kunna medges. Med spårbart betalningsmedel avses en betalning som förmedlas av en godkänd betalningsförmedlare (som regel genom ett elektroniskt förfarande), där det går att klarlägga att en betalning gjorts med ett visst belopp mellan en betalare och en betalningsmottagare vid en viss tidpunkt.

Ett sådant krav ställs i Danmarks motsvarande system, servicefradrag (håndværkerfradrag). I § 8 V Stk.6 lov om påligningen af indkomstskat til staten (ligningsloven) anges följande,

'Skatteministeren kan bestemme, at det er en betingelse for fradrag, at betalingen sker via et særligt betalingsmodul. Skatteministeren kan fastsætte nærmere regler om de omfattede ydelser, om dokumentation for det udførte arbejde og om kontrol og administration af reglerne.'

På danska Skats hemsida⁸ beskrivs kravet på spårbart betalningsmedel på följande sätt.

'Betalingen skal ske med en elektronisk betalingsform (indbetalingskort, betalingskort eller overførsel via bank eller netbank).'

Från kontrollsynpunkt finns en allmän fördel om transaktioner är dokumenterade genom en oberoende part. Det ökar möjligheterna att vid en utredning kunna konstatera om ett fel har begåtts. Ett sådant krav kan därigenom ha en viss avskräckande verkan och få vissa att avstå från att ansöka om utbetalning och söka skattereduktion på felaktiga grunder.

Att införa ett krav på att betalning ska ske med spårbart betalningsmedel är en fördel för de seriösa företagarna och ett sådant krav kommer inte att öka företagarnas fullgörandekostnader. Skatteverket har också uppfattat att berörda branschorganisationer är positivt inställda till att det införs sådant krav.

⁸ www.skat.dk

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

Effekten avseende hussystemet kan visserligen antas komma att vara begränsad men det kan ändå sett i ett bredare perspektiv och sett som ett led bland andra åtgärder finnas skäl att införa en sådan ordning.

Inom hussystemet kan det finnas skäl att acceptera kontantbetalning (betalning med ett betalningsmedel som inte är spårbart) för mindre belopp, där det kan upplevas som oskäligt att kräva betalning via en betalningsförmedlare. Ett område som också kräver särskilda överväganden är arbeten som utförs i ett annat EU-land.

Ett alternativ till att införa krav på spårbara betalningsmedel är att använda spårbara betalningsmedel i en presumtionsregel. Om betalning inte gjorts med ett spårbart betalningsmedel är presumptionen att betalning inte har gjorts. Om utföraren kan visa att han eller hon har fått betalt bryts presumptionen och utbetalning kan göras.

13.4 Arbetskostnad

Skattereduktion medges bara för arbetskostnad. Varken i lagtext eller i förarbeten finns någon vägledning för hur arbetskostnaden ska beräknas. Den enda vägledning som finns är att kostnad för maskiner inte ska ge rätt till skattereduktion. Vid kontroller har Skatteverket uppmärksammat att det blir alltför vanligt att alla kostnader utom kostnad för material och maskiner räknas till arbetstid. Till arbetstid hänförs i dessa fall i stort sett all vinstkostnadspålägg för material och maskiner samt övriga kostnader som utföraren har haft. Det är inte ovanligt att utförare kontaktar Skatteverket och berättar att kunden valt en utförare med ett högre slutpris eftersom den utföraren beräknat kostnaden för arbete och därpå följande skattereduktion till ett mycket högre belopp.

Det är möjligt att fakturamodellen har bidragit till ett förändrat sätt att beräkna arbetskostnad. Detta påverkar konkurrensen på så sätt att de företag som använder sig av en modell där arbetskostnaden beräknas till pris per timme utifrån hur många timmar en person har arbetat inte kan lämna ett konkurrenskraftigt pris i förhållande till den som väljer att räkna arbetskostnad på ovan beskrivet sätt. Även om Skatteverket i kontrollarbetet uppmärksammar att timpriset är ovanligt högt eller att ett visst arbete, exempelvis flyttstädning, är betydligt dyrare än kostnaden för flytten så är det mycket svårt att bevisa att den uppgivna arbetskostnaden även innehåller del av kostnad för exempelvis material.

För att underlätta för köpare och utförare av rot- och rutarbete och för att komma till rätta med den osunda konkurrensen behövs det en justering av reglerna om skattereduktion på så sätt att det av lagtexten framgår hur arbetskostnaden ska beräknas.

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

14 GRÄNSDRAGNINGSPROBLEM

14.1 Inledning

Branschorganisationerna har påtalat en del gränsdragningsproblem som de anser påverkar systemet negativt. Det är främst företag som utför rotarbeten som upplever att det finns gränsdragningar som ställer till problem. När det gäller företag som utför rutarbete så ser de ett behov av att utöka antalet tjänster som ger rätt till skattereduktion för att underlätta för utförarna.

Det ligger i sakens natur att det uppstår gränsdragningsproblem när arbetets art är avgörande för om den skattskyldige ska få skattereduktion eller inte. Även om lagändringar kan komma till rätta med vissa gränsdragningsproblem finns det en uppenbar risk att ny lagstiftning som innebär en utvidgning av arbeten som ska ge rätt till skattereduktion omedelbart skapar nya gränsdragningsproblem. I vissa fall kan Skatteverket se att en förändring av lagstiftningen kan innebära förenklingar och därmed minska problemet med gränsdragningar.

Nedan följer en sammanställning av en del gränsdragningsproblem som branschen belyst men också sådana gränsdragningsproblem som Skatteverket själva uppmärksammat i sin handläggning.

14.2 Markarbeten

Skattereduktion för rotarbete medges bara för vissa uppräknade markarbeten som är avgörande för husets funktion. Skattereduktion medges däremot inte för arbeten med stenläggning, asfaltering och övriga anläggningsarbeten som utförs på tomten. Sveriges Byggindustrier har påpekat att även markarbete som utförs på tomten bör ge rätt till skattereduktion eftersom det skulle minska svartarbetet inom den sektorn. Att inkludera samtliga markarbeten som utförs på tomtmark som tillhör bostaden skulle minska vissa gränsdragningsproblem. En sådan utvidgning skulle dock medföra nya gränsdragningsproblem av betydande omfattning exempelvis i förhållande till frågan om nybyggnad. Det är Skatteverkets uppfattning att reglerna om skattereduktion inte ska utvidgas till att omfatta markarbeten eftersom en sådan utvidgning innebär nya gränsdragningsproblem i inte obetydlig omfattning.

14.3 Försäkringsersättningar

Skattereduktion ska inte medges för arbete för vilket försäkringsersättning lämnats, 67 kap. 13 c § IL. Undantaget medför en hel del gränsdragningsproblem särskilt när försäkringsersättningen utgör en mindre del av den kostnad som skadan för med sig. Detta kan exempelvis inträffa när åldersavdragen är höga. Kravet för skattereduktion, att försäkringsersättning inte lämnats, för i vissa fall med sig att försäkringskunder avstår från att ta ut försäkringsersättning som de har

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

rätt till för att säkerställa att de får skattereduktion för rotarbete. Regeln om försäkringsersättning för även med sig nya lösningar vid byggarbete där man anlitar ett företag för att göra grundarbete med hjälp av försäkringsersättning och därefter ett annat företag för att färdigställa det skadade utrymmet. Utformningen av lagtexten medför även omfattande gränsdragningsproblem vad gäller vilka arbeten som hör till försäkringsskadan och vilka arbeten som är tilläggsarbeten och därmed ger rätt till skattereduktion. För att underlätta för såväl utförare som köpare bör det övervägas om skattereduktion ska kunna medges för den del av arbetskostnaden där försäkringsersättning inte har utgått oavsett om arbetet utförts som en del i arbetet med försäkringsskadan.

14.4 Rotarbete som utförs i bostadsrätt

Skattereduktion för rotarbete i bostadsrätt medges bara för sådant arbete som utförs i bostaden och som inte är sådant arbete som föreningen ska stå kostnaderna för. Regleringen, i sin nuvarande utformning, skapar osäkerhet bland köpare och utförare vad gäller vilka delar av stora renoveringsarbeten som ger rätt till skattereduktion och vilka arbeten som inte gör det. Osäkerheten uppkommer bland annat i samband med stambyte där föreningen bekostar stambytet medan bostadsrättsinnehavarna bekostar ytskiktet i kök och badrum. Vid tidigare skattereduktioner har även föreningar kunnat få del av reduktionen. Eftersom den nuvarande skattereduktionen enbart tar sikte på privatpersoner så är det ofrånkomligt att bostadsrättsinnehavare och de som utför rotarbete åt dessa vid större arbeten drabbas av gränsdragningsproblem. Utförare upplever att det är svårt att avgöra om bostadsrättsinnehavaren har rätt till skattereduktion eller inte vilket skapar osäkerhet.

Som systemet är utformat är det bara privatpersoner som har rätt till skattereduktion för husarbete. Fastighetsbolag och andra ägare av flerbostadshus exempelvis bostadsrättsföreningar omfattas inte av rätten till skattereduktion. Eftersom reglerna bara gäller för privatpersoner är det ofrånkomligt att skattereduktion bara kan medges för arbeten som utförs inne i bostadsrätten och som bostadsrättsinnehavaren är underhållsskyldig för.

14.5 Rotarbete får bara utföras i bostaden

Skattereduktion för rotarbete medges bara för arbeten som utförs i eller i nära anslutning till bostaden. Kravet på att arbetet ska vara utfört i bostaden medför att utförare som utför renoveringsarbeten där en del av arbetet utförs i företagets lokaler istället för i kundens bostad har varit tvungna att ändra arbetssätt för att kunden ska få möjlighet till skattereduktion. Detta gäller bland annat företag som arbetar med fönsterrenovering och företag som arbetar med plåtarbete. Branschorganisationen har föreslagit att dessa arbeten bör ge rätt till skattereduktion även om arbetet utförts på annan plats än i köparens bostad, se vidare avsnitt 9.3. Det är Skatteverkets uppfattning att skattereduktion inte ska utvidgas till att omfatta

Datum
2012-02-28

Dnr
131 561711-11/113

arbeten som utförs på annan plats än i bostaden eftersom en sådan utvidgning kommer att medföra en mängd nya gränsdragningsproblem

Datum
2012-02-28

Del 2

Bilagor

Datum
2012-02-28

Bilaga 1

Författningsförslag

Sammanfattning

Denna bilaga innehåller författningsförslag avseende utbetalningar enligt lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete till utförare av s.k. husarbete och om krav på återbetalning av sådan utbetalning.

I bilagan finns förslag

- att införa ett krav på att en begäran om utbetalning för husarbete ska göras i elektronisk form
- för att öppna möjligheten för att använda ombud för att ansöka om utbetalning för husarbeten,
- avseende att en sådan utbetalning alltid ska göras till ett konto som utföraren förfogar över,
- avseende en tydligare reglering av kontrollåtgärder och förutsättningar för utredning avseende utbetalningar avseende husarbete,
- om möjlighet att få anstånd med en återbetalning i vissa fall när ett beslut om återbetalning har överklagats samt om hur anståndsrenta i så fall ska beräknas,
- om att ett krav på återbetalning i vissa fall ska jämföras med en skatteskuld (detta avser möjligheter att göra en betalningssäkring, formerna för indrivning, möjlighet att använda ställföreträdaransvar och som underlag för att återkalla en F-skattsedel),
- med förtydligande avseende kundens möjlighet att överklaga ett beslut om utbetalning, samt
- att arbete som utförs av någon i samma hushåll som sökanden inte ska medföra rätt till skattereduktion även om utföraren inte är närstående.

Bilagan innehåller följande avsnitt

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete

1.3 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2009:201) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete

Datum
2012-02-28

2 Överväganden och förslag

- 2.1 Begäran om utbetalning enbart genom elektroniskt dokument
- 2.2 Begäran genom ombud
- 2.3 Registrerad företrädare
- 2.4 Utbetalning till konto
- 2.5 Utredning och andra kontrollåtgärder
- 2.6 Anstånd
- 2.7 Jämställa återkrav av utbetalning till utförare med skatteskuld i vissa fall
- 2.8 Överklagande
- 2.9 Arbete utfört av person i samma hushåll

3 Författningskommentarer

- 3.1 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)
- 3.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete
- 3.3 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2009:201) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete

Datum
2012-02-28

1 FÖRFATTNINGSFÖRSLAG

1.1 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 67 kap. 15 § inkomstskattelagen (1999:1229) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 §⁹ För rätt till skattereduktion krävs att det utförda hushållsarbetet är hänförligt till den som begär skattereduktion eller dennes förälders hushåll. Föräldern ska dock vara bosatt i Sverige.

Hushållsarbetet får inte utföras av den som begär skattereduktion *eller* av en närstående till denne.

Hushållsarbetet får inte utföras av den som begär skattereduktion, av en närstående till denne *eller av någon i samma hushåll som denne.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

⁹ Senaste lydelse SFS 2009:197.

Datum
2012-02-28

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete

dels att 8, 10, 12, 20, 22 och 23 §§ samt rubrikerna närmast före 10 och 22 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 20 a, 20 b och 21 a §§, samt en rubrik närmast före 21 a § av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 § Utbetalning får begäras efter det att hushållsarbetet har utförts och betalats.

Begäran ska *vara skriftlig* och ska ha kommit in till Skatteverket senast den 31 januari året efter det *beskattningsår* då arbetet betalades.

Begäran ska vara egenhändigt underskriven av utföraren eller av den som är behörig ställföreträdare enligt 19 kap. 1 § lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter.

En begäran som lämnats för en utförare som är juridisk person, anses ha lämnats av utföraren, om det inte var uppenbart att den som lämnade begäran saknade behörighet att företräda utföraren.

Begäran ska *lämnas i form av ett elektroniskt dokument* och ha kommit in till Skatteverket senast den 31 januari året efter det *år* då arbetet betalades.

Begäran ska vara verifierad genom ett visst tekniskt förfarande (underskriven) av någon som är registrerad hos Skatteverket att lämna sådan begäran för utföraren.

En firmatecknare eller ett av Skatteverket godkänt ombud kan registreras. En utförare får ha flera personer registrerade som behöriga att skriva under en elektronisk begäran.

Elektroniskt dokument

Bemyndigande

10 §

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om *eller i enskilda fall medge att begäran om utbetalning får lämnas i form av ett elektroniskt dokument.*

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela *ytterligare* föreskrifter om

1. i vilken form och hur en elektronisk begäran ska lämnas,

2. utformningen av en elektronisk underskrift,

3. godkännande av ett ombud och

4. registrering av behörig att lämna begäran enligt 8 §.

Med elektroniskt dokument avses en

Datum
2012-02-28

upptagning som har gjorts med hjälp av automatiserad databehandling och vars innehåll och utställare kan verifieras genom ett visst tekniskt förfarande. I så fall får kravet på underskrift enligt 8 § tredje stycket uppfyllas med elektroniska medel.

12 §

Utbetalning ska göras till ett bank- eller kreditmarknadsföretagskonto som utföraren har anmält till Skatteverket. Om utföraren inte har anmält ett sådant konto, får Skatteverket besluta att utbetalning ska göras på något annat sätt.

Utredning

20 §

Den som begär utbetalning enligt 8 § eller underrättar Skatteverket om felaktig utbetalning enligt 13 § ska ge Skatteverket tillfälle att granska underlaget för utbetalning eller återbetalning och lämna de uppgifter som behövs för granskningen.

Utbetalning ska göras till ett bank- eller kreditmarknadsföretagskonto som tillhör utföraren.

Utredning och andra kontrollåtgärder

Den som begär en utbetalning enligt denna lag ska på uppmaning av Skatteverket tillhandahålla sådant underlag och sådana uppgifter som behövs för att styrka att rätt till utbetalning föreligger.

Skatteverket får efterfråga sådant underlag och sådana uppgifter från en i begäran angiven köpare.

20 a §

Skatteverket får på plats göra en kontroll av om ett arbete för vilket utbetalning sökts har genomförts. En sådan kontroll ska genomföras i samråd med den som förfogar över platsen.

20 b §

Skatteverket får genom förfrågan begära att betalningsmottagaren och angiven köpare lämnar sådana uppgifter och sådant underlag som behövs för att kontrollera om mottagaren var berättigad till en gjord utbetalning. I

Datum

2012-02-28

samråd med utföraren får underlaget kontrolleras i utförarens lokaler.

En kontroll avseende en utbetalning enligt denna lag får samordnas med en kontroll avseende beskattning eller avgifter avseende samma arbete. Uppgifter som framkommit vid en kontroll avseende beskattning eller avgifter får användas vid bedömning av om en utbetalning enligt denna lag var berättigad.

Anstånd

21 a §

Om utföraren har överklagat ett beslut om återbetalning och

1. det skulle medföra betydande skadeverkningar för den betalningsskyldige eller

2. annars framstå som oskäligt att betala beloppet eller

3. om det är tveksamt hur stort belopp som kommer att behöva betalas, kan Skatteverket, efter ansökan från utföraren, bevilja anstånd med betalningen.

Anståndstiden ska bestämmas till längst tre månader efter dagen då domstolen meddelat beslut i den fråga som har föranlett anståndet.

Ränta

Kostnadsränta

22 § Kostnadsränta tas ut på sådant belopp som enligt 14 § ska betalas tillbaka efter beslut av Skatteverket. Räntan beräknas från den dag beloppet betalades ut till och med dagen för Skatteverkets beslut enligt 14 §.

Om anstånd med återbetalning har beviljats och anståndsbeloppet ska betalas när anståndstiden har gått ut, ska kostnadsränta beräknas från och med dagen efter beloppets ursprungliga förfallodag till och med den dag

Datum
2012-02-28

beloppet betalas tillbaka.

Kostnadsränta beräknas efter en räntesats som motsvarar basräntan enligt 19 kap. 3 § skattebetalningslagen (1997:483).

Om det finns särskilda skäl, får Skatteverket helt eller delvis efterge kravet på ränta.

23 §

Om återbetalning enligt denna lag inte görs i rätt tid, ska *fordran lämnas för indrivning. Regeringen får meddela föreskrifter om att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp.*

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet ske enligt utsökningsbalken.

Om återbetalning enligt denna lag inte görs i rätt tid ska *vad som sägs avseende fordran på skatt i*

*- 9 kap. 4 § jämte 1 § andra stycket 3 b, skatteförfarandelagen (2011:1244),
- 46 och 69 kap. skatteförfarandelagen om betalningssäkring,
- 59 kap. skatteförfarandelagen om företrädaransvar, och
- 70 kap. skatteförfarandelagen,
gälla även i förhållande till fordran avseende återbetalning.*

24 §

Skatteverkets beslut enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Beslut om sättet för utbetalning enligt 12 § får dock inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Skatteverkets beslut enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol *av utförare, annan mottagare eller köpare som beslutet har gått emot.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

Datum
2012-02-28

1.3 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2009:201) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (2009:201) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete

*dels att 3 § ska upphöra att gälla,
dels att 2 § ska ha följande lydelse.*

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Skatteverket får meddela föreskrifter om eller i ett enskilt fall medge att begäran om utbetalning får lämnas i form av ett elektroniskt dokument.

Skatteverket får meddela föreskrifter om

- 1. i vilken form och hur en elektronisk begäran ska lämnas,*
- 2. utformningen av en elektronisk underskrift,*
- 3. godkännande av ett ombud och*
- 4. registrering av behörig att lämna begäran enligt 8 § lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete.*

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2014.

Datum
2012-02-28

2 ÖVERVÄGANDEN OCH FÖRSLAG

2.1 Begäran om utbetalning enbart genom elektroniskt dokument

Förslag: En begäran om utbetalning inom hussystemet ska enbart kunna lämnas elektroniskt.
--

Skälen för förslaget: En begäran om utbetalning kan i dag göras elektroniskt eller på papper.

Det finns stora hanteringsvinster för Skatteverket när en begäran görs elektroniskt. Detta ger även fördelar för den utförare som lämnar en elektronisk begäran genom att denne kan få en snabb och säker hantering.

Vid en elektronisk begäran görs en kontroll av att alla obligatoriska uppgifter är i fyllda och viss formaliakontroll redan i samband med att anmälan lämnas. Om det saknas obligatoriska uppgifter kan begäran inte lämnas innan begäran har kompletterats.

Om brister eller otydligheter framkommer under kontrollen av en begäran kan en komplettering göras snabbare inom det elektroniska systemet.

Det finns således betydande fördelar med att utföraren använder det elektroniska systemet både för Skatteverket och för utföraren.

För att kunna göra en elektronisk begäran krävs att utföraren har tillgång till en dator med internetuppkoppling och att det finns en (eller flera) personer som är behöriga, som har en godkänd elektronisk signatur och som är registrerad för att lämna begäran för utföraren.

De flesta utförare har eller kan skaffa sig dessa förutsättningar.

Det finns dock utförare som inte har dessa möjligheter och som av olika skäl kan finna det svårt att själv skaffa sig dessa förutsättningar. För dessa har det funnits skäl att ha kvar en möjlighet att lämna begäran på papper.

Skatteverket föreslår dock nu att det ska bli möjligt att lämna en begäran genom ett ombud. Med detta skapas en möjlighet för utföraren att anlita hjälp med lämnandet av begäran. Genom detta förändras förutsättningarna för att lämna begäran elektroniskt. Även små företag som inte själva ser en möjlighet att lämna en elektronisk begäran, får genom detta möjligheten att göra detta genom att anlita ett ombud.

Förutsatt att en möjlighet att använda ombud förs in, föreslår Skatteverket att det införs ett krav på att en begäran om utbetalning ska lämnas elektroniskt. Utformningen av de närmare reglerna kan lämpligen delegeras till Skatteverket.

Datum
2012-02-28

2.2 Begäran genom ombud

Förslag: En begäran om utbetalning till utföraren ska kunna göras genom ett ombud.

Skälen till förslaget: Det nuvarande kravet på egenhändig underskrift motsvarar till sin utformning det krav på egenhändig underskrift av en deklaration som fanns i 10 kap. 25 § skattebetalningslagen (1997:483). Motsvarande bestämmelser finns nu i 38 kap. 2 och 3 §§ skatteförfarandelagen (2011: 1244).

Vid införandet av skattebetalningslagen ställdes inget krav på att skattedeklarationer skulle vara egenhändigt underskriven. Genom lagen (2001:1239) om ändring i skattebetalningslagen (1997:483) togs ett sådant krav in i 10 kap. 25 § andra stycket skattebetalningslagen. Som skäl för denna ändring anfördes bl.a. att underskriften har stor betydelse för straffansvaret och att kravet på underskrift är ett sådant formkrav som därför bör framgå av lag (prop. 2001/02:25 s. 85).

De skäl som motiverade ett krav på egenhändig underskrift av en skattedeklaration har inte alls samma tyngd när det gäller en utbetalning till en utförare enligt lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete. Därutöver har numera en möjlighet att använda ombud även vid lämnande av självdeklaration öppnats.

I 10 § lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete finns bestämmelser om möjlighet att lämna en begäran om utbetalning i form av ett elektroniskt dokument. I sådant fall får kravet på underskrift uppfyllas med elektroniska medel. Dagens krav på egenhändigt undertecknande av begäran gäller således även när begäran görs elektroniskt.

Många företag som tillhandahåller sådant hushållsarbete som kan ge rätt till skattereduktion är små företag som kan ha begränsade egna resurser för administrativt arbete. Det kan i många fall vara till fördel för ett sådant företag att inhandla olika former av administrativa tjänster, såsom att hantera förfarandet med utbetalning enligt lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete. För ett företag som köper en sådan tjänst kan det i många fall vara en fördel om ombudet kan hantera så mycket av förfarandet som möjligt, inklusive att underteckna och lämna en begäran om utbetalning. En anledning att välja att anlita ett ombud kan vidare vara att företaget vill dra nytta av möjligheten att lämna begäran elektroniskt men saknar egen möjlighet att underteckna begäran elektroniskt. Lösningen kan då vara ett ombud som har en elektronisk legitimation.

Skatteverket har utveckla en elektronisk tjänst (e-tjänst) för begäran om utbetalning till utförare enligt lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete. En utgångspunkt i detta arbete har varit att det ska vara möjligt att lämna en sådan begäran genom ett ombud och att ombudet därvid ska kunna använda sin elektroniska legitimation för att skriva under begäran. Denna utformning av tjänsten hade varit möjlig så som förslaget till den aktuella bestämmelsen såg ut i utredningen Skattelättnader för hushållstjänster,

Datum
2012-02-28

SOU 2008:57. Lagstiftningen, såsom bestämmelsen till slut kommit att utformas, innebär att det inte är möjligt att använda ett ombud som undertecknar begäran. I lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete finns ett krav på att begäran ska vara egenhändigt underskriven av utföraren eller viss ställföreträdare. Ett förfarande där ett ombud skriver under begäran är därför inte förenligt med bestämmelserna. Kravet på egenhändig underskrift gäller oavsett om begäran lämnas på papper eller elektroniskt.

Skatteverket anser att det skulle vara till stor fördel för användarna och för myndigheten om bestämmelserna ändras så att det blir möjligt att använda ombud både om begäran lämnas på papper eller i form av ett elektroniskt dokument.

Störst effekt får förslaget dock om det förenas med ett krav på att begäran ska lämnas i elektronisk form. I avsnitt 2.1 föreslår Skatteverket att begäran enbart ska kunna lämnas genom ett elektroniskt dokument. Även om förslaget i den delen inte skulle genomföras finns skäl att införa möjligheten att lämna en begäran genom ett ombud.

De skäl som fanns för att införa möjligheten att använda deklarationsombud (se prop. 2005/06:31) gäller i huvudsak också för att införa möjlighet att använda ombud vid en begäran om utbetalning till en utförare. Möjligheten att använda ombud innebär en minskning av företagens administrativa börda. Ett generellt förbud mot att låta ett ombud underteckna en begäran om utbetalning är svår att motivera.

Redan i dag kan företag alltså använda ombud för att lämna skattedeklarationer. Antalet elektroniskt lämnade deklarationer har ökat efter att möjligheten att använda ombud har införts. Något missbruk av dessa bestämmelser har inte konstaterats. Risken för missbruk torde inte vara större när det gäller begäran om utbetalningar för hushållsarbete. För att motverka missbruk av förfarandet kan vidare olika åtgärder vidtas som t.ex. möjlighet att registrera ombud samt att förtydliga reglerna om till vilket konto pengarna ska utbetalas till, se avsnitt 2.3. Dessa åtgärder får enligt Skatteverkets mening vara tillräckliga för att motverka risken för fusk. De kontrollrutiner som redan byggts upp för skattedeklarationer kan också tas tillvara.

Möjligheten att använda deklarationsombud är i dag begränsat till fall då skattedeklarationerna lämnas i form av ett elektroniskt dokument. Detta för att på detta sätt kompensera för de risker som ett ombuds förfarande kan föra med sig. Enligt Skatteverkets mening bör dock möjligheten att använda ombud vid begäran om utbetalning gälla oavsett om begäran görs på papper eller i elektronisk form. De åtgärder som nämns ovan för att begränsa risken för att någon obehörigen uppträder som ombud får anses tillräckliga även när det gäller begäran som lämnas på papper.

Skatteverket föreslår mot bakgrund av det ovan angivna att en möjlighet att använda ombud införs.

Skatteverket har tidigare fört fram ett huvudsak motsvarande förslag i hemställan 2009-11-30 med diarienummer 131 870688-09/113, Hemställan om författningsändringar i syfte att underlätta möjligheterna att använda ombud för visst förfarande.

Datum
2012-02-28

2.3 Registrerad företrädare

<p>Förslag: En företrädare som ska kunna lämna en begäran om utbetalning ska vara registrerad hos Skatteverket. En utförare ska kunna ha flera registrerade företrädare.</p>

Skälen till förslaget: På samma sätt som gäller avseende deklarationsombud bör krävas att en företrädare som ska lämna en begäran om utbetalning måste vara registrerad hos Skatteverket. I ett elektroniskt förfarande är detta i praktiken en nödvändighet.

En utförare kan ha behov av att ha flera företrädare registrerade. En företrädare i detta fall kan vara ett av Skatteverket godkänt ombud.

Utförmningen av de närmare reglerna kan lämpligen delegeras till Skatteverket.

Skatteverket har tidigare fört fram förslag på en möjlighet till frivillig registrering i hemställan 2009-11-30, diarienummer 131 870688-09/113.

Datum
2012-02-28

2.4 Utbetalning till konto

Förslag: En utbetalning enligt hussystemet ska alltid göras till ett konto som tillhör utföraren. Möjligheten att få en utbetalning t.ex. via avi tas bort.

Skälen till förslaget: Enligt 12 § lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete ska utbetalning göras till ett bank- eller kreditmarknadsföretagskonto som utföraren har anmält till Skatteverket. Om utföraren inte har anmält ett sådant konto, får Skatteverket besluta att utbetalning ska göras på något annat sätt.

I prop. 2008/09:77 anges i författningskommentarerna (sidan 90) följande avseende förslaget till 12 § i lag om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete.

Paragrafen anger hur utbetalning ska gå till. Utbetalning ska i första hand göras till ett bank- eller kreditmarknadsföretagskonto som utföraren har anmält till Skatteverket. Om utföraren inte har anmält ett sådant konto får Skatteverket besluta att återbetalning ska ske på annat sätt. Ett sådant sätt kan t.ex. vara genom en utbetalningsavi.

Skatteverket torde för de flesta utförare redan ha ett bank- eller kreditmarknadsföretagskonto anmält för återbetalning av skatt (jfr 51 § skattebetalningsförordningen (1997:750)).

I 14 kap. 8 § skatteförfarandeförordningen (2011:1261) finns följande bestämmelse.

Belopp som ska betalas tillbaka ska sättas in på betalningsmottagarens bank- eller kreditmarknadsföretagskonto. Uppgift om sådant konto inhämtas från betalningsmottagaren eller, med mottagarens tillstånd, från bank eller kreditmarknadsföretag. Skatteverket får besluta om återbetalning på annat sätt om särskilda förhållanden föranleder det.

Beslut om sättet för återbetalning får inte överklagas.

En utförare som kan bli föremål för utbetalningar enligt husreglerna bedriver näringsverksamhet. Även den som bedriver verksamheten i liten skala får som regel antas ha ett konto till vilket utbetalningen kan styras. Utbetalning via konto medför hanteringsvinster för både Skatteverket och utföraren. Det ökar också säkerheten i systemet, i synnerhet med det förtydligande som behandlas i följande stycke.

Den nuvarande ordningen innebär till sin lydelse att en utbetalning kan göras även till ett konto som inte har någon koppling till utföraren. Om utbetalning kan begäras till vilket konto som helst ökar möjligheterna att utnyttja systemet för att orättmätigt komma över utbetalningar. Det ökar i så fall kravet på andra säkerhetsåtgärder och torde innebära att förfarandet blir mer arbetskrävande och långsammare. Enligt Skatteverkets mening bör nuvarande bestämmelser ändras så att utbetalning endast bör medges till ett konto som tillhör utföraren. Genom att endast medge utbetalning till ett konto som tillhör utföraren minskar risken för att någon oriktigt uppträder som företrädare för en utförare i syfte att själv orättmätigt kunna tillgodogöra sig utbetalningar. Genom att pengarna ändå hamnar hos

Datum
2012-02-28

utföraren blir det svårt för en uppgiven, men oäkta, företrädare att komma över några pengar genom att lämna in en begäran om utbetalning för annans räkning. En begränsning av till vilka konton en utbetalning kan göras gör således systemet mindre mottagligt för den typen av bedrägligt agerande och underlättar därigenom att ett ombudsförfarande kan användas.

Under tiden 1 juli 2009 till den 31 december 2010 har drygt 58 000 utbetalningar med ett sammantaget belopp om 1,2 miljarder kronor gjorts med betalningsavi. Dessa utbetalningar har gjorts till 17 044 utförare. Av dessa utbetalningar har ca 48 miljoner kronor gått till sammantaget 227 utländska företagare. Knappt 1.3 procent av utbetalningarna och 4 procent av det utbetalade beloppen har gått till utländska verksamheter. I allt väsentligt görs alltså utbetalningarna på avi till utförare i Sverige¹⁰.

Skatteverket kan inte se att det finns sakliga skäl för att dessa utbetalningar inte skulle kunna ha gjorts till ett konto. Skatteverket föreslår därför att all utbetalning från hussystemet ska göras till ett konto som tillhör utföraren.

Skatteverket har tidigare fört fram förslag som delvis motsvarar dessa förslag i hemställan 2009-11-30, diarienummer 131 870688-09/113.

¹⁰ Uppgifterna har hämtats från Skatteverkets rapport 2011:1 Om Rut och Rot och Vitt och Svart, augusti 2011.

Datum
2012-02-28

2.5 Utredning och andra kontrollåtgärder

Förslag: En uttrycklig regel föreslås som innebär att Skatteverket vid en utredning av en begäran om utbetalning ska kunna efterfråga underlag och uppgifter inte enbart från utföraren utan även från kunden. Skatteverket ska ges en möjlighet att kontrollera på plats om ett arbete har utförts. En sådan kontroll ska genomföras i samråd med den som förfogar över platsen. Regler införs avseende kontrollåtgärder efter att ett beslut om utbetalning har fattats. Åtgärderna avser kontroll av uppgifter och underlag som utförare och köpare kan lämna. I samråd med utföraren ska kontrollen kunna utföras i utförarens lokaler. En uttrycklig regel föreslås om att en kontroll avseende utbetalning ska kunna samordnas med kontroll avseende skatt eller avgifter för samma arbete.

Skälen till förslaget: Om det i ett ärende om utbetalning till utföraren enligt fakturamodellen är oklart om förhållandena är sådana att rätt till utbetalning föreligger ska den som begär utbetalningen ge Skatteverket tillfälle att granska underlaget för utbetalningen och lämna de uppgifter som behövs för granskningen. I vissa fall är det dock mer sannolikt att det är köparen som har det behövliga underlaget än att utföraren har det. Detta gäller t.ex. om det är oklart om köparen är ägare till det berörda huset (i fall där utbetalningen avser arbete som avses i 67 kap. 13 a § inkomstskattelagen (2009:194) IL).

Naturligtvis kan Skatteverket begära uppgiften från utföraren som i sin tur kan inhämta den från köparen. Det framstår dock som väsentligt mycket mer rationellt om Skatteverket skulle kunna vända sig direkt till köparen i ett sådant fall. Det ligger också i köparens intresse att kunna visa att rätt till utbetalning föreligger. Köparens rätt till skattereduktion är ju direkt knuten till utbetalningen till utföraren. Får utbetalaren inte en utbetalning så får inte heller köparen någon skattereduktion.

En förutsättning för att rätt till utbetalning ska föreligga är att det berörda arbetet är genomfört. Ett effektivt sätt att få klarhet i om ett arbete är genomfört är i många fall att inspektera resultatet av arbetet på plats. Den plats där arbetet har genomförts utgör en del av någons hushåll. Det ligger i sakens natur att en sådan inspektion görs i samråd med den som förfogar över platsen.

I 20 § lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete anges att den som underrättar Skatteverket om en felaktig utbetalning ska ge Skatteverket tillfälle att granska underlaget för utbetalning och lämna de uppgifter som behövs för granskningen. I övrigt innehåller dagens bestämmelser inte någon bestämmelse om granskning efter att ett beslut om utbetalning har gjorts. Uppenbarligen finns ett behov att sådan granskning kan göras.

I praktiken framkommer uppgifter av betydelse för beslutet om utbetalning i samband med kontroller avseende mervärdesskatt eller arbetsgivaravgifter. Det är i sig naturligt att när det finns anledning att titta närmare på en gjord utbetalning inom hussystemet, så finns det även skäl att titta på mervärdesskatt och

Datum
2012-02-28

arbetsgivaravgifter. Skatteverket anser dock att det bör finnas uttryckliga regler för kontroll av om mottagaren av en utbetalning inom hussystemet är berättigad till den. Underlag och information ska kunna begäras hos utföraren och köparen. I samråd med utföraren ska utförarens underlag kunna granskas i utförarens lokaler.

Som ovan har sagts är det naturligt att kontroller avseende utbetalning i hussystemet samordnas med kontroller av mervärdesskatt och arbetsgivaravgifter. Utbetalningen i Hussystemet utgör dock inte skatt eller avgift till sin natur och förfarandet avseende utbetalningen faller inte in under det förfarande som gäller bl.a. kontroller avseende skatter och avgifter. Mot den bakgrunden finns det skäl att i författningen uttryckligen ge stöd för gemensamma kontrollåtgärder.

Datum
2012-02-28

2.6 Anstånd

Förslag: Att utföraren ges möjlighet att begära anstånd med betalningen vid ett överklagande av Skatteverkets beslut om återbetalning. Kostnadsränta ska som regel tas ut under anståndstiden till dess betalning görs.

Skälen till förslaget: När Skatteverket fattat ett återbetalningsbeslut har utföraren att göra återbetalningen senast den sista dagen i månaden efter den månad då Skatteverket fattat beslutet. Om återbetalningen inte görs i rätt tid ska fordran lämnas för indrivning. Utförarens enda möjlighet att slippa betala inom nämnda tidsrymd om högst cirka två månader är att i samband med ett överklagande av verkets beslut begära inhibition hos domstolen.

Mot bakgrund av den relativt korta tid som står utföraren till buds torde han i normalfallet inte hinna få sin sak prövad i domstol innan fordran lämnas för indrivning. Vilka slags arbeten som ger rätt till skattereduktion kan vissa gånger vara oklar och därför behöva prövas i domstol. Återbetalningsbesluten kan också avse betydande belopp, vilket i vissa situationer kan tänkas medföra likviditetsproblem hos utföraren. En möjlighet för utföraren att i nämnda situationer vid ett överklagande av Skatteverkets återbetalningsbeslut begära anstånd med betalningen bör därför inrättas.

Anstånd bör enligt mönster från skatteförfarandelagen kunna bestämmas till längst tre månader efter dagen för domstolens beslut. Vanligtvis torde det dock vara lämpligt att bestämma anståndet till utgången av månaden efter den månad då domstolen fattat beslutet. Det ger samma betalningsfrist från domstolens beslut som gäller i förhållande till betalningsfristen från Skatteverkets beslut om återbetalning.

I dag finns regler om kostnadsränta i samband med ett krav på återbetalning. Kostnadsränta tas därvid ut på det utbetalda beloppet från dagen för utbetalning till dagen för Skatteverkets beslut om återbetalning. Från Skatteverkets beslut om återbetalning har utföraren mellan en och två månader på sig att göra återbetalningen beroende på när i månaden beslutet om återbetalning fattas. Ränta tas alltså inte ut under tiden mellan Skatteverkets beslut och den faktiska betalningen.

Denna ordning infördes genom lagen (2009:539) om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete. Dessförinnan skulle ränta tas ut fram till dess betalningen gjordes. Ändringen föreslogs i prop. 2008/09:178 där den motiverades (s.60) med att Skatteverket därigenom redan i sitt beslut om återbetalning kunde ange storleken av kostnadsräntan.

Detta motiv gör sig inte gällande avseende anstånd i samband med ett överklagande eftersom slutpunkten för anståndet som regel inte kommer att kunna bestämmas till ett visst datum när beslutet om anstånd ska fattas. Kostnadsränta vid ett anstånd i samband med ett överklagande bör således tas ut fram till dess betalning görs.

Datum
2012-02-28

2.7 Jämställa återkrav av utbetalning till utförare med skatteskuld i vissa fall

Förslag: Belopp som ska återbetalas enligt lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete ska, om återbetalningen inte görs i rätt tid, jämföras med en inte betalad skattefordran i följande avseenden

- betalningssäkring,
- indrivning,
- ställföreträdaransvar,
- återkallelse av godkännande för F-skatt.

Skälen till förslaget: Belopp som utbetalas till utföraren enligt lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete utgör inte skatt. Ett belopp som återkrävs utgör således inte en skattefordran. I grunden finns dock ett skatteförfarande och det finns utifrån detta starka skäl för att behandla en bristande återbetalning på motsvarande sätt som en förfallen obetald skattefordran.

Krav på återbetalning ställdes under år 2010 i 6146 fall till ett sammanlagt belopp om 151,5 miljoner kronor. I 611 fall gick frågan vidare till restföring. Restfört belopp uppgick till 70,9 miljoner kronor. Motsvarande siffror för 2011 var återkrav på 132,9 miljoner kronor, varav 30 miljoner kronor gick till restföring.

En näringsidkare som missköter sina skattebetalningar riskerar att få sin F-skatt återkallad. F-skattsedel är en förutsättning för en utförare att använda hussystemet. Det är därför rimligt att den som missköter återbetalningar av felaktiga utbetalningar inom hussystemet kan få sin F-skatt återkallad på samma sätt som den som missköter betalning av skattefordringar.

I 23 § lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete finns i dag bestämmelser om indrivning. En återbetalning som inte görs i rätt tid ska lämnas för indrivning enligt bestämmelserna i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. Det förfarande för indrivning av ett obetalt krav på återbetalning i hussystemet är i stort sett detsamma som gäller för ett skattekrav. Vid löneutmätning har dock ett återkrav inte något företräde framför andra fordringsanspråk. Mer väsentligt är dock att det saknas möjlighet att använda betalningssäkring och företrädaransvar vid krav på återbetalning av en felaktig utbetalning enligt hussystemet. Det innebär att staten riskerar att gå miste om belopp som annars hade kunnat säkras.

Skatteverket har i ett stort antal fall av bedrägerier mot hussystemet väckt en skadeståndstalan mot enskilda personer bakom bolag som fått ut felaktiga utbetalningar inom hussystemet genom vad som misstänks vara ett bedrägligt förfarande. Skatteverket har i flera fall tilldömts ersättning för utbetalade belopp som inte har kunnat återfås på annat sätt. Ett ställföreträdaransvar skulle för vissa av dessa fall vara ett effektivare sätt att kunna få in återbetalningen.

Datum
2012-02-28

Betalningssäkring är ett viktigt instrument för att kunna hindra att tillgångar skingras innan ett indrivningsförfarande har kunnat genomföras.

Att jämställa kravet på återbetalning med skatt öppnar även möjligheter att begära utlandshandräckning enligt indrivningsdirektivet. Skatteverket har behov av att kunna begära hjälp av utländska myndigheter att driva in ett återkrav mot en person bosatt inom EU när arbetet har utförts i Sverige. Dessutom omfattar hussystemet även arbeten utförda i andra EU-stater. Det finns av dessa anledningar påtagliga behov av en sådan möjlighet till effektiv indrivning.

Staten har lika starka skäl att måna om att få in ett beslutat återkrav som i fråga om att få in en utestående skattefordran. Att använda samma förfarande ger en snabbare, enklare och säkrare indrivning.

Att koppla bestämmelserna direkt mot skatteförfarandelagens bestämmelser är en enkel och funktionell lösning. Alternativt kan särskilda regler med ett motsvarande innehåll upprättas för förfarandet med fordringar avseende återkrav.

Ett ytterligare angeläget steg utöver vad som nu föreslås är att koppla samman utbetalningssystemet med skattekontot för att möjliggöra avräkning av inbetalda belopp på skattekontot från utförarens sammanlagda skatteskulder (däribland återkrav). Idag är det en tidsödande manuell hantering för handläggaren att enligt allmänna principer kvitta utbetalning av skattereduktion mot skatte- och avgiftsfordringar.

Datum
2012-02-28

2.8 Överklagande

<p>Förslag: Överklagandebestämmelsen förtydligas så att det redan av författningstexten framgår att ett utbetalningsbeslut kan överklagas även av en köpare när beslutet gått denne emot.</p>
--

Skälen till förslaget: Dagens överklagandebestämmelse talar inte om vem som får överklaga de beslut som skatteverket fattar med stöd av lagen. Det kan ligga nära till hands att tro att det enbart är utföraren eller annan mottagare av en utbetalning som är så berörda av ett beslut att de kan överklaga beslutet. Av förarbetena till lagen framgår dock att avsikten även är att köparen ska kunna överklaga Skatteverkets beslut. Detta är också rimligt mot bakgrund av att köparens rätt till skattereduktion är direkt beroende av att utföraren medges en utbetalning. Köparens intresse av att överklaga ett avslagsbeslut avseende en sökt utbetalning kan rent av vara större än utförarens. Får utföraren ett avslag på en begäran om utbetalning, är den enklaste vägen för utföraren att hantera frågan att vända sig till köparen och kräva resten av betalningen från denne. Köparen kommer vid en sådan utgång att aldrig få någon skattereduktion. Köparen kan således ha ett starkt och befogat intresse av att kunna överklaga Skatteverkets beslut. Detta bör framgå redan av lagtexten.

Datum
2012-02-28

2.9 Arbete utfört av person i samma hushåll

Förslag: Rätt till skattereduktion ska inte finnas avseende arbete som utförts av en person som tillhör samma hushåll även om denne inte är närstående.
--

Skälen till förslaget: I dagens bestämmelser finns en begränsning i rätten till skattereduktion som innebär att köparen eller en närstående till denne inte själv får utföra arbetet. Det finns näraliggande situationer där reglerna inte begränsar rätten till skattereduktion.

En sådan situation kan uppkomma när personer delar hushåll utan att vara närstående enligt lagens mening. I ett samboförhållande, utan gemensamma barn, kan den ena sambon utföra arbete i den gemensamma bostaden och den andra sambon kan få en skattereduktion inom hussystemet.

Ett annat exempel är personer med företag i städbranschen och som delar bostad med en eller flera andra personer som inte är närstående. När en sådan företagare anlitas av sina inneboende kan denne med nuvarande regler städa den delade bostaden och fakturera sina inneboende som därefter kan få skattereduktion för rutarbete.

Det är inte rimligt att fall som dessa ska kunna ge rätt till skattereduktion. Undantaget för arbete som utförts av den som söker skattereduktion eller denne närstående bör därför utökas till att även avse annan person i samma hushåll.

Med hushåll bör här förstås alla personer som bor i samma bostad och som har en gemensam hushållning. Ett hushåll kan bestå av flera generationer, syskon eller vänner som bor tillsammans och har gemensamt hushåll. Inneboende bör inte anses ingå i hushållet.

Betydelsen av begreppet ”hushåll” är således vidare här än vad som gäller t.ex. avseende bostadsbidrag.

Datum
2012-02-28

3 FÖRFATTNINGSKOMMENTAR

3.1 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229);

67 kap.

15 §

I andra stycket föreslås ett tillägg med innebörden att inte heller arbetet som utförts av någon i sökandens hushåll som inte är närstående ska medföra rätt till skattereduktion.

3.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete

8 §

I andra stycket föreslås att en begäran alltid ska lämnas i form av ett elektroniskt dokument. Möjligheten att ansöka på papper föreslås alltså tas bort. Förslaget i denna del behandlas i avsnitt 2.1.

Vidare föreslås i andra stycket att "beskattningsår" ändras till "år". Tidpunkten för att inkomma med ansökan är satt utifrån att uppgiften om betalning medgetts och preliminär skattereduktion medgetts kunden ska kunna utgöra underlag för kontrolluppgift för kundens taxering. Om utföraren har ett beskattningsår som avviker från kalenderår och detta skulle medföra att ett arbete som är betalat under andra halvåret år 0 medför att senaste tidpunkt för att söka utbetalning blir år 2 i stället för år 1 skulle detta medföra ett orimligt resultat. Styrande för vilket år senaste tidpunkt för att ansöka om utbetalning bör därför alltid vara kalenderår.

I tredje stycket föreslås att begäran ska skrivas under genom ett elektroniskt förfarande av någon som är registrerad av Skatteverket. I fjärde stycket föreslås att firmatecknare eller ett av Skatteverket godkänt ombud ska kunna registreras samt att en utförare ska kunna registrera flera företrädare. Ändringarna är dels till syfte att öppna för möjligheten att använda ombud, dels ändringar som är en följd av att begäran inte längre ska kunna lämnas på papper.

Frågan om att kunna använda av ombud behandlas i avsnitt 2.2.

Frågan om registrering av företrädare behandlas i avsnitt 2.3.

Rubriken närmast före 10 §

Rubriken föreslås ändras i enlighet med förslaget till ändrat innehåll i 10 §.

10 §

Paragrafen innehåller i dag särskilda bestämmelser om att lämna begäran genom ett elektroniskt förfarande. Dessa bestämmelser blir obehövliga utifrån de föreslagna ändringarna i 8 §. I stället föreslås bestämmelser med bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela

Datum
2012-02-28

ytterligare föreskrifter avseende det elektroniska förfarandet samt godkännande av ombud.

12 §

I paragrafen föreslås att en utbetalning alltid ska göras till ett konto som utföraren disponerar över. Möjligheten till utbetalning på annat sätt än till konto föreslås tas bort.

Frågan behandlas i avsnitt 2.4.

Rubriken närmast före 20 §

Rubriken föreslås utvidgas för att täcka in de nya kontrollbestämmelser som föreslås i de nya paragraferna 20 a § och 20 b §.

20 §

Den föreslagna lydelsen omfattar enbart utredning inför ett beslut om utbetalning som avses i 7 §. I paragrafens andra stycke sägs uttryckligen att en begäran om uppgifter och underlag kan riktas till den i ansökan uppgivna sökanden. I övrigt är inte någon förändring i paragrafen avsedd.

Innehållet i paragrafen behandlas i avsnitt 2.5.

20 a §

I den nya paragrafen föreslås att en möjlighet införs för Skatteverket att på plats kunna inspektera att ett arbete för vilket utbetalning ansöks också har genomförts.

Frågan behandlas i avsnitt 2.5.

20 b §

I den nya paragrafen föreslås kontrollåtgärder efter att en utbetalning har gjorts. I paragrafen föreslås också regler om samordning avseende sådan kontroll och skatte- och avgiftskontroller.

Innehållet i paragrafen behandlas i avsnitt 2.5.

Rubriken närmast före 21 a §

I 21 a § föreslås en ny bestämmelse om anstånd. Bestämmelsen bör föregås av en ny rubrik.

21 a §

I den nya paragrafen föreslås regler för anstånd med att genomföra en återbetalning enligt 14 §.

Frågan behandlas i avsnitt 2.6.

Datum
2012-02-28

Rubriken närmast före 22 §

Ett nytt innehåll föreslås i 22 §. Rubriken närmast före paragrafen bör anpassas till det nya innehållet.

22 §

I paragrafen föreslås ett nytt andra stycke med bestämmelser om hur kostnadsränta ska beräknas vid ett anstånd enligt den föreslagna nya paragrafen 21 a §.

Frågan behandlas i avsnitt 2.6.

23 §

I paragrafen föreslås att ett krav på återbetalning som inte betalats i rätt tid ska jämföras med vad som gäller för skattefordran i vissa avseenden.

Frågan behandlas i avsnitt 2.7.

24 §

I paragrafen föreslås ett förtydligande genom att det uttryckligen sägs att även en köpare får överklaga ett beslut om återbetalning om beslutet gått denne emot.

Frågan behandlas i avsnitt 2.8.

3.3 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2009:201) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete

2 §

I paragrafen föreslås att Skatteverket ges bemyndigande att utfärda närmare bestämmelser i de avseenden som anges i förslaget till ändring i 10 § lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete.

3 §

Paragrafen föreslås tas bort som en följd av förslaget till ändring i 23 § lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete.

3.4 Ikraftträdande

Förslagen bör träda i kraft den 1 januari 2014 för att ge marknaden tillräcklig tid att anpassa sig till att begäran enbart kan lämnas genom ett elektroniskt dokument.

Det vore dock en fördel om de delar av förslagen som inte avser att ta bort möjligheten att lämna begäran på papper kan genomföras tidigare. Detta gäller framför allt möjligheten att använda ombud. De praktiska fördelar som bestämmelserna i dessa delar kommer att medföra för många berörda företag motiverar ett snabbt införande.

Skatteverket

Djupintervjuer angående fakturamodellen för RUT
Stockholm, november 2011

Markör Örebro
Box 396, 701 47 Örebro
Tel: 019- 16 16 16, Fax:019-16 16 17

Markör Stockholm
Box 921 39, 102 08 Stockholm
Tel: 019- 16 16 16, Fax: 08-716 83 81

Uppdrag: Djupintervjuer angående fakturamodellen för RUT

Beställare: Skatteverket

Kontaktperson: Sofia Boborg/Peter Linsér

Projektledare Markör: Sofia Boborg/Peter Linsér

Undersökningsperiod: oktober och november 2011

Innehåll

Inledning	4
Bakgrund och syfte.....	4
Genomförandet av undersökningen	4
Målgrupp	4
Urval och metod	4
Resultatdispositionen i rapporten	5
Resultat av intervjuerna	6
Om företagen och tjänsterna	6
Relationen till kunderna	6
Småjobb och fakturamodellen.....	7
Relationen till Skatteverket	8
Rutiner inom företaget.....	9
Avgränsningar för avdraget	10
Efterfrågan av svartjobb.....	10
Uppsummering av för- och nackdelar	10
Sammanfattning och slutsats	12
Förslag på förbättringar.....	13
Bilaga 1 Intervjuguide.....	14

Inledning

Skattereduktion för RUT har funnits tidigare under vissa perioder under 1990-talet och början av 2000-talet. Den reduktion som finns nu infördes i december 2008. Tidigare var det köparen själv som fick ansöka om reduktion i efterhand i sin inkomstdeklaration.

Sedan sommaren 2009 finns den s.k. fakturamodellen som innebär att företaget som gör jobbet drar av hälften av arbetskostnaden redan på fakturan till köpare. Köparen betalar således bara halva arbetskostnaden till företaget. Företaget får sedan begära utbetalning från Skatteverket med den del av arbetskostnaden som köparen inte betalat.

Bakgrund och syfte

Regeringen vill veta hur fakturamodellen fungerar för företagen och har givit Skatteverket i uppdrag att undersöka detta. Via intervjuer med företag i olika storlekar i Stockholm och Örebro ges företagen möjlighet att ge sin syn på fakturamodellen, vad som fungerar bra, vad som fungerar dåligt och vad som eventuellt skulle kunna förbättras.

Genomförandet av undersökningen

Målgrupp

Företag som ansökt om RUT-avdrag i Stockholm och Örebro. Urvalet består av företag som fått mer än 100 000 kr i utbetald RUT under perioden januari till september 2011. Gränsdragningen i urvalet är bestämd mot bakgrund av att företagen som intervjuas ska ha viss volym på sin RUT-verksamhet så att de har erfarenhet av de frågor som diskuteras i intervjuerna.

Urval och metod

Skatteverket försåg Markör med ett urval av företag i Stockholm- respektive Örebroområdet, som ansökt om RUT-avdrag. En kategorisering gjordes av Skatteverket utifrån grupperna ”stor”, ”mellan”, eller ”liten”. I Örebro saknas företag i kategorin ”stor” varför det inte genomförs några intervjuer i denna kategori i Örebro.

Fördelningen av intervjuer som genomfördes är följande:

- Örebro: 2 små
- Örebro: 2 mellan
- Stockholm: 2 små
- Stockholm: 2 mellan
- Stockholm: 2 stora

Baserat på urvalet från Skatteverket slumpade Markör ut totalt 50 företag fördelade i de olika regionerna och kategorierna ovan. Till dessa skickades ett informationsbrev som tagits fram av Skatteverket i samråd med Markör. I brevet gavs information om möjlighet till att respondenten kunde kontakta Markörs kontaktperson för bokning av intervju. I övrigt informerades om att personen kunde bli uppringd för en förfrågan om

att delta i undersökningen. Brevet adresseras ”till ägare/ekonomiansvarig för”. Brevet innehöll även information om att respondenternas svar behandlas helt konfidentiellt.

Två företag hörde av sig för att boka in en intervju. Övriga företag som ingått i undersökningen ringdes upp av Markör för att boka in intervju. Bland dem som kontaktades var inställningen positiv till att ställa upp på intervju. Företagen tyckte det var viktigt att få möjlighet att framföra sina åsikter och vad som fungerar och inte fungerar med fakturamodellen.

Undersökningen genomfördes med hjälp av kvalitativ metod i form av djupintervjuer. Personerna som söktes för intervju är ägare eller på annat sätt ansvariga för ansökningarna till Skatteverket och har god insikt i företagets verksamhet. Alternativet till ägare har varit ekonomichef eller motsvarande.

Djupintervjuerna genomfördes i form av telefonintervjuer eller som face-to-face intervjuer på Markörs kontor. Med anledning av frågornas karaktär diskuterades för- och nackdelar med de olika metoderna. Totalt genomfördes 2 intervjuer på plats och resterande 8 intervjuer på telefon. Plats och tidpunkt bestämdes i samråd med intervjupersonen. Anledningen till att det stora flertalet intervjuer genomfördes på telefon var att det gav större flexibilitet i tid och rum för respondenterna. De flesta respondenter önskade att genomföra intervjun på telefon och efter att vi genomfört intervjuer på plats så väl som på telefon gjorde vi bedömningen att information som framkom var oberoende av intervjumetoden.

Längden på intervjuerna var mellan cirka 60-75 minuter så väl för telefon- som face-to-face-intervjuerna.

Resultatdispositionen i rapporten

Resultatet presenteras under följande rubriker:

- Om företaget och tjänsterna
- Relationen till kunderna
- Relationen till Skatteverket
- Avgränsningar för avdraget
- Uppsummering av för- och nackdelar
- Sammanfattning och slutsats
- Förslag på förbättringar

För att illustrera intervjuerna förekommer citat i vissa fall där de anses belysa frågeområdet. I samtliga fall är citaten och informationen i rapporten i övrigt angiven på sådant sätt att det inte går att härleda några uppgifter till en viss person eller ett visst företag.

Rapporten avslutas med en sammanfattning och slutsats med förslag på förändringar som framkommit från respondenterna beträffande fakturamodellen.

I bilaga till rapporten finns den intervjuguide som har använts i undersökningen.

Resultat av intervjuerna

Om företagen och tjänsterna

De flesta företag inom RUT arbetar med städning. Flera kombinerar städningen med barnpassning eller trädgårdsarbete. Det finns också företag som erbjuder mer heltäckande hushållstjänster (städning, strykning, tvätt, kemtvätt, duka, servera, passa barn osv – så kallade hembiträdestjänster) och de som enbart erbjuder barnpassning.

De flesta företagen inom RUT är egenföretagare. De större företagen är Aktiebolag. Ett företag är en ekonomisk förening.

Samtliga företag har anställda. Det största företaget har flera hundra anställda och är ett av de största i sin bransch. Flera har omkring 20-30 anställda och några av de små företagen har färre än 10 anställda.

Det varierar med storleken på företagen hur lätt eller svårt de har att få tag på personal. De stora företagen beskriver att deras största utmaning är att få tag på kompetent personal. De mellanstora företagen som erbjuder städning i första hand beskriver att det finns mycket arbetskraft på marknaden och att det inte är problem för dem att hitta personal att anställa. Ett av företagen som erbjuder barnpassning beskriver svårigheter att få tag på lämplig personal. De små företagen har liksom de stora svårt att få tag på personal. De beskriver att folk inte vill jobba till den lön som de erbjuder. De som har anställda på timmar har svårt att få de anställda att stanna i företaget. Om de erbjuds en fast anställning någon annanstans tar de den.

Det företag som är en ekonomisk förening beskriver att de var ett antal socialt engagerade personer som startade företaget i syfte att hjälpa och erbjuda unga och invandrare som har svårt att komma in på arbetsmarknaden. För dem finns det en ”outtömlig tillgång på arbetskraft”.

Företagen ställer olika krav på dem de anställer. De större företagen gör organiserade rekryteringar och ställer bland annat krav på att de som rekryteras ska ha viss yrkeserfarenhet. De erbjuder också utbildning till dem som de anställer. Bland de mindre företagen beskriver man att flera anställda kommer från arbetslöshet. Några företag som drivs av personer med utländsk härkomst anställer enbart landsmän. Anledningen till det är att det är enklare ur språkligt hänseende eftersom företagaren pratar mycket begränsad svenska. Ofta är anställningarna också en naturlig följd av att företaget får tips om anställda via andra landsmän.

De flesta som arbetar med städning beskriver att de tjänster som företagen efterfrågar har samma innehåll nu som tidigare. Skillnaden är att man fått fler kunder och att frekvensen på efterfrågan av tjänsterna ökat i och med fakturamodellen. De företag som arbetar med barnpassning uppger att den tjänsten inte existerade innan RUT-avdraget fanns.

Relationen till kunderna

Kundkretsen är varierad bland RUT-företagen som utför städjobb – kunderna är unga, gamla, ensamstående, par utan barn, familjer och så vidare.

De som erbjuder barnpassning (i Stockholm) beskriver att de har kunder som kommer från vissa områden i Stockholm där personer med relativt högre inkomst bor.

De flesta kunder köper tjänster regelbundet. Vissa företag erbjuder abonnemang/prenumerationer och andra tjänsterna per gång. De flesta har återkommande kunder som köper tjänsterna över en längre tidsperiod. Ett företag erbjuder enbart tjänster vid enstaka tillfällen i form av flyttstädning och städning vid dödsfall.

De större företagen i Stockholm uppger att man skriver avtal med kunderna om vad som händer om man når gränsen för RUT/ROT avdrag. För dem händer det ofta att kunderna når gränsen. I synnerhet de större företagen beskriver att kunderna har dålig kontroll på om eller när de når gränsen för avdraget. Särskilt mot slutet av året är det vanligt förekommande att kunderna når gränsen. I de fall där det är möjligt löser man det genom att dela fakturan mellan parterna i hushållet. Det blir ett merarbete för företaget. Man anser dock att det är värt arbetsinsatsen då man bedömer att fakturamodellen gjort att man har fått betydligt fler kunder och jobb. Ett av de små företagen som är en ekonomisk förening använder sig också av avtal.

Intyg från kunden om att man överskridit gränsen (50.000) för skattereduktionen förekommer inte bland de mindre och mellanstora RUT-företagen. Respondenterna uppger att de handlar om så små summor att kunderna mycket sällan når gränsen. Däremot finns information om gränsen på fakturan till kunden.

Småjobb och fakturamodellen

De flesta RUT-företagen har många småjobb (småjobb har definierats som de som är omkring 1000 sek) men de flesta kunder köper deras tjänster återkommande. Få tjänster köps vid enstaka tillfällen. Ett exempel på en sådan tjänst är flyttstädning. Ett av de större företagen erbjuder sina tjänster enbart i form av abonnemang.

För RUT-företagen är det "normalt" med småjobb varför man inte ser det som ett problem i förhållande till fakturamodellen. Man anser inte att det finns behov av en nedre gräns, företagen är glada för varje ny kund och jobb.

Ingen uppger att de tar ut avgift för administration men flera tror att det är vanligt förekommande i branschen.

De stora och ett av de mellanstora RUT-företagen uppger att den nya modellen har skapat större likviditetsproblem för dem. Det som skapar problem är att det tar för lång tid att få utbetalningen från Skatteverket. Ett annat problem är de fall där kunden nekas RUT-avdrag eftersom företaget då får vänta ännu längre på att få in pengarna för utfört arbete.

Flera av RUT-företagen är nystartade företag och kan inte jämföra sin situation med hur det fungerade innan fakturamodellen fanns. Ett företag uppger att de hade stora likviditetsproblem med anledning av fakturamodellen när de var nystartade. Numera fungerar det bättre då de upparbetat rutiner och även för att de får pengarna utbetalda snabbare från Skatteverket.

Samtidigt som man fått problem med likviditeten har många företag generellt sett fått en betydligt bättre ekonomisk situation i och med fakturamodellen eftersom efterfrågan på tjänsterna har ökat markant.

Flera har förkortat betalningstiden för fakturorna gentemot kunderna och har nu betalningstid på omkring 10 dagar. Ingen av företagen fakturerar oftare. Vanligast är att man fakturerar en gång i månaden efter senast utförda uppdrag. Vid köp av enstaka tjänster fakturerar man efter utfört arbete.

Ett av de större företagen som har en stor mängd anställda beskriver att de har vissa problem med faktureringen på grund av att de först måste få in redovisning från deras anställda om utfört arbete innan de kan fakturera kunden. Detta görs i slutet av månaden varför betalningsperioden för kunden blir fram till mitten av månaden. Många kunder är vana att betala sina räkningar i slutet av månaden och det blir ett irritationsmoment att de måste betala räkningen i mitten av månaden. Det gör dessutom att många ”glömmer” att betala på utsatt tid.

Nästan alla företag är överens om att kunderna är mer benägna att köpa fler tjänster i och med fakturamodellen. Ett av de större företagen uppger att de skulle tappa 50 % om det inte vore för RUT och fakturamodellen. Kunderna säger att de uppskattar att slippa ha hand om administrationen.

Några företag har problem med att utbetalningen av avdragen sker innan beskedet om vem/vilka utbetalningen avser kommer med posten. Det skapar problem i företagets bokföring. Det är nödvändigt att beskedet kommer samma dag som utbetalningen. En lösning skulle kunna vara att skicka beskedet med mail så att det inte blir fördröjt i postgången. Flera tycker generellt att det är ålderdomligt att beskedet kommer med post och eftersöker att få eller ha möjlighet att välja att få det via mail.

Relationen till Skatteverket

Alla är överens om att det har varit lätt att ta reda på den information som de behövt kring RUT-avdraget. De flesta har använt sig av Skatteverkets hemsida eller ringt till Skatteverket. Ett av de större företagen uppger att telefonkön är för lång och att hon därför väljer att maila, vilket fungerar mycket bra. Ingen respondent i övrigt uppger att de använder mail. En respondent avser att börja maila mer så att han har svaren sparade skriftligen. Andra informationskällor som respondenterna har använt är broschyr från Skatteverket och bok om RUT.

En respondent bokade tid med en handläggare när de startade företaget för att få all information om hur det fungerade med avdraget.

Många respondenter är nöjda med Skatteverkets service. Några tycker att Skatteverket service blivit bättre över tid.

”Det är stor skillnad när man pratar med handläggare nu jämfört med några år sen, de har bra koll på branschen och bra förståelse. De har kunskap och erfarenhet.”

Respondenterna tycker att informationen på hemsidan är lätt att hitta och förstå. Några av de mindre företagen som drivs av personer med utländskt ursprung eftersöker informationen på hemsidan på andra språk (polska). För att söka information idag måste de ta hjälp av vänner eller företagets revisor.

”Den (informationen) får gärna vara på hemsidan eller via mail och om den var på polska skulle jag bli lycklig. Det är så många polskor som städar i Stockholm och att kunna få informationen på vårt eget språk skulle verkligen underlätta vår tillvaro.”

Den kanal för information som man föredra är hemsidan eller telefon.

Några respondenter har en kontaktperson på Skatteverket som de vänder sig till när de har frågor. Man upplever det som en stor fördel att ha *en* person att vända sig till. Tidigare förekom det att de fick olika svar från olika handläggare.

Rutiner inom företaget

Rutinerna för hur företagen skickar in sina ansökningar är olika. De stora företagen skickar ofta in ansökningar till Skatteverket. I perioder kan det innebära flera gånger i veckan. Allt för att skynda på processen med att få utbetalningarna från Skatteverket. Flera av de mellanstora och små företagen beskriver att de samlar ihop ansökningarna och skickar dem en eller några gånger i månaden.

De stora företagen använder e-tjänsten och är mycket nöjda. De använder e-tjänsten i kombination med Visma och tycker att det fungerar mycket effektivt och bra.

Bland de mellanstora företagen varierar det om man söker på papper eller via e-tjänsten. Både dem som ansöker via e-tjänsten och på papper tycker att det fungerar bra och tycker inte att administrationen tar mycket mer tid jämfört med innan fakturamodellen. Några företag är så nya att de startades efter att fakturamodellen trätt i kraft så de kan inte jämföra med hur det var före det.

De flesta av de små företagen söker på papper. Några uppger att de inte visste om att e-tjänsten fanns men är intresserade av den nu när de fått veta att den existerar. Anledningen till att man använder papper är att man inte har datorvana eller att man på grund av språksvårigheter har svårt att förstå tjänsten. De flesta har tillgång till uppkoppling till Internet.

Få har fått komplettera ansökningar till Skatteverket på grund av att vissa uppgifter saknats eller varit felaktiga. Man ser inte det som ett problem.

Förslag på förbättringar av e-tjänsten är att utöka tidsbegränsning för hur länge man kan fylla i ansökan. Som det är nu kastas man ut från systemet om man har överstigit tiden och alla uppgifter försvinner. En annan förbättring som föreslås är att man behöver hitta ett system för att förhindra bedömningar av ”dubbelanmälningar”. Det förekommer ofta att företagen ansöker om samma belopp vid två eller flera tillfällen samma månad. Skatteverket kan då uppfatta det som att det är en ”dubbelansökan” och inte godkänna ansökningarna. Kunden måste överklaga beslutet och det blir en

ytterligare process i ansökan. En respondent uppger att man skulle kunna avhjälpa problemet genom att ange fakturanummer på ansökningarna.

Avgränsningar för avdraget

Bland RUT-företagarna tycker man inte att det är svårt att specificera fakturorna så att det framgår vad som är RUT-grundande och inte. De flesta har mallar för det.

De flesta företagen tycker generellt att det är tydligt med avgränsningarna för vad som omfattas av RUT-avdraget och inte. Det som kan vara svårt är gränsdragningarna för trädgårdsarbete och läxläsning med barn. En respondent uppger att de fått motstridiga uppgifter från olika handläggare på Skatteverket angående läxläsning.

De som erbjuder flera olika typer av RUT-tjänster, till exempel de som har hembiträdestjänster, beskriver att de ofta får förklara för kunderna vilka tjänster som ingår i avdraget och inte.

Många tror att det är vanligt förekommande med fusk inom branschen och flera tror att det är enkelt att fuska. Det man fuskar med är att man glider på vad som ingår i trädgårdsarbete (platsättning, trädbeskrining etc.), lägger exempelvis restid och materialkostnad som arbetstid.

Efterfrågan av svartjobb

Mycket få kunder efterfrågar att få arbetet utfört svart eftersom det inte lönar sig jämfört med att få det utfört vitt. Flera respondenter beskriver att de får nya kunder genom att befintliga kunder rekommenderar dem och då vet kunderna att de inte utför arbetet svart.

Företagen tror att det förekommer konkurrens från svartstädning men att det är i allt mindre omfattning. De flesta som utför städning svart har försvunnit. Flera respondenter uppger att de som de anställer tidigare har arbetat svart.

”Många av de som arbetar för mig städade innan också fast då svart. Alla är nöjda med att få riktiga jobb och trygga avtal”

Många beskriver att de kunder som fortfarande har ”svart städhjälp” har haft det sedan innan RUT-avdraget fanns. De behåller samma städning av gammal vana och för att man tycker att det fungerar bra.

”Mycket av detta är nog gammal historik att man har haft en städerska hela tiden och det gjordes svart tidigare och så rullar det på. Den som städar kanske inte har något företag och man vill gärna ha kvar den person som man är nöjd med och känner.”

Uppsummering av för- och nackdelar

Alla RUT-företagen är överens om att den nya fakturamodellen har större fördelar än nackdelar och skulle inte vilja återgå till hur det var tidigare. Alla vinner i slutändan på att RUT-avdraget finns. Marknaden har blivit markant större för företagen och frekvensen på köp av tjänster har ökat. Kunderna uppskattar mycket att slippa administrationen och är mer benägna att köpa tjänster i och med fakturamodellen.

”Människor som tidigare har varit arbetslösa har fått jobb, företagen tjänar på det och staten får skatteintäkter.”

Det uppges av flera företag att det särskilt för gruppen äldre/pensionärer är en stor fördel att slippa administrationen med RUT-avdraget.

Sammanfattning och slutsats

RUT-företagen erbjuder städning, barnpassning och mer heltäckande hembiträdestjänster. Det varierar mellan de stora företag som har flera hundra anställda till de små som har ett tiotal.

Storleken på företaget och typen av tjänster som man erbjuder avgör hur svårt eller lätt det är för företaget att få tag på personal. De stora företagen växer snabbt och har svårt att hitta kompetent personal. De mellanstora klarar sig relativt bra på marknaden och de små har svårt att få personal över huvud taget. Städpersonal är ganska lätt att få tag på men beroende av företagets storlek och vad de kan erbjuda de anställda har de olika svårt att attrahera och behålla sina anställda.

Olika grupper köper olika RUT-tjänster. Städning är relativt utbrett medan barnvaktande och hembiträdestjänster i första hand köps av mer ekonomiskt starka grupper. De flesta tjänster köps regelbundet och under en längre tidsperiod.

De stora företagen skriver avtal med kunderna om vad som händer om man överskrider gränsen för avdraget. För dem händer det ofta att kunderna når gränsen. De mellanstora och små företagen skriver inte avtal och det händer sällan att deras kunder når gränsen för avdraget.

RUT-företagen erbjuder i princip bara småjobb och man ser inte småjobben som ett problem i förhållande till fakturamodellen. I och med att fakturamodellen kom förkortade många betalningstiden emot kunden vilket gör processen effektivare. De flesta fakturerar en gång i månaden men det varierar hur ofta de skickar in ansökningarna till Skatteverket. En del så fort de får in en betalning, vissa några gånger i veckan och andra endast en gång i månaden.

Ingen tar ut avgift för administration men många tror att det är vanligt förekommande i branschen.

I synnerhet de stora företagen har fått större likviditetsproblem i och med fakturamodellen. De anser att det tar för lång tid att få pengarna från Skatteverket och eftersom de har en del kunder som når gränsen för avdraget skapar det ytterligare problem. De små och mellanstora företagen har mindre problem. Ett företag hade problem med likviditeten som nystartat företag men efter att ha arbetat upp ekonomin och fått rutiner för ansökningarna fungerar det mycket bättre.

Företagen är generellt mycket nöjda med servicen som Skatteverket erbjuder. Företagen har fått den information som de behöver för vad som gäller för RUT-avdraget. De flesta har sökt/fått den via Skatteverkets hemsida eller via telefon genom samtal med handläggare på Skatteverket.

Företagen uppger att de har utarbetade och väl fungerande rutiner för processen kring RUT-avdraget både gentemot kunden och gentemot Skatteverket. Kunderna vet oftast vad som ingår i RUT-avdraget. Vissa tjänster inom trädgårdsarbeten och somliga hembiträdestjänster behöver företagen ibland förklara vad som ger avdrag och

inte. Många tror att det är vanligt förekommande med fusk i branschen. Man ”glider på” vad som inkluderas i avdraget. Restid och/eller material blir arbetstid.

RUT-avdraget och därtill fakturamodellen har gjort att svartjobben nästan har försvunnit. Man tjänar inte på att få jobbet gjort svart. De som fortfarande har svartjobb är dem som haft det sedan innan RUT fanns och har behållit det av bekvämlighet.

Generellt är företagen nöjda med fakturamodellen. Den har inneburit stor skillnad för många företag. Modellen har gjort att företagen har fått fler kunder och att befintliga kunder köper tjänster mer frekvent. Kunderna uppskattar att slippa sköta administrationen och är nöjda med systemet med fakturamodellen.

Sammanfattningsvis vill både kunderna och företagen behålla nuvarande system.

Förslag på förbättringar

- Att ha möjlighet att föra över hela listan med personnummer, betalningsdatum och belopp för RUT-ansökningarna. Nu måste man ta en i taget. (Dvs. att det fungerar liknande som med Visma och Skatteverkets e-tjänst.)
- Utvidga RUT-avdraget till att gälla kultur och data-tjänster. Inom trädgård lägga till platsättning för mindre arealer. Även lägga in restid som arbetstid.
- Möjlighet till att lämna fullmakt till ekonomibyrån eller annat person att ansöka av RUT-avdrag. Det är en tjänst som man hellre köper än utför själv.
- Möjlighet att få besked från Skatteverket när en kund närmar sig gränsen eller att företaget själv kan ta reda på det genom Skatteverket.
- Ändra tidsbegränsningen för e-tjänsten alternativt skapa en varningsfunktion när man närmar sig att tiden går ut.
- Se till att beskedet om utbetalningarna kommer samma dag som utbetalningen.
- Möjlighet att välja att få beskedet om utbetalning på mail/Internet.
- Se över systemet så att risken för att Skatteverket gör bedömningar om ”dubbelanmälningar” minimeras.
- Förtydliga gränsen för läsläsning och visst trädgårdsarbete.

Bilaga 1 Intervjuguide

Målgrupp: Företag som fått utbetalningar av RUT

Intervjuare:

Namn IP:

Organisation/Verksamhet:

Intervjuguide

Hej!

Jag heter ... och ringer från Markör på uppdrag av Skatteverket

Den 1 juli 2007 infördes skattereduktion för RUT-tjänster. Inledningsvis var det köparen själv som fick ansöka om reduktion i efterhand i sin inkomstdeklaration. Men sedan sommaren 2009 finns den s.k. fakturamodellen som innebär att företaget som gör jobbet drar av hälften av arbetskostnaden redan på fakturan till köparen. Köparen betalar således bara halva arbetskostnaden till företaget. Företaget får sedan begära utbetalning från Skatteverket med den del av arbetskostnaden som köparen inte betalat.

Vi ska nu tala om hur du tycker fakturamodellen fungerar för ert företag. Vilka problem upplever ni finns i relation till era kunder och till Skatteverket. Vad fungerar bra och vad fungerar dåligt.

Vi är tacksamma för att du tar dig tid att svara på våra frågor.

Dina svar behandlas konfidentiellt.

Teman för samtal

Om företagen och tjänsterna

1. Hur ser det ut i ert företag – är er verksamhet främst inriktad på RUT-jobb åt privatpersoner eller jobbar ni också åt andra företag?
2. Vad typ av jobb gör ni åt privatpersoner (Annat än städning? Trädgårdsarbete? Barnpassning?)
3. Företagets storlek:

- a) Egenföretagare eller bolag?
 - b) Har ni anställda?
 - c) Hur många anställda?.
4. Hur har utvecklingen varit?
- a) Om företaget har anställda – hur är det att få tag på lämplig personal?
 - b) Vad gjorde de ni nyanställt tidigare?
5. Märker ni av att kunderna vill ha andra typer av tjänster än tidigare (t.ex. även trädgårdsarbete?)
- a) Har de tjänster era företag erbjuder ändrat innehåll över tiden?

Relationerna till kunden

Allmänt

6. Vad typ av kunder har ni?
- a) Köper de tjänster regelbundet?
 - b) Vad är vanligast?
7. I ansökan till Skatteverket om utbetalningar behöver ni ange vissa uppgifter (köparens personnummer, det datum köparen betalade dig, arbetskostnad m.m.). Hur fungerar detta tycker ni?

Gränsen på 50.000 kr per person som man får reduktion med gäller gemensamt för RUT och ROT.

8. Brukar ni be att få intyg från kunden om att man inte slår i taket för reduktionen?
- a) Har ni råkat ut för att ni inte fått utbetalning från Skatteverket för att kunden överskridit gränsen på 50.000 kr per person?
 - b) Har ni avtalat med kunden hur det ska gå till i sådana fall?
 - c) Hur stort problem är det för era företag?

Småjobb och fakturamodellen (ev. fakturaavgift)

9. I vilken utsträckning gör ni småjobb åt privatpersoner?

- a) Hur ser ni på småjobb åt privatpersoner och fakturamodellen?
- b) Känns det som onödigt mycket administration för små belopp?
- c) Skulle ni föredra att det fanns en nedre gräns för jobbets storlek innan man drar igång hela apparaten med fakturamodellen?

10. Förekommer det att ni tar ut en särskild betalning (t.ex. fakturaavgift) för att täcka merkostnader för att hantera fakturamodellen? Känner ni till om det förekommer bland RUT-företag?

Har kredittiden på fakturorna mot kund förkortats?

11. Ansökan om utbetalning från Skatteverket får göras först när arbetet är utfört och kunden betalat fakturan. Innebär detta större likviditetsproblem för ert företag än tidigare när kunden betalade hela jobbet?

- a) Har ditt företag förkortat betalningsperioden på fakturor mot kund pga fakturamodellen?
- b) Fakturerar ni oftare än tidigare?

Uppsummering relationen till köparen

12. Hur tycker ni på det hela taget att fakturamodellen fungerar i relationen till köparna nu när systemet funnits i drygt två år och kunder och företag är vana vid systemet?

Benägenheten att köpa RUT- tjänster

13. Tror ni att kunderna är mer benägna att köpa tjänster nu när fakturamodellen finns än med den tidigare ordningen när köparna själva fick ansöka om reduktion i sin inkomstdeklaration?

Relationerna till Skatteverket

Allmänt

14. Hur har det varit att ta reda på det som ert företag behövt veta kring RUT-avdraget? Vilka kanaler har ni använt (t.ex. Skatteverkets hemsida, telefon eller e-post, servicekontor eller annat?).

- a) Har ni fått information även från annat håll än Skatteverket (t.ex. branschorganisationer).
- b) Hur har kontakterna med Skatteverket fungerat? (Om dåligt – vad är det som varit dåligt)
- c) Vad tycker ni om informationen? Var det lätt att hitta? Var det lätt att förstå?
- d) Vilken kanal för information föredrar ni?

Rutinerna inom företaget

15. Hur går det till när ni ska skicka ansökan till Skatteverket? Hur har ni organiserat det inom ert företag? (Är det ”sårbart” vid ledigheter/sjukdom?)

Ansökan till Skatteverket kan göras på papper eller elektroniskt. I början gick det bara att ansöka på papper. E-tjänsten infördes 2010. Om man använder e-tjänst får man pengarna snabbare.

16. Vet ni att det finns en e-tjänst?

- a) Hur gör ni – skickar ni ansökan på papper eller använder ert företag e-tjänsten?
- b) Om inte: Varför inte? Känner ni till hur den fungerar? Vad är hindren? Har ni e-legitimation? Svår att använda? Tidskrävande? Saknar uppkoppling på kontoret...
- c) Om den används: Har den administrativa tiden minskat genom att använda e-ansökan? Vad tycker ni om den (lätt/svår, bra/kan förbättras).

17. Får ni iväg ansökningarna i rätt tid – samlas det på hög och blir liggande eller händer det ibland att det skickas in för tidigt, det vill säga innan kunden har betalat sin del av arbetet?

18. Har det varit problem med utbetalningarna från Skatteverket?

- a) Har ni fått komplettera ansökningarna för att något saknats eller att något annat varit fel?

19. Tar administrationen av fakturamodellen mycket mer tid för ert företag jämfört med hur det var tidigare?

RUT-avdraget och avgränsningarna

20. Det ställs ju speciella krav på utformningen av fakturorna. Är det problem att specificera fakturorna så att den del som ska ge skattereduktion för RUT (inkl. moms) klart framgår?

21. Är det svårt att hålla reda på avgränsningarna av det som omfattas och inte omfattas av RUT-avdraget (t.ex. omfattas inte restid).

22. Vad är er uppfattning om eventuellt förekommande fusk i ansökningarna generellt i branschen?

Kundernas efterfrågan på svartjobb

23. Förekommer det idag att ert företag får förfrågningar från privatkunder som vill få jobbet gjort svart?
24. Hur bedömer ni att marknaden för städning åt privathushåll ser ut totalt sett?
- b) Förekommer fortfarande konkurrens från svartstädning?
 - c) Är det något som håller på att försvinna?

Förslag till förbättringar

25. Har ni några förslag på hur hanteringen/administrationen skulle kunna förbättras genom ändrade regler eller ändrade rutiner vid Skatteverket?

Uppsummering av för- och nackdelar

26. Om ni väger fakturamodellens för- och nackdelar mot den tidigare ordningen där köparna ansökte om RUT-reduktion. Skulle ni önska en återgång till hur det var tidigare?

Stort tack för din medverkan!

Skatteverket

Djupintervjuer angående fakturamodellen för ROT
Stockholm, november 2011

Markör Örebro

Box 396, 701 47 Örebro

Tel: 019- 16 16 16, Fax:019-16 16 17

Markör Stockholm

Box 921 39, 102 08 Stockholm

Tel: 019- 16 16 16, Fax: 08-716 83 81

Uppdrag: Djupintervjuer angående fakturamodellen för ROT

Beställare: Skatteverket

Kontaktperson: Sofia Boborg/Peter Linsér

Projektledare Markör: Sofia Boborg/Peter Linsér

Undersökningsperiod: oktober och november 2011

Innehåll

Inledning	4
Bakgrund och syfte.....	4
Genomförandet av undersökningen	4
Målgrupp	4
Urval och metod	4
Resultatdispositionen i rapporten	5
Resultat av intervjuerna	6
Om företagen och tjänsterna	6
Relationen till kunderna	6
Småjobb och fakturamodellen.....	6
Relationen till Skatteverket	7
Rutiner inom företaget.....	8
Avgränsningar för avdraget	9
Efterfrågan av svartjobb	10
Uppsummering av för- och nackdelar	10
Sammanfattning och slutsats	11
Förslag på förbättringar.....	12
Bilaga 1 Intervjuguide.....	13

Inledning

Skattereduktion för ROT har funnits tidigare under vissa perioder under 1990-talet och början av 2000-talet. Den reduktion som finns nu infördes i december 2008. Tidigare var det köparen själv som fick ansöka om reduktion i efterhand i sin inkomstdeklaration.

Sedan sommaren 2009 finns den s.k. fakturamodellen som innebär att företaget som gör jobbet drar av hälften av arbetskostnaden redan på fakturan till köpare. Köparen betalar således bara halva arbetskostnaden till företaget. Företaget får sedan begära utbetalning från Skatteverket med den del av arbetskostnaden som köparen inte betalat.

Bakgrund och syfte

Regeringen vill veta hur fakturamodellen fungerar för företagen och har givit Skatteverket i uppdrag att undersöka detta. Via intervjuer med företag i olika storlekar i Stockholm och Örebro ges företagen möjlighet att ge sin syn på fakturamodellen, vad som fungerar bra, vad som fungerar dåligt och vad som eventuellt skulle kunna förbättras.

Genomförandet av undersökningen

Målgrupp

Företag som ansökt om ROT-avdrag i Stockholm och Örebro. Urvalet består av företag som fått mer än 100 000 kr i utbetald ROT under perioden januari till september 2011. Gränsdragningen i urvalet är bestämd mot bakgrund av att företagen som intervjuas ska ha viss volym på sin ROT-verksamhet så att de har erfarenhet av de frågor som diskuteras i intervjuerna.

Urval och metod

Skatteverket försåg Markör med ett urval av företag i Stockholm- respektive Örebroområdet, som ansökt om ROT-avdrag. En kategorisering gjordes av Skatteverket utifrån grupperna ”stor”, ”mellan”, eller ”liten”. I Örebro saknas företag i kategorin ”stor” varför det inte görs några intervjuer i denna kategori i Örebro.

Fördelningen av intervjuer som genomfördes är följande:

- Örebro: 2 små
- Örebro: 2 mellan
- Stockholm: 2 små
- Stockholm: 2 mellan
- Stockholm: 2 stora

Baserat på urvalet från Skatteverket slumpade Markör ut totalt 50 företag fördelade i de olika regionerna och kategorierna ovan. Till dessa skickades ett informationsbrev som tagits fram av Skatteverket i samråd med Markör. I brevet gavs information om möjlighet till att respondenten kunde kontakta Markörs kontaktperson för bokning av intervju. I övrigt informerades om att personen kunde bli uppringd för en förfrågan om

att delta i undersökningen. Brevet adresseras ”till ägare/ekonomiansvarig för”. Brevet innehöll även information om att respondenternas svar behandlas helt konfidentiellt.

Två företag hörde av sig för att boka in en intervju. Övriga kontaktades av Markör för att boka in intervju. Bland dem som kontaktades var inställningen positiv till att ställa upp på intervju. Företagen tyckte det var viktigt att få möjlighet att framföra sina åsikter om vad som fungerar och inte fungerar med fakturamodellen.

Undersökningen genomfördes med hjälp av kvalitativ metod i form av djupintervjuer. Personerna som söktes för intervju är ägare eller på annat sätt ansvariga för ansökningarna till Skatteverket och har god insikt i företagets verksamhet. Alternativet till ägare har varit ekonomichef eller motsvarande.

Djupintervjuerna genomfördes i form av telefonintervjuer eller som face-to-face intervjuer på Markörs kontor. Med anledning av frågornas karaktär diskuterades för- och nackdelar med de olika metoderna. Totalt genomfördes 2 intervjuer på plats och resterande 8 intervjuer på telefon. Plats och tidpunkt bestämdes i samråd med intervjupersonen. Anledningen till att det stora flertalet intervjuer genomfördes på telefon var att det gav större flexibilitet i tid och rum för respondenterna. De flesta respondenter önskade att genomföra intervjun på telefon och efter att vi genomfört intervjuer på plats så väl som på telefon gjorde vi bedömningen att information som framkom var oberoende av intervjumetoden.

Längden på intervjuerna var mellan cirka 60-75 minuter så väl för telefon- som face-to-face-intervjuerna.

Resultatdispositionen i rapporten

Resultatet presenteras under följande rubriker:

- Om företaget och tjänsterna
- Relationen till kunderna
- Relationen till Skatteverket
- Avgränsningar för avdraget
- Uppsummering av för- och nackdelar
- Sammanfattning och slutsats
- Förslag på förbättringar

För att illustrera intervjuerna förekommer citat i vissa fall där de anses belysa frågeområdet. I samtliga fall är citaten och informationen i rapporten i övrigt angiven på sådant sätt att det inte går att härleda några uppgifter till en viss person eller ett visst företag.

Rapporten avslutas med en sammanfattning och slutsats med förslag på förändringar som framkommit från respondenterna beträffande fakturamodellen.

I bilaga till rapporten finns den intervjuguide som har använts i undersökningen.

Resultat av intervjuerna

Om företagen och tjänsterna

De flesta företagen inom ROT arbetar inom renoveringar och byggnation både utom- och inomhus. Några arbetar med bad- och våtrum eller med värmepumpar.

Det varierar i antal anställda på alla nivåer av företag. Det företag som har flest anställda har 4 personer anställda och några är enmansföretag. Några av de stora och mellanstora företagen anlitar samarbetspartners eller anställer för visstid vid behov.

Ungefär hälften av företagen är Aktiebolag och hälften är Egenföretagare/Handelsbolag.

Relationen till kunderna

Respondenterna behöver generellt inte upplysa kunderna om de jobb som kunderna vill ha utfört inkluderas av ROT.

”Nu vet nästan alla att jobbet omfattas av ROT. Så var det inte för några år sedan, då fick man tala om och det blev en glad överraskning för många. Idag har ROT funnits så länge att det blivit inarbetat.”

Några uppger att de ibland behöver förklara vilka delar i arbetet som inkluderas av ROT-avdraget, det vill säga skillnaden mellan material och arbetskostnad.

De flesta respondenter har rutiner för att samla in de uppgifter som de behöver från kunden för att kunna ansöka om ROT-avdrag. Uppgifterna samlas in vid avtalsskrivning vilket gör att man har all information från början. Flera uppger att det händer att de får felaktiga uppgifter från kunden och att de får ta upprepade kontakter men det upplevs som ett mindre problem. Ett av de mindre företagen uppger att de inte behöver rutiner då de bor i ett litet samhälle och känner till de flesta av företagets kunder.

Det händer sällan att kunderna nått gränsen på 50.000 för ROT-avdraget. De flesta uppger att det händer ett fåtal gånger per år. De större företagen och ett av de medelstora företagen löser det genom att skriva avtal med kunderna om hur man går tillväga då man överskrider gränsen. Många uppger att det står på fakturan vad som händer om kunden överskrider gränsen. Vissa kunder uppger själva att de nått gränsen och/eller är nära gränsen för avdraget.

Vid de fall där man överskrider gränsen uppger flera respondenter att de löser det genom att dela upp kostnaden mellan parterna i hushållet om så är möjligt. Det leder till merarbete för företagaren men eftersom fallen är få upplever man inte det som ett stort problem. I övrigt har det inte varit problem eftersom kunden får samma besked från Skatteverket och därför är medveten om situationen.

Småjobb och fakturamodellen

Respondenterna uppger att de självmant ger kunderna ROT-avdrag och/eller att kunderna frågar efter det i första kontakten. Man för en dialog kring detta. En

respondent uppger att han ser det som en del i tjänsten som företaget erbjuder och som ett tillfälle att skapa mervärde.

Ett av de mindre företagen säger att de inte självmant gör avdrag eftersom de då måste ha alla uppgifter som de annars inte behöver få in från kunden.

Företagen informerar om ROT-avdraget så väl för små som stora jobb (små jobb har definierats som kostnader omkring 1000 sek). De flesta företag uppger att de har få småjobb och är överens om att det inte är onödigt mycket administration med ROT-avdrag för små belopp. Man inkluderar småjobben i helheten. Om företagen skulle utföra många småjobb tror de att de skulle resonera annorlunda.

De flesta företagen tycker inte att det borde finnas en nedre gräns för ROT-avdraget. Bland de små företagen varierar det dock mellan dem som tycker att det inte ska finnas en nedre gräns eftersom alla ska ha möjlighet att utnyttja ROT-avdraget och dem som tycker att det borde finnas en gräns eftersom administrationen tar mycket tid.

Endast ett av de större företagen uppger att de tar ut en administrativ avgift på 20 SEK per faktura. Bilden stämmer överens med vad de mellanstora och små företagen uppger – man tror inte det är så vanligt förekommande generellt men där det förekommer är det bland dem stora företagen. Flera av dem mellanstora och små företagen uppger att de med anledning av konkurrensen inte kan ta ut en avgift. Några tror att man avrundar på arbetstiden för att kompensera för administrationen.

De flesta upplever inga likviditetsproblem i och med fakturamodellen och för att undvika att få problem använder man sig av delfakturering och skickar in ansökningarna för varje delbetalning. Det gör att man slipper ligga ute med stora belopp. Ett företag som gör mycket stora jobb ser till så att första fakturan täcker hela ROT-avdraget.

De som tidigare haft längre betalningstid (30 dagar) har förkortat tiden till 10 dagar, på grund av fakturamodellen. De som alltid haft 10 dagar har inte gjort några förändringar.

De flesta är överens om att fakturamodellen fungerar bra i relation till kunderna. Både kunderna och företagen är vana vid systemet. Man är också överens om att kunderna är mycket nöjda över att slippa administrationen och att modellen leder till att företagen får mer jobb. Det har en psykologisk effekt på kunderna att de betalar halva priset - de köper mer tjänster i och med det.

Ett fåtal är inte nöjda och tycker att man skulle gå tillbaka till den gamla modellen på grund av det merarbete som det innebär för företagen.

Relationen till Skatteverket

Alla är överens om att de har fått eller kunnat tillskansa sig den information som de har behövt kring ROT-avdraget. De flesta har använt sig av Skatteverkets hemsida eller ringt Skatteverket och frågat. En del tycker att det är enklast att söka informationen på egen hand medan andra uppger att de vill prata med en fysisk

person. Några har fått information via kollegor inom samma bransch eller via nätverk/företagsträffar. Få väljer att maila.

De flesta tycker att kontakten med Skatteverket har fungerat bra. Flera uppger att det har varit en positiv utveckling vad det gäller service och information. Handläggarna är kunnigare, tydligare och bättre i sitt bemötande jämfört med för några år sen. Några tycker att väntetiden på telefon är för lång och att de fått olika uppgifter från olika handläggare när de ringt för att få svar på en fråga.

I allmänna ärenden har vissa företag haft problem då man har behövt få information om vem utbetalningen av avdraget avser. Dessa uppgifter går inte att få. I så kallade "särskilda ärenden" där företagen får en särskild handläggare fungerar kontakten problemfritt.

Informationen på hemsidan upplevs som lätt att hitta, tydlig och lätt att förstå. De flesta respondenter föredrar hemsidan eller telefon som främsta kanal för Informationshämtande.

Rutiner inom företaget

Företagen har väl fungerande rutiner för hur de skickar iväg ansökningar till Skatteverket. Många har arbetat upp rutiner sedan den nya fakturamodellen kom.

Flera delfakturerar och skickar in ansökningarna så fort de får in betalningen från kunden. Några samlar ihop så att de skickar ansökningarna i slutet av månaden eller samlar ihop ett visst antal innan de skickar iväg fakturorna. Hur man gör beror på storleken på fakturan.

Ungefär hälften använder e-tjänsten och hälften ansöker på papper och det varierar inom de olika storlekarna på företagen.

De som använder e-tjänsten är generellt mycket nöjda med hur det fungerar. Den administrativa tiden har minskat radikalt. Vissa använder sig av ekonomisystemet Visma och de beskriver att kopplingen mellan det systemet och Skatteverkets e-tjänst fungerar mycket bra. En fördel med e-tjänsten som respondenterna tar upp är att den indikerar när en uppgift är felaktig.

De som ansöker på papper tycker generellt att det fungerar bra. Några respondenter säger att de ska sätta sig in i e-tjänsten eftersom de tror att det kommer att effektivisera administrationen. Några tror att de kommer att fortsätta ansöka på papper.

Anledningen till att man inte har satt sig in i e-tjänsten är att man inte har haft tid, att man är datorovan eller helt enkelt inte prioriterat det. En respondent säger att han på grund av mycket jobb inte haft möjlighet att besöka skattekontoret dagtid för att hämta det han behöver för e-tjänsten. De flesta har tillgång till uppkoppling.

Ett problem med ansökan på papper är att man inte får besked när någon uppgift är felaktig. Flera respondenter beskriver att de fått kontakta Skatteverket för att få besked och att man då snabbt kunnat rätta till problemet. Det efterfrågas ett system för att informera företagen om dessa fall.

”Det är bara en sak som inte fungerar och det är om jag har fyllt i fel på lappen så lägger de bara den åt sidan och jag sitter här och undrar varför jag inte får några pengar. Om jag då ringer och frågar så säger de; ’Du har satt ut fel adress’. Jag ger dem rätt adress och de fixar pengarna samma dag men jag tycker att de kunde säga till på direkten så att jag slipper undra.”

Få företag har haft problem med att de inte fått ut utbetalningarna från Skatteverket på grund av att uppgifter saknats eller att något annat varit fel. För de flesta har det hänt enstaka gånger.

Det som man skulle vilja se förbättringar kring är att programmet (e-tjänsten) kunde summera de olika beloppen när man fyller i för flera ansökningar. I nuläget måste man göra detta på egen hand manuellt.

”Jag skulle önska att det fanns möjlighet till summering i det dok där man fyller i. Att den summerar varje kolumn som man fyller i för fakturabelopp, betalt belopp och belopp som man söker ROT för, nu måste jag summera själv och kolla så det stämmer. Det skulle vara så enkelt att sätta in den funktionen. Det skulle spara tid för mig. Har man 20 kunder som man fyllt i för är det lite att summera.”

Avgränsningar för avdraget

De flesta respondenter tycker inte att det är svårt att specificera fakturorna så att det som avser ROT-avdraget framgår. De flesta har mallar som de följer vilket underlättar. Man tycker inte heller i stort att det är svårt att hålla reda på avgränsningarna för det som omfattas av ROT-avdraget. Det som kan orsaka svårigheter är vissa arbeten utomhus, huruvida man ser det som nybyggnation eller inte.

”Men t.ex. är det otydligt vad som är nyproduktion och inte särskilt vad det gäller saker som man gör utomhus. Markberedning är diffust – är det nytt eller inte. Det beror på om det funnits något där innan så är det en garageinfart som vari belagd innan är det inte nyproduktion. Det beror på hur man tänker. Det måste vara tydligare utomhus! Vad är vad? Staket eller en mur är det nybyggnation eller inte, jag är osäker.”

Det är inte vanligt förekommande att kunderna efterfrågar att ”glida på” vad som är ROT-grundande.

”Ja, det förekommer men inte något stort. Jag skulle säga ca 10% av jobben. De flesta kunder vill faktiskt att det ska gå rätt till. ROT är så pass förmånligt att man inte vill riskera något strul.”

Däremot uppger några respondenter att det förekommer att kunderna vill att de ska reglera fakturorna mellan åren och att de får höra från kunderna att andra företagare som de anlitat ”glidit på” ROT-avdraget.

Ett företag som har omfattade jobb där man anlitar flera olika underentreprenörer för olika delar av arbetet har med hjälp av branschorganisationen tagit fram ett schablonbelopp för arbetskostnaden för att underlätta avgränsningen. Det gäller enbart de större jobben. För de mindre jobben räknas timmarna för arbete på vanligt sätt.

”Vi har många olika typer av hantverkare i våra projekt och det kan vara svårt att avgöra hur många timmar varje använder. Via branschorganisationen har vi bestämt att vi tar en schablon på 30 % som arbetskostnad för bergvärme och 25 % för luftvärmepumpar. Det fungerar jättesmidigt. Det gäller för de större jobben, för de mindre gör vi på vanligt sätt. Men de jobben är väldigt få.”

En del respondenter tror att det är vanligt förekommande att man fuskar generellt i branschen andra säger att de inte känner till hur det ser ut generellt eftersom de inte har kontakt med andra i branschen.

Efterfrågan av svartjobb

Få kunder frågar numera om att få jobben utförda svart eftersom kostnaden för att få det utfört vitt är densamma som svart. Innan ROT-avdraget var det betydligt mycket vanligt förekommande. Det förekom tidigare i mellan 20-50 procent av fallen. Numera bedömer man att det är nära 0 procent.

Särskilt tror man att fakturamodellen städad upp ibland småjobben. Tidigare, när kunden var tvungen att göra avdraget själv, tog många hellre ett mindre jobb svart än gjorde ROT-avdrag för det.

Uppsummering av för- och nackdelar

De flesta ROT-företagen tycker att fördelarna med fakturamodellen är större än nackdelarna och vill inte gå tillbaka till hur det var tidigare.

”Nej, jag tycker det fungerar bra. Det tar lite tid men det är det värt. ROT avdraget gynnar kunderna och det gynnar branschen. Det är ett bra sätt att komma till ordning med konkurrensen och få bort svartjobben.”

Gruppen äldre/pensionärer uppskattar särskilt enligt flera företag att slippa administrationen med ROT-avdraget.

Ett mellanstort och ett litet företag tycker att nackdelarna med fakturamodellen är större än fördelarna på grund av att administrationen tar mycket tid. De tycker att ansvaret skulle ligga på kunden och man tror inte att det skulle påverka antalet förfrågningar från kunderna om man gick tillbaka till det tidigare systemet.

Sammanfattning och slutsats

ROT-företagen arbetar i huvudsak med byggnationer och renoveringar. Några arbetar med bad-/våtrum och med värmepumpar. Antalet anställda är få, 4 eller färre. Flera av de små företagen är enmansföretag. Vissa av de mellanstora och stora anlitar samarbetsparter eller anställer för viss tid vid behov.

Kunderna vet att det jobb som de vill ha utfört inkluderas av ROT-avdraget, däremot behöver företagen ibland förklara vilka delar i arbetet som inkluderas och inte i avdraget.

Företagen har generellt rutiner och mallar för den information som de behöver ha från kunden för att ansöka om ROT-avdraget. De samlar in uppgifterna vid avtalsskrivning så att de uppgifter som de behöver finns samlade från början.

Att kunderna når gränsen för avdraget förekommer sällan och om det händer kan man ofta lösa det genom att dela upp kostanden mellan parterna i hushållet. De stora och medelstora företagen skriver avtal med kunden om vad som händer om de når gränsen.

Företagen ger självmant kunderna avdrag för ROT och det gäller så väl små som stora jobb. Det upplevs inte som onödigt jobb för små jobb. De flesta har få småjobb.

Företagen tar inte ut en extra avgift för administrationen men tror däremot att det är vanligt förekommande inom branschen.

Få har problem med likviditeten på grund av fakturamodellen och för att förekomma detta delfakturerar flera företag och skickar in ansökningar till Skatteverket för varje delbetalning.

De företag som har haft längre betalningstid än 10 dagar har förkortat den i och med fakturamodellen.

Företagen har fått den information som de har behövt om ROT-avdraget. I första hand har man fått information genom Skatteverkets hemsida eller genom att ringa till Skatteverket. Hemsidan och kontakten med Skatteverket har fungerat bra. Skatteverkets service har haft en positiv utveckling över åren.

Företagen har väl fungerande rutiner för att skicka iväg ansökningar till Skatteverket. Ungefär hälften använder e-tjänsten och hälften söker på papper. Några av dem som söker på papper ska byta till e-tjänsten. Utbetalningarna från Skatteverket fungerar generellt bra. Få har behövt komplettera ansökningarna.

Att hålla reda på vad som inkluderas i ROT-avdraget och att specificera fakturorna fungerar bra för företagen. Kunderna frågar sällan om att ”glida på ROT-avdraget men företagen tror att det är vanligt förekommande att man inom branschen gör det.

Få kunder efterfrågar svartjobb eftersom det är så förmånligt att få jobbet utfört ”vitt”. Tidigare var det mycket vanligt förekommande.

Kunderna och företagen är vana vid fakturamodellen och tycker att den generellt fungerar bra. Kunderna är nöjda att slippa administrationen och köper fler och oftare tjänster. Företagen får visst merarbete med fakturamodellen men det betraktas inte som betungande och vägs upp av att man får mer arbete. Sammanfattningsvis vill såväl kunderna som företagen att nuvarande fakturamodell kvarstår.

Förslag på förbättringar

Följande tags upp som förbättringsmöjligheter av företagen:

- Kortare väntetider vid telefonkontakt med Skatteverket.
- Möjlighet att skriva ut namnet på den som ansöker om avdrag. (Svårt ur sekretesshänsyn).
- Möjlighet att prenumerera på information om förändringar om sker. I nuläget måste företagen själva hålla sig uppdaterade om förändringar och söka upp informationen.
- Att e-tjänsten ska kunna summera de olika kolumnerna när man fyllt i flera ansökningar.
- Mall för hur fakturorna ska utformas som man kan ladda ner på Skatteverkets hemsida.
- Snabbare besked om felaktiga uppgifter vid ansökan på papper.

Bilaga 1 Intervjuguide

Målgrupp: Företag som fått utbetalningar av ROT

Intervjuare:

Namn IP:

Organisation/Verksamhet:

Intervjuguide

Hej!

Jag heter ... och ringer från Markör på uppdrag av Skatteverket.

Skattereduktion för ROT har funnits tidigare under vissa perioder under 1990-talet och början av 2000-talet. Den reduktion som finns nu infördes i december 2008. Tidigare var det köparen själv som fick ansöka om reduktion i efterhand i sin inkomstdeklaration. Sedan sommaren 2009 finns den s.k. fakturamodellen som innebär att företaget som gör jobbet drar av hälften av arbetskostnaden redan på fakturan till köpare. Köparen betalar således bara halva arbetskostnaden till företaget. Företaget får sedan begära utbetalning från Skatteverket med den del av arbetskostnaden som köparen inte betalat.

Vi ska nu tala om hur du tycker fakturamodellen fungerar för ert företag. Vilka problem upplever ni finns i relation till era kunder och till Skatteverket. Vad fungerar bra och vad fungerar dåligt.

Vi är tacksamma för att du tar dig tid att svara på våra frågor.

Dina svar behandlas konfidentiellt.

Om företagen

1. Hur ser det ut i ert företag – är er verksamhet främst inriktad på ROT-jobb åt privatpersoner eller jobbar ni också åt andra företag?

2. Om företaget:
 - a) Vilken bransch jobbar ni inom?
 - b) Egenföretagare eller bolag?
 - c) Har ni anställda?
 - d) Hur många anställda?

Relationerna till kunden

Allmänt

3. Hur är det när ni blir kontaktad av en kund?
 - a) Vet kunden om det jobb som ska göras omfattas av ROT-avdrag eller är det ni som får upplysa dem om vad som gäller?

4. När ni ska göra ansökan till Skatteverket behöver ni vissa uppgifter från köparen:
 - ✓ fastighetsbeteckning, lägenhetsbeteckning.
 - ✓ personnummer
 - ✓ intyg från kunden att man inte slår i taket för reduktionen
 - I vilken utsträckning har ditt företag behövt upprepade kontakter med kunden för att få korrekta uppgifter för att kunna ansöka om utbetalning hos Skatteverket?

5. Har ni råkat ut för att ni inte fått utbetalning från Skatteverket för att kunden överskridit gränsen på 50.000 kr per person som man får skattereduktion för?
 - a) Hur har ni hanterat det?
 - b) Har ni avtalat med kunden hur det ska gå till i sådana fall?
 - c) Hur stort problem är det?

Småjobb och fakturamodellen (ev. fakturaavgift)

6. Ger ni era kunder självmant avdrag för ROT på fakturan eller bara när kunderna frågar om det?
 - a) Är det olika för småjobb och större dyrare jobb?

7. Hur ser ni på småjobb och fakturamodellen?
 - a) Känns det som onödigt mycket administration för små belopp?
 - b) Skulle ni föredra att det fanns en nedre gräns för jobbens storlek innan man drar igång hela apparaten med fakturamodellen?

8. Förekommer det att ni tar ut en särskild betalning (t.ex. fakturaavgift) för att täcka merkostnader för att hantera fakturamodellen?

- a) Känner ni till om det förekommer i din bransch?
- b) Är det för alla typer av ROT-jobb eller är det bara i vissa fall?

Har kredittiden på fakturorna mot kund förkortats?

Ansökan om utbetalning från Skatteverket får göras först när arbetet är utfört och kunden betalat fakturan.

- a) Innebär detta större likviditetsproblem för ert företag än tidigare när kunden betalade hela jobbet?
- b) Har ditt företag förkortat betalningsperioden på fakturor mot kund pga fakturamodellen?
- c) Fakturerar ni oftare än tidigare?

Uppsummering relationen till köparen

- 9. Hur tycker ni fakturamodellen fungerar i relationen till köparna nu när systemet funnits i drygt två år och kunder och företag är mer vana vid systemet?

Benägenheten att köpa renoveringsarbeten

- 10. Tror ni att kunderna är mer benägna att köpa ROT-arbeten nu när fakturamodellen finns än med den tidigare ordningen när köparna själva fick ansöka om reduktion i sin inkomstdeklaration?

Relationerna till Skatteverket

Allmänt

- 11. Hur har det varit att ta reda på det som ert företag behövt veta kring ROT-avdraget?
 - a) Vilka kanaler har ni använt (t.ex. Skatteverkets hemsida, telefon eller e-post, servicekontor eller annat?)
 - b) Har ni fått information även från annat håll än Skatteverket (t.ex. branschorganisationer)?
 - c) Hur har kontakterna med Skatteverket fungerat? (Om dåligt – vad är det som varit dåligt)
 - d) Vad tycker ni om informationen?
 - e) Var det lätt att hitta?
 - f) Var det lätt att förstå?
 - g) Vilken kanal för information föredrar ni?

Rutinerna inom företaget

12. Hur går det till när ni ska skicka ansökan till Skatteverket?
a. Hur har ni organiserat det inom ert företag?

Ansökan till Skatteverket kan göras på papper eller elektroniskt. I början gick det bara att ansöka på papper. E-tjänsten infördes 2010. Om man använder e-tjänst får man pengarna snabbare.

13. Vet ni att det finns en e-tjänst?
14. Hur gör ni – skickar ni ansökan på papper eller använder ert företag e-tjänsten?

Om inte:

- a. Varför inte?
b. Känner ni till hur den fungerar?
c. Vad är hindren?
d. Har ni e-legitimation?
e. Svår att använda?
f. Tidskrävande?
g. Saknar uppkoppling på kontoret?

Om den används:

- h. Har den administrativa tiden minskat genom att använda e-ansökan?
Vad tycker ni om den (lätt/svår, bra/kan förbättras).

15. Får ni iväg ansökningarna i rätt tid – samlas det på hög och blir liggande eller händer det ibland att det skickas in för tidigt, det vill säga innan kunden har betalat?
16. Har det varit problem med utbetalningarna från Skatteverket?
a) Har ni fått komplettera ansökningarna för att något saknats eller att något annat varit fel?
17. Tar administrationen av fakturamodellen mycket mer tid för ert företag jämfört med hur det var tidigare?

ROT-avdraget och avgränsningarna

18. Det ställs ju speciella krav på utformningen av fakturorna.
a. Är det problem att specificera fakturorna så att den del som ska ge ROT-avdrag (inkl. moms) klart framgår?

19. Är det svårt att hålla reda på avgränsningarna av det som omfattas och inte omfattas av ROT-avdraget (t.ex. restid, materialkostnader, bortforsling av material).
20. Händer det att era kunder försöker påverka er att ”glida på” vad som ingår i ROT-delen och vad som läggs utanför? T.ex. att man som kund har önskemål om att en del av materialkostnaden ska omvandlas till arbetskostnad. Eller att arbeten som inte berättigar till ROT-avdrag beskrivs på fakturan som ROT-arbeten och liknande.
21. Vad är er uppfattning om eventuellt förekommande fusk i ansökningarna generellt i branschen? T.ex. att kostnad för material görs om till arbetstid; att avdrag begärs för jobb som inte omfattas av ROT-avdraget m.m..

Kundernas efterfrågan på svartjobb?

Det finns ju jobb som inte omfattas av ROT-avdrag – t.ex. nybyggnation, jobb där man kommer över gränsen för avdrag. Och småjobb där det kanske uppfattas som onödigt krångligt med administrationen kring fakturamodellen.

22. Förekommer det att kunderna efterfrågar svart i de här fallen?
23. Hur var det tidigare innan ROT-avdraget – i hur hög andel av de förfrågningar från privatkunder som ert företag fick ville man få gjort jobbet svart?
24. I hur hög andel av de förfrågningar ert företag får idag får från privatkunder vill man få jobbet gjort svart?

Förslag till förbättringar

25. Har ni några förslag på hur hanteringen/administrationen skulle kunna förbättras genom ändrade regler eller ändrade rutiner vid Skatteverket?

Uppsummering av för- och nackdelar

26. Om ni väger fakturamodellens för- och nackdelar mot den tidigare ordningen där köparna ansökte om ROT-reduktion. Skulle ni önska en återgång till hur det var tidigare?

Stort tack för din medverkan!